ROBERT DAVID

RĂZBOIUL LUMILOR PARALELE

LiterNet
2002

Robert David

RĂZBOIUL LUMILOR PARALELE

LiterNet

2002

Redactor : Delia Oprea doprea@literNet.ro
Ilustraţii © 2002 Otto Frello
Editor format .pdf Acrobat Reader & prelucrare copertă : Iulia Cojocariu icojocariu@literNet.ro

Text © 2002 **Robert David**
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2002 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader
Este permisă difuzarea liberă a acestei cărţi în acest format, în condiţiile în care nu se face nici o modificare acesteia, şi nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN : 973-85948-9-8

Editura LiterNet

http://editura.literNet.ro
office@literNet.ro

DANEMARCA

Rândurile despre Danemarca au fost scrise şi publicate în presă, acum 3 ani. Cele câteva tablete au apărut în revista Magazin, cu titlul de corespondenţe. Poate că acum, după ce percepţia internaţională asupra României s-a îmbunătăţit, unele aspecte relatate atunci nu mai au aceeaşi « efervescenţă », dar, cu siguranţă, păstrează sentimentul pe care l-am avut povestindu-le... Danemarca a fost pentru mine primul contact cu « lumea civilizată ».

Notele proaste - o provocare la fabricarea unei imagini noi...

Mă aflu în Danemarca pentru o scurtă perioadă de timp. Am privilegiul să văd de aici România.

La puţină vreme după ce ţara noastră a fost categorisită, din nou, drept ţară cu grad mare de risc, de agenţia de rating Standard & Poor's, am avut ocazia să compar situaţia din România cu situaţia dintr-o ţară aflată cu adevărat în dificultate, un coleg de-al meu a călătorit în Uganda, trimis de firma la care lucram, într-o problemă de telecomunicaţii. Nimic deosebit până aici, însă ce a povestit la întoarcere m-a făcut să scriu aceste rânduri.

În Uganda, toate obiectivele importante sunt păzite cu arma în mână. Până şi centrala telefonică, pentru care colegul meu s-a deplasat, era înconjurată de persoane înarmate.

Pe străzi, noaptea, nu se putea circula mai mult de 5 minute fără să-ţi rişti viaţa.

Un ugandez din trei este infectat cu HIV.

Şi sunt doar câteva aspecte.

Am căutat pe internet amănunte despre agenţia de rating care ne-a alăturat ţărilor aflate în mari probleme sociale şi politice. Nu vreau să neg situaţia din România, văzând pagina de web a corporaţiei mi-am dat seama că dacă judecăm doar la capitolul cifrelor şi gândind strict în termenii numărului de locuitori pe care îi are ţara noastră, s-ar putea să ajungem la aceleaşi concluzii.

Nu am auzit aici, în Danemarca, lucruri urâte despre România. Inginerii români lucrează fără nici o problemă alături de cei danezi. Sigur, nimănui nu-i convine când vin străinii şi iau slujbele localnicilor. Dar asta nu îngreunează cooperarea în această industrie de software.

Conceptul lansat în lumea telecomunicaţiilor - lucru local, gândire globală, într-o traducere aproximativă – apare ca o şansă pentru industria românească de software. Este o industrie care aduce anual Indiei beneficii de miliarde de dolari. Este o industrie care va continua să evolueze exponenţial, pentru că viitorul este de neconceput în izolare.

Este şansa României să profite de acest climat. Este momentul unei înţelegeri profunde a transformărilor pe care societatea informaţională le provoacă traiului cotidian, la această trecere între milenii.

Indiferent cât de grav ar fi ratingul unei agenţii internaţionale, există la ora asta în România suficiente creiere care ar putea demara o contraofensivă. Pentru că imaginea României nu trebuie să fie cea pe care o lăsăm să fie, ci cea pe care ne-o facem singuri.

În acest moment al globalizării, România poate avea şansa unei renaşteri. Privită în afara contextului politic, afirmaţia ar putea fi irelevantă. De aceea, doar

o implicare masivă a societăţii civile în deciziile politice va putea schimba lucrurile în bine.

De aici, din nordul Danemarcei, dintr-o ţară în care se discută de multe ori despre probleme pe care le credeam localizabile doar în sud-estul Europei, mă gândesc la întoarcerea acasă. Şi la puterea pe care o asemenea deplasare ţi-o oferă în a discerne adevărul de minciună.

Plouă mărunt printre morile de vânt

Bucureştiul se leagă, pe calea aerului, de Copenhaga, prin Amsterdam. O coborâre printre nori se termină cu aterizarea într-unul dintre cele mai curate oraşe ale Europei.

Ca primă acţiune, organizată pentru a vedea câte ceva din tradiţia şi cultura daneză, ajungem la Arhus, în oraşul vechi. Mândri de istoria lor, ghizii prezintă detalii ale conservării unei părţi de oraş şi transformarea sa în muzeu.

“Suntem atât de independenţi…”, spune unul din conducătorii grupului nostru. Şi nu exagerează deloc…

Energia electrică a statului danez este furnizată în proporţie de 20% de morile de vânt, iar restul de 80% se importă din Suedia. Doar aici se face o abatere de la independenţa, aproape proverbială, a celor 5 milioane de locuitori. Totul se bazează pe electricitate. Încălzire, iluminat, circulaţie.

Aproape tot ce se produce aici este prefixat cu “Dan”. Aţi gustat, probabil, delicioasele “DanCake”… “Încercăm ca tot ce facem să fie cît mai bine realizat”, ne destăinuie un secret alt membru al grupului.

La hotelul din Copenhaga, unde am înnoptat din cauza unei decalări de trafic aerian, în afara unei discreţii totale şi a unei curăţenii desăvârşite, am urmărit cum începe o dimineaţă în Danemarca. La 5.30 am luat micul dejun. Oameni grăbiţi, al căror timp costă bani… Şoselele lor… Benzi groase de asfalt, presărate cu indicatoare, ce conferă o confortabilă vizibilitate… Toate activităţile se sincronizează perfect.

“Aveţi oameni săraci ?”, am întrebat o persoană născută aici. “Dacă găseşti pe cineva dormind în stradă este alegerea lui. Pentru oricine se găseşte un apartament”, mi se destăinuie, surprinsă de idee, persoana care se consideră norocoasă pentru că, imediat după terminarea facultăţii, a găsit de lucru la una dintre cele mai mari firme din Europa.

Curiozitatea românilor este firească. Secretul succesului danezilor ? “Cum aţi reuşit ?”, sunt tentat să întreb. Dar mă opresc. Îmi amintesc de cuvintele ghidului dintr-un muzeu din Arhus. “Am pierdut toate războaiele pe care le-am purtat cu vecinii, însă între noi nu ne-am luptat niciodată”…

Iar din punct de vedere economic există un alt secret. “Voi investiţi încredere în oameni…”, îl întreb cu privirea pe liderul grupului nostru. Mă aprobă fără cuvinte. Pe faţa sa citesc o fericire senină.

În Danemarca, nici o zi nu seamănă cu alta. Vremea se schimbă rapid, însă oamenii, ca nişte ceasornice, respectă un ritual al muncii în beneficiul lor şi al copiilor.

Vagoane de tren şi un cult al statuilor

Un muzeu al trenului, situat într-un oraş important din Danemarca, Odense, găzduieşte un vagon de Orient Express fabricat în 1943 la Astra Arad de "Fabrica română de vagoane, motoare, armament şi muniţiuni S.A"… Fără nici o exagerare, mi s-a părut cel mai frumos vagon dintr-o expoziţie care include întreaga istorie a căilor ferate daneze. În interiorul muzeului, am văzut copii asamblând trenuleţe de jucărie şi dirijându-le. Am văzut părinţi învăţându-şi odraslele să creeze un joc lego din tastele computerului, dar şi vizitatori urcând în locomotivele cu aburi, în atmosfera începutului de secol XX…

Odense, un oraş al statuilor. La fiecare pas întâlneşti sculpturi după personajele lui H.C. Andersen, scriitorul care a făcut cunoscută Danemarca în toată lumea… În Copenhaga, statuia Micii Sirene reprezintă simbolul Danemarcei… Iar în Arhus am întâlnit o uriaşă statuie a unei purcele alăptându-şi puii. Întinderi de verdeaţă încadrează forme abstracte. Oraşele capătă personalitate prin statuile lor. Tot în Odense, oraşul în care s-a născut Hans Christian Andersen, l-am întâlnit pe Brâncuşi… Am trecut în tăcere pe lângă raftul care adăpostea unul din studiile maestrului român. În acelaşi muzeu al imaginii, acolo unde Constantin Brâncuşi aştepta, într-o carte, atingerea unui pasionat al artei, l-am descoperit pe unul dintre cei mai mari artişti contemporani ai Danemarcei, pictorul suprarealist Otto Frello. Picturile sale sunt proprietatea muzeului din Varde, locul unde s-a născut marele pictor, neinteresat de glorie… "The unknown painter" a pictat aproximativ 50 de tablouri. Imaginile sunt şocante. O feerie fantastică adăposteşte personaje stranii, animate de situaţii desprinse dintr-un viitor zugrăvit în culori ale trecutului. Necunoscut chiar în

ţara lui, Otto Frello mi s-a părut dincolo de Dali...

PICTORUL NECUNOSCUT - OTTO FRELLO

Într-un muzeu al imaginii din oraşul danez Odense, am întâlnit o serie de reproduceri după picturile lui Otto Frello. Am fost atât de uimit de stilul acestui pictor, necunoscut chiar în ţara lui, încât am făcut tot posibilul să-l găsesc pe autorul tablourilor. Otto Frello trăieşte la Copenhaga, are 75 de ani şi a pictat în total aproximativ 50 de pânze. Toate tablourilor sale se afla în muzeul din Varde, acolo unde Ole Faber, directorul muzeului, a reunit una dintre cele mai uimitoare colecţii de artă daneză modernă. Rândurile care urmează reprezintă transcrierea unei convorbiri telefonice pe care am avut-o cu Maestrul Otto Frello în seara de 2 martie 1999. Nu a fost surprins de faptul că un necunoscut îl căuta...

Robert David: Domnule Frello, care vă sunt sursele de inspiraţie? De unde vin aceste imagini şocante, aveţi anumite momente în care primiţi ideile?

Otto Frello : *Imaginile sunt parte a vieţii mele obişnuite. Nimic nu este atât de extraordinar pe cât pare. Picturile pe care le-aţi văzut reflectă idei pe care le primesc în mod conştient, fără efort şi pe care vreau să le ofer tuturor oamenilor.*

Credeţi că publicul vă percepe mesajul?

Sunt convins. Primesc telefoane de la persoane pe care nu le-am întâlnit niciodată, există oameni care vor să mă vadă, să mă cunoască, să afle de la mine amănunte despre picturile mele. Când pictez, mereu mă gândesc la public. Să fie simplu ce ofer eu şi lumea să primească uşor imaginile.

De ce credeţi că numai dv. primiţi aceste idei? De ce nu mai exista un pictor care să meargă pe acelaşi drum? De ce sunteţi totuşi necunoscut deşi picturile dv. atrag atenţia?

Sunt necunoscut pentru că nu sunt acceptat în arta modernă. Vedeţi, am fost încadrat în suprarealism. Dar comparativ cu Dali, în tablourile mele nimic nu este la întâmplare. Totul se petrece în imediata apropiere, sunt oameni la diferite momente de timp şi nimic nu este hazardat.

Aţi urmat o anume şcoală de pictură?

Nu. Nimic de felul asta. Am fost întâi un ilustrator profesionist. Am publicat un manual despre nori. Se poate spune ca sunt expert în nori (râde). Am publicat un manual de utilizare pentru pietrele preţioase şi am fost o vreme istoric al picturii. Târziu, la 49 de ani, am început să pictez. Iar tablourile mi-au fost remarcate în general de oamenii de ştiinţă.

O ultimă întrebare, domnule Frello. André Malraux a spus: “secolul XXI va fi religios sau nu va fi de loc". Puteti face o predictie pentru viitorul apropiat?

Otto Frello - Two women

O MAŞINĂRIE DIABOLICĂ

Nu înţeleg nimic din televiziune, nu înţeleg nimic din politică, nu înţeleg nimic din atitudinea funcţionarului public, nu înţeleg de ce trebuie să fiu furat de toată lumea dacă nu sunt atent, nu înţeleg de ce am devenit paranoic.

Nu înţeleg de ce sunt bombardat cu ştiri şocante. Nu înţeleg de ce văd pe stradă aceleaşi figuri speriate, de parcă cineva ascuns i-ar pândi şi numai o fracţiune de secundă îi desparte de inevitabilul sfârşit. Şi se văicăresc şi gesticulează şi blochează şoselele, pentru că înţeleg esenţa -nu le mai dă nimeni nimic pe gratis.

Trăiesc printre oameni care au uitat să mai zâmbească. Şi dacă ar zâmbi, dacă am presupune prin absurd că toată ceaţa asta s-ar risipi, tare mi-e teamă că toate figurile ar zugrăvi nişte grimase…

E o toamnă plumburie peste zona asta de Europă. Mă uit în jur şi văd că totuşi, la noi mai sunt cât de cât nişte lucruri stabile. Dar oamenii sunt preocupaţi, măcinaţi de griji şi de nevoi, bombardaţi, înnebuniţi de un haos mediatic şi juridic… De parcă ar exista un adevăr ascuns, care nu trebuie observat, şi pentru

Otto Frello - The old town

MODELE

Lipsa modelelor naşte discuţii sterile

Unde ne sunt modelele, societate românească? Ai tu vreo vină că timp de 10 ani şi ceva nu ţi-ai găsit nişte repere care să te poată ghida spre mai bine, spre un trai mai bun? Cred că ai partea ta de vină, dar poate şi mai mare este vina celor care trebuiau să formeze aceste repere…

Avem o presă liberă şi prodigioasă. Ziare noi sau forme îmbunătăţite ale publicaţiilor vechi apar pe tarabe ca într-o goană nebună spre cititorul ideal… Politica face ziare, iar ziarele dau lideri politici. Televiziunea te prinde într-o menghină, unde de-o parte ai pumnul crainicului bombardier, iar de cealaltă te întâmpină violenţa extremă a filmului comercial, care încearcă să-ţi spună că tu nu prea ai ce face, asta este, dacă ai noroc, apuci şi ziua de mâine.

Din păcate, în ultimii ani, primii ani ai libertăţii de expresie după un somn lung şi obositor, modelele mediatice au apărut greu, şi s-au menţinut cu dificultate. Poate că aşa este peste tot şi chiar e posibil să fie greu să te impui, dar, la 23 de milioane de oameni, numărul modelelor de urmat şi de respectat este extrem de mic, dacă nu chiar ridicol…

Primari generali care au apărut la televiziune dând declaraţii năucitoare, au dispărut după ce tăvălugul electoral i-a făcut una cu pământul. Fotbalişti celebri şi demni de tot respectul s-au întors cu spatele la ţara lor, acuzând mafia din fotbalul românesc şi delimitându-se clar de sforăriile „cooperativei”.

Preşedinţi de cluburi sunt jefuiţi ziua în amiaza mare, iar poliţia face ce poate. Un întreg iureş de informaţii care nu au definit clar norme de comunicare, standarde ale informaţiei transmise în spectrul public şi, cu atât mai puţin, modele.

Să devii un model nu ar trebui să fie greu în momentul în care ai setul tău de reguli şi le respecţi aşa cum îţi respecţi cuvântul dat. Dar nu e problema ta sa devii model. Televiziunea

trebuie să te vadă şi să te impună, pentru că e în interesul ei sa formeze aceste modele. Din păcate, la ora actuală, cu foarte mici excepţii, televiziunea este interesata doar de top-modele…

Lipsa modelelor naşte discuţii sterile despre ce ar trebui făcut pentru a îndrepta lucrurile, cu ce trebuie început, unde trebuie ajuns, etc.

Mi-e dor să văd o dată şi o dată emisiuni de genul „Hard Talk” de la BBC transpuse într-un limbaj românesc, unde să se discute „la cuţite” informaţie in detrimentul divertismentului. Pentru că în vremurile în care trăim, informaţia este totul. Poate că acest fenomen al amestecării informaţiei cu divertismentul se petrece pe fondul încercării de creionare a target-ului vizual, a receptorului din societatea românească. Poate că tocmai aici este problema. Pentru că modelele autentice, poate chiar elitele, se delimitează clar de glumele străvezii şi de miticisme.

Modelele vor apărea atunci când ne vom da seama că băşcălia nu ajuta la nimic. Se poate lucra şi în linişte, serios, fără prosteală…

Normalitatea se fabrică

Stăteam şi mă gândeam zilele astea la ce ar fi fost România fără Cristian Tudor Popescu, fără Bogdan Chirieac, fără Andrei Pleşu, Cornel Nistorescu, Horia Patapievici, Mircea Geoană, Andreea Esca, Viorel Moldovan, Florin Călinescu, Ioan Timofte, Gheorghe Hagi, fără toate aceste figuri care par repere ale societăţii româneşti.

Stăteam şi mă gândeam ca prostul, desigur, pentru că trăind acolo şi cunoscând cam care este procentul celor care citesc presa sau înţeleg televiziunea, gândul m-a dus la debandada care domneşte în viaţa publică de la Bucureşti. Păi ce, e de colo să ieşi pe stradă şi să iei un pumn în gură? Nu-i de colo… Ai idei, îndrăzneşti să debitezi aberaţii despre adevăr, dreptate, lege, justiţie, ordine? N-ai decât, dar dacă mai şi faci ce spui, atunci, dragă doamnă, draga domnule, mai bine încerci în altă parte…

Nu cu mult timp în urmă, ministrul sănătăţii a fost jefuit pe stradă, în plin trafic. Apoi o judecătoare a fost bătută în plină zi, de un necunoscut, în văzul lumii. Liderul de sindicat Virgil Săhleanu a murit înjunghiat, în scara blocului…

Autoincendierile nu mai sunt nişte lucruri ciudate. Încă mai avem aurolaci. La televiziunile americane rulează un clip publicitar pentru ajutorarea copiilor înfometaţi, în care se spune: „Asemenea copii trăiesc în Nicaragua, Angola sau România”. Da, dacă va fi cutremur, pagubele vor fi mai mari decât în ’77 iar Bucureştiul va trăi o tragedie.

Bun, ce e de făcut dacă asta e realitatea? Stăm ca proştii şi „ne râdem” la o bere? Scriem presă, facem ziare, difuzăm ştiri într-o veselie? Lăsăm ţara să se dezvolte natural? Mă tem că şi peste 10 ani tot aşa vom sta, tot priviri pierdute vei zări în aeroporturile

internaţionale unde întâlneşti români care visează cu ochii deschişi. Tot aceeaşi stare de aşteptare va fi şi atunci, de parcă singura soluţie este undeva unde nu poţi ajunge decât aşteptând…

Aş spune ceva dar mă tem că vorbesc degeaba, mă tem că eticheta de „utopie” se va lipi peste gura vorbitorului…

Fraţilor, oameni buni din televiziune, ziare, radio, înţelegeţi odată că trebuie să vă deschideţi pentru public, să-l educaţi (Învăţământul nu e de ajuns), să îi daţi dreptul să se exprime constructiv, să-l faceţi să-i pese. Faceţi, doamnelor şi domnilor din presă o ofertă publică şi invitaţi-i pe cititori să facă presa scrisă, radio şi televiziune, lăsaţi divertismentul sau dacă-l faceţi, inseraţi acolo câte un dram de îndemn subliminal. Dacă nu ne pasă, poliţistul ne va privi în continuare la fel de indiferent, ne va pune să-i spunem unde locuieşte cel care tocmai ne-a agresat în faţa blocului, iar câinele vagabond va veni să ne spună, într-o zi, că el este de fapt şi de drept autenticul carpatin, nu noi, cei care am aşteptat atâta vreme să vină cineva din ceruri să ne facă ordine pe stradă!

Oare ce-ar fi fost România fără puţinele sale modele? O naţiune care tace şi face sau o stradă lungă la marginea căreia tot poporul bea ceai şi fumează narghilele? Oricum, în tot jocul acesta cu personaje ciudate, sunt câteva figuri cărora le sunt recunoscător pentru ca există.

Rinocerul

Prin definiţie este genul care te înjură în glumă. Sau te claxonează la semafor. Sau te apostrofează din

maşină, dacă mergi pe margine. Sigur, dacă te superi, tu eşti de vină, pentru că nu eşti „de comitet”.

Din punct de vedere sociologic, formează o populaţie numeroasă. Se întâlnesc exemplare în toate poziţiile posibile, în toate instituţiile statului, în toate domeniile de activitate.

A fost şi încă mai este personaj de teatru. Eugen Ionescu i-a dedicat pagini întregi.

Ca manager de întreprindere privatizabilă, va urmări s-o falimenteze, spre a o cumpăra apoi la un preţ de nimic.

Extrapolând, îl poţi găsi şi în ţările dezvoltate, însă e puţin probabil să aibă pregătire superioară. Tocmai pentru că acolo filtrele sunt folosite cu discernământ. Dacă trece de aceste filtre, atunci ori e un bun actor, ori ştie când să se oprească, ceea ce-l absolvă de orice apartenenţă la mlaştină. Dacă este rinocer autentic, nu-l poţi schimba. Rămâne, indiferent ce-ai face, un specimen care împunge. Cu cornul.

Ce s-a întâmplat cu modelele Revoluţiei?

După 12 ani de la “evenimente”, în seara de 22 Decembrie 2001, vine Sergiu Nicolaescu la România 1 şi spune că el ştia foarte bine ce are de făcut în zilele acelea tumultuoase, că avea un plan clar de acţiune şi că au existat terorişti. Era de ajuns să vezi feţele celor invitaţi în platou ca să înţelegi că n-o să se spună oficial în veci adevărul despre Decembrie ’89. Şi până la urmă cui i-ar folosi să se spună adevărul, cui i-ar prinde bine să ştim şi noi pentru ce s-a murit atunci?

Marea pierdere a acestor ani este respectul. Nu mai respectă nimeni nimic, doar banul contează şi

dacă-l ai, poţi fi orice, oricum, fără să-ţi pese de lege. Am ajuns în situaţia de a fi arătaţi cu degetul drept corupţii Europei, iar campaniile anticorupţie promovate de diverşi Prim Miniştri au devenit vorbe în vânt. Practic, contează ce se vede la televizor, unde apar personalităţile care se vor modele pentru poporul ce “se uită şi câştigă”.

Dar Revoluţia a avut modele? Era ceva credibil atunci, ceva demn de urmat şi de respectat ori haosul din acele zile s-a propagat din aproape în aproape, generând noi surse de oscilaţii, până în zilele noastre? Dacă este să dăm filmul înapoi şi să privim şirul evenimentelor din Decembrie ’89, remarcăm în primul rând un cor de priviri speriate, de oameni cu mişcări zmucite, oameni care nu ştiu ce vor să facă şi nu ştiu nici dacă ceea ce fac este bine. Dacă-i privim astăzi pe protagoniştii scenelor de atunci, pe cei care mai trăiesc, desigur, vedem că mai toţi au ieşit în afara percepţiei publice şi doar câţiva, mai nebuni sau mai constanţi cu ei înşişi, au rămas în rândurile presei scrise.

Revoluţia Română sau Evenimentele din Decembrie nu au promovat modele. A fost, la început, o efervescenţă uluitoare, pe care însă au desfiinţat-o minerii prin debarcarea guvernării Roman. Apoi au apărut pe scena politică tot felul de personaje groteşti, ce s-au bucurat din plin de luminile rampei pentru ca apoi să revină de unde au apărut. Nimic nu s-a mai auzit despre ei, de parcă au intrat în pământ.

Modelele Revoluţiei s-au şters cu buretele, ca şi memoria poporului român, hrănit cu ştiri agresive, cu cozi şi cu nelipsitele şocuri cotidiene. Orice repunere pe tapet a atmosferei din jurul lui 22 Decembrie ’89 nu mai poate aduce nimic acum. E prea târziu. Au fost făcute filme, s-au scris sute de cărţi, dar personajele

acestor poveşti mai poartă şi acum patina unor vremuri în care oamenii se mişcau mecanic, fără pic de credibilitate. Ca nişte marionete în mâinile unor sforari cu patru clase...

Modelul Năstase

Se pare că modelele definite în manualele de istorie, indiferent cât de spectaculoase au fost, prind foarte bine la români. Modelele de lideri drepţi şi neînfricaţi, bravi conducători de oşti, ctitori de biserici şi alte edificii rămase peste veacuri, imaginile de domnitori retuşate profesional de anonimi care nu au crâcnit în faţa ordinelor, o întreagă pleiadă de figuri-repere ale unei istorii pe care ne-am dorit-o şi încă o mai credem glorioasă, toate aceste feţe de conducători stau - poate puţin cam prea bine înfipte - în memoria poporului nostru gata-gata să taie, cu sabia zăngănind, orice căpăţână incredulă. Istoria scrisă şi rescrisă pentru copii care nu aveau minimele condiţii de studiu este în continuare o armă de temut. Poate şi de asta Ceauşescu a reuşit să-şi impună punctul de vedere într-un asemenea hal încât cuvântul lui era lege pentru toţi. Să se fi creat o dependenţă de liderul suprem? De cel ales, mesianicul conducător care vine şi dă pâine, lapte, miere, euro sau mai ştiu eu ce gloatei care ştampilează liste din patru în patru ani?

Îmi amintesc cu groază lecţiile de istorie pe care trebuia să nu le judec, ci să le asimilez, cu conducători neînfricaţi, bravi, de neoprit, de neatins în faţa tăvălugului barbar. Cine poate uita că Sinan Paşa şi-a pierdut doi dinţi din faţă pe plaiurile mioritice? Sau că

“Tovarăşe Elena Ceauşescu, Tovarăşe Nicolae Ceauşescu, noi, copiii ţării, aducem prinos de recunoştinţă…” şi defilăm ca nebunii fără să ne întrebăm dacă e normal aşa ceva…

Am senzaţia că modelele istorice s-au construit cu scopul de a educa un popor în spiritul aiurelii şi nu al concretului, al pragmaticului, elemente care fac legea în societăţile capitaliste. Şi dacă lucrurile stau aşa, e limpede de ce prinde încă bine cultul personalităţii, promovarea imaginii unei familii conducătoare după tiparele comuniste pe care în principiu le hulim, dar în practică le aplicăm de nu mai ştii ce să crezi.

Aici există două aspecte: unul este cel al dependenţei de partidul unic. Istoria post-decembristă a arătat că românii nu pot discuta în contradictoriu fără să se certe. Alternanţa la putere s-a desfăşurat cât se poate de democratic, lucru care a sedimentat opinii vestice cu privire la maturitatea climatului politic din România. În vremurile când actuala opoziţie a condus ţara, nenumărate figuri aiuristice s-au perindat pe ecranele televizoarelor dând impresia că ţara asta nu are altceva mai bun de arătat decât un prim ministru cu unghia mică lăsată mitocăneşte să crească sau un preşedinte patetic, bun doar să facă frecţii la picior de lemn - puncte pentru actuala putere, care le-a amendat prompt.

Al doilea aspect este cel al actualei guvernări care are câteva piese redutabile, piese ce reuşesc să articuleze un mecanism bine mediatizat la capitolul reuşite. S-a început prin aplicarea metodelor verificate de potenţare a reuşitelor acestei guvernări. S-a ajuns la mediatizarea excesivă a Primului Ministru, care nu face decât să aducă aminte de Cântarea României şi alte asemenea evenimente de imagine, lucruri care ar putea să-l coste mai târziu pe

actualul Prim Ministru, pentru că s-a văzut că românului nu-i place să se implice, dar de dat cu gura este maestru…

Jocul început de Primul Ministru în preajma sărbătorilor de Crăciun nu este unul inteligent. Îl văd ca pe o beţie de imagine, şi orice altă interpretare mă face să cred că procesul de rezolvare a problemelor stringente în faţa Comunităţii Europene se află într-un punct periculos.

Modelele istorice construite după cum am pomenit mai sus au condus la apariţia personajului Nicolae Ceauşescu. Mediatizarea excesivă a unui cuplu din conducerea României, date fiind antecedentele deloc plăcute, poate împământeni cultul personalităţii, lucru de care personal mi-e frică… Am avut ocazia să cunosc români care după ce au ajuns şefi, s-au schimbat radical, având impresia că sunt indispensabili şi că tot ce spun ei e lege, nimic altceva nefiind bun ca alternativă.

Percepţia la nivelul omului de rând nu este una benefică pentru cel care-şi construieşte imaginea mai mult decât trebuie. Românul placid, telespectator, poate la fel de bine să aplaude la un moment dat şi apoi să susţină cu vehemenţă contrariul dacă i se insuflă idei total opuse celor de la care s-a plecat construcţia imaginii.

L-aş sfătui pe Primul Ministru, atât cât poate fi de apreciat un asemenea act pornit de la nivelul presei virtuale, să o lase mai moale cu campania de imagine şi să continue cu faptele, pentru că dacă există fapte concrete, campaniile de imagine sunt aproape fără sens… Asta numai dacă rezultatele pe care Primul Ministru le va putea obţine ţinându-se în continuare de treabă îi vor fi suficiente atât lui cât şi celor apropiaţi…

Ot es

Jurnalismul electronic - interviu cu Octavian Andronic

În presa electronică există la ora actuală un număr foarte redus de publicaţii neprofesioniste. Iar termenul "neprofesionist" este folosit aici pentru ziarele virtuale care nu au şi variante tipărite. În afară de "Curierul de seară", mai există alte asemenea publicaţii: "Yeti Report" - revista celor care s-au săturat de trăit printre imbecili şi hahalere, "Oegar Report" - un ziar de informaţie americană pentru românii de pretutindeni şi "Ziarul Personal" - publicaţia electronică a cunoscutului jurnalist Octavian Andronic, etc. Rândurile care urmează reprezintă un interviu acordat în exclusivitate, via e-mail, de Dl. Octavian Andronic pentru "Curierul de seară", pe tema jurnalismului electronic.

Robert David: Stimate Domnule Octavian Andronic, sunteţi un nume important al presei româneşti, însă v-aţi lansat şi într-o aventură electronică personală prin "Ziarul Personal", o publicaţie virtuală găzduită de firma Kappa. Cum a apărut "Ziarul Personal"?

Octavian Andronic: "Ziarul personal" a apărut în mai, anul trecut, la câteva luni după ce patronul de atunci al Societăţii "Kappa" îmi adresase invitaţia de a realiza un site, dându-mi-l ca exemplu pe cel al lui Octavian Paler, care dialoga zilnic cu cititorii pe teme diverse. N-am fost prea convins că ar putea avea

succes. M-a hotărât să fac pasul apropierea alegerilor şi insistenţele colaboratorilor mei, adepţi necondiţionaţi ai “Internet”-ului. Am început cu un comentariu şi o caricatură, zilnic care, ambele, apar şi în presa scrisă ("Azi" şi "Agenda zilei") sau la televiziune (PRIMA şi Tele 7abc). Faptul că, zilnic, câteva sute de “internetnici” mă vizitau, m-a convins că este un lucru mai mult decât util, prin posibilitatea de a comunica cu o categorie de cititori de elită.

Robert David: Cum percepeţi, în calitate de jurnalist profesionist, prezenţa altor publicaţii electronice româneşti pe Internet? Vi se pare un fenomen important?

Octavian Andronic: Prezenţa publicaţiilor electronice este un fenomen mai mult decât important. Internetul este viitorul gazetăriei scrise, pe care problemele de ordin material o vor afecta tot mai mult. Avantajul comunicării instantanee, dar mai ales controlul şi feed-backul acestora, vor fi hotărâtoare atunci când societatea va atinge pragul de informatizare care o va propulsa într-o alta epocă.

Robert David: Sunteţi familiarizat cu activitatea multor posturi private de televiziune din România. “Curierul de seară” a lansat câteva mesaje clare împotriva unui stil agresiv de publicistică practicat prin televiziune. În opinia noastră, prezentarea ritmică a unor imagini şocante are un efect negativ asupra telespectatorilor. Cum comentaţi acest aspect?

Octavian Andronic: Aspectul în cauză l-am comentat într-o emisiune pe care am realizat-o recent la Tele7abc şi în care i-am avut ca invitaţi pe preşedintele CNA, Şerban Madgearu, pe ziaristul Cornel Nistorescu şi pe sociologul Ion Mihăilescu,

rector Universitar Bucureşti. Este un fenomen grav, cu profunde consecinţe negative, care alimentează violenţa hrănindu-i pe oameni cu scene de violenţă. Cu toţii am fost de acord că "ştirile" trebuie să informeze fără a îngrozi sau a provoca. Deocamdată sunt mulţumit că "Telejurnalul" de la Tele7abc, pe care-l coordonez, nu a căzut în plasa unei competiţii absurde de acest fel.

Robert David: Există în Statele Unite un ziarist pe nume Matt Drudge care întreţine un site, "Matt Drudge Report", şi care se bucură de o extraordinară receptivitate din partea publicului american. Într-un articol publicat recent pe Internet, într-o revistă electronică a jurnalismului online, Sorina Diaconescu spunea că americanii au accesat situl lui Matt Drudge de aproape 2.000.000 de ori în perioada alegerilor din toamna trecută. În definitiv există multe ziare "oficiale" pretutindeni, de ce ar mai fi nevoie de asemenea iniţiative?

Octavian Andronic: O asemenea performanţă vom putea atinge abia atunci când vom avea vreo 10-15 milioane de posesori de PC-uri. Lucrurile ar trebui adaptate la proporţiile noastre. Cred că va veni vremea când vom avea lideri de opinie şi pe Internet.

Robert David: Prezenţa pe Internet asigură imaginea necesară pentru toţi cei care desfăşoară activităţi publice. Cum comentaţi tendinţele actuale din societatea românească în materie de transparenţa?

Octavian Andronic: Nu cred că personalităţile noastre publice sunt convinse de necesitatea unei transparenţe de acest fel. Unora le este de ajuns televiziunea, care reacţionează suficient de prompt la

orice semnal. O constat când îmi fac documentarea pentru emisiunea “La ordinea zilei” şi când nu găsesc mare lucru referitor la invitaţii mei.

Robert David: Domnule Andronic, vă mulţumesc foarte mult pentru timpul pe care ni l-aţi acordat şi vă doresc mult succes în aventura Dvs. pe Internet, în presa scrisă şi la Televiziune!

Octavian Andronic: Vă mulţumesc, la rândul meu, pentru interesul pe care-l arătaţi “Ziarului personal” - pe care-l consider cel mai original şi mai important dintre cele pe care le-am făcut.

Raportul Nicholson, capitolul presă

În raportul despre România realizat de baronesa Emma Nicholson în cadrul Consiliului Europei a pus şi problema libertăţii presei, în afara semnalului pozitiv pe care raportorul pentru ţara noastră l-a dat în ceea ce priveşte situaţia copiilor instituţionalizaţi şi a atragerii investiţiilor străine. Problema libertăţii presei nu ar putea fi considerată o mare “chestiune”, ca sa citǎm un termen la modă, dar merită puţină atenţie.

În chiar seara următoare intervenţiei baronesei Nicolson, în direct la ProTv, Andreea Esca a întrebat-o pe Dana Spinanţ, corespondentul ProTv la Strasbourg, ce a vrut să spună baronesa referitor la problema libertăţii presei. Iar răspunsul, cumva firesc, a fost că în România poate să scrie oricine despre orice, iar ziarele nu îşi asumă nici un fel de responsabilitate pentru ştirile şi comentariile pe care le difuzează.

Am tot opinat despre diverse aspecte pe care le-am

considerat deplasate din punctul de vedere al unei prese libere într-o ţară democratică. Am scris şi am comentat faptul că este inadmisibil să existe publicaţii în care oricine să poată fi făcut în fel şi chip fără ca autorul acelor rânduri să răspundă pentru mizeriile pe care le-a scris. La fel cum am scris şi despre aceea că nu există o preocupare din parte presei pentru formarea unor opinii sănătoase, pentru cultivarea unui spirit civilizat, pentru educarea cititorului prin ceea ce el consumă. Iar deşi semnalul dat de baronesa Nicholson m-a făcut să sper că se va spune lucrurilor pe nume, se pare că totul a fost un foc de paie. Pentru că nu cred că baronesa s-a referit la ceea ce Dana Spinanţ a declarat de la Strasbourg. Pentru că simt că în spatele acestui răspuns de circumstanţă stă un aspect mai sensibil, care va trebui abordat cu tact, în timp. Acela că dacă România va intra în Uniunea Europeană la un moment dat, ar fi bine ca bagajul cu care vine să nu fie greu de cărat pentru societatea occidentală. Ar fi timpul ca presa scrisă şi audio-vizuală din România să-şi înţeleagă rolul de motor al unei societăţi în care ea este singura formă obiectivă de opoziţie.

Ca simplu cititor de ziare, ca parte a “eşantionului” cu care se prosteşte publicul acesta al înghiţitorilor de seceri şi ciocane, aş vrea să văd cum ziarele din România ajung să aibă o formă, un conţinut şi să nu mai fie doar un ghiveci de pagini colorate. Aş vrea să apuc ziua în care să pot simţi că din articolul pe care l-am citit se degajă acel “sense of wonder” care te face să vezi şi în ochii celorlalţi ceea ce tu ai văzut. Aş vrea să citesc articole în care se dau soluţii concrete şi nu doar lamentări sau atacuri la persoană. Aş vrea să asist la maturizarea presei româneşti şi cred că timpul cel mai bun pentru un astfel de proces este

toamna…

Rămâne de văzut cum vor evolua lucrurile din acest punct. Am lucrat printre străini şi am văzut că le trebuie ceva timp până spun lucrurilor pe nume. Aluziile sunt preferate unei abordări directe pentru a nu jigni pe cel cărora li se adresează. Dacă pornim de la această premiză, nu rămâne decât să sper că “partea română” va înţelege importanţa acestor aspecte şi că cineva, un nume de rezonanţă, va relua tema presei libere abordată “accidental” de raportorul special pentru România în Parlamentul Europei, baronesa Emma Nicholson.

Chiar vreţi să devenim o ţară de disperaţi?

Un apel adresat uneia dintre cele mai importante puteri în stat - citeşte presa - poate părea absurd. Un apel venit din partea unui individ neînregimentat politic ar putea fi interpretat ori drept dorinţă de promovare publică, ori ar putea trece neobservat. Articolul de faţă este scris pentru şefii de ziare, pentru directorii posturilor de radio şi televiziune, pentru oamenii spectacol care animă serile telespectatorilor, pentru cei care difuzează informaţie în spaţiul românesc, dar mai ales pentru cei care ar trebui să controleze informaţia transmisă către receptori. Către dumneavoastră.

Presa scrisă şi vizuală abundă la această oră de ştiri halucinante. Catastrofele naturale, infracţiunile cotidiene constituie subiecte cu care debutează orice jurnal sau primă pagină de ziar. Motivul invocat de redactorii mass-media poate fi: Aceste lucruri trebuie aduse la cunoştinţa opiniei publice sau Acest tip de

informaţie este cerută de consumatori. Din păcate, lucrurile nu stau tocmai aşa.

Există o noţiune care necesită explicaţii. Subconştientul colectiv poate părea un termen abstract, o sintagmă aiuristică. Există la această oră o extraordinară tensiune socială produsă de starea precară a economiei româneşti. Oamenii sunt foarte abătuţi, sărăcia i-a sălbăticit. Dacă ieşi pe stradă, observi o încrâncenare zugrăvită pe feţele trecătorilor. Cu foarte puţine excepţii, românii sunt încruntaţi. În autobuze, tramvaie, troleibuze, în localuri publice, în casele lor, românii trăiesc o teamă nefirească.

Ca simplu spectator la concertul cotidian al ştirilor şocante, cer presei să înceteze să înrăutăţească starea de spirit a populaţiei României! Este deja celebru fizicianul Hâncu de la Buzău, care a prezis un cutremur pentru 15 ianuarie 2000, cutremur care nu a avut loc. Orice individ cu pregătire medie ştie la ora asta că un cutremur de pământ nu poate fi prezis de nimeni, pentru că nu există tehnologia necesară. În momentul în care s-a mediatizat excesiv acest personaj a cărui cursivitate în exprimare i-ar fi putut da de gândit oricui, ceea ce s-a obţinut a fost o nefirească stare de panică pentru care nu Vergil Hâncu se face vinovat, ci ziarele, posturile de radio şi cele de televiziune care l-au luat în serios. Fără îndoială, legislaţia actuală nu permite tragerea la răspundere a redactorilor din mass-media care au amplificat până la saturaţie acest caz. Dar ceea ce s-a produs a fost un nou atac asupra subconştientului colectiv.

Pe de altă parte, este nevoie de un control asupra decenţei exprimării în mass-media. Este inadmisibil să publici insulte grosolane fără ca nimeni să te tragă la

răspundere. Orice copil care este în formare, poate citi aceste mizerii şi poate crede că bunul simţ de care i s-a vorbit este doar o minciună. Presa are şi un rol formativ asupra cititorului! Nu asta înseamnă libertate…

În cele ce urmează voi încerca să explic sintagma "Subconştient colectiv". Imediat ce ieşi din România, te izbeşte curăţenia cu care te întâmpină "vestul", oamenii cu feţe destinse, casele parcă desprinse din poveşti. Ceea ce ne lipseşte aici este starea de a construi. Cheful de a clădi ceva. În momentul în care eşti bombardat cu ştiri şocante, există două variante: dacă eşti puternic te încrâncenezi în a lupta, iar în al doilea caz devii mai slab. Eşti un individ care nu face decât să trăiască în frică de mai rău. La adăpostul acestui concept se poate vorbi de o tendinţă controlată de haotizare a publicului. Şi ar exista o soluţie pentru ca asemenea lucruri să nu se mai întâmple.

Ceea ce propun este crearea unui Comitet de Monitorizare a Presei a cărui menire ar trebui să fie protejarea consumatorului de informaţia alterată. Informaţia este la ora asta o armă. Dacă nu este stăpânită, se întoarce împotriva oamenilor!

Domnilor, nu lăsaţi ca dezorientarea să domine, pentru că ne pasc mari pericole. Avem nevoie de oameni care să reclădească această ţară. Avem nevoie de tineri capabili să înfrunte provocările societăţii informaţionale aici, în România şi nu aiurea în lume. Faceţi ceva pentru controlul migraţiei creierelor! Este foarte periculos acest joc de-a producătorul şi consumatorul de informaţie otrăvită. Este letal.

În concluzie, acest comitet de control al presei ar trebui să facă o monitorizare a ştirilor care pot afecta subconştientul colectiv. Reporterii îşi vor continua

munca de informare cu privire la absolut tot ce ţine de meseria de gazetar, însă ceea ce ţine de senzaţionalul ieftin va putea fi amendat. Cum vă simţiţi după un jurnal de ştiri în care vi se prezintă numai violuri, tâlhării, crime, sinucideri, catastrofe naturale? Acest tip de informaţie alterează personalitatea umană şi provoacă mutaţii. A se vedea "modelul american" după care se pare că mergem şi noi la nivelul presei, care a condus la crime în şcoli, toate petrecute cu o frecvenţă îngrijorătoare. Aici nu e vorba de capital politic, de distragere a atenţiei de la problemele cu adevărat importante, ci de viitorul acestei ţări. Chiar vreţi să devenim o ţară de disperaţi?

Infracţiunile pot fi transmise direct poliţiei şi justiţiei, fără ca informarea de la ore de maximă audienţă să mai aibă loc. Şi numai în cazul în care nu se iau măsuri de către instituţiile abilitate, subiectul poate fi prezentat opiniei publice. Se poate organiza o cooperare între presă şi poliţie/justiţie, colaborare din care şi poliţia/justiţia ar deveni mai câştigată. Iar presa şi-ar proba rolul de a patra putere în stat.

Acest apel are scopul să sensibilizeze factorii de decizie asupra controlului informaţiei difuzate în mass-media. Pentru sănătatea mintală a oamenilor şi pentru menajarea lor. Pentru că în ţară e nevoie de putere de creaţie şi deci de minte limpede!

România în presa internaţională?

Lumea se vaită... OF-OF-OF! Că de ce nu scrie presa internaţională despre România?

Dacă ai norocul să poţi citi ce scriu ziarele lumii, vei înţelege la un moment dat că trăieşti undeva unde

nu se întâmplă nimic. Lumea care funcţionează este ca un organism prin care curg fluxuri de bani. Cu cât curg mai mulţi bani, cu atât venele şi arterele acestui organism încep să prindă contur şi să se deseneze pe harta lumii ca nişte curbe care definesc traseele curselor aeriene ale marilor companii... Cu cât se pompează mai mult sânge, cu atât se scrie mai mult despre locul în care ajung banii, despre noile oportunităţi apărute. Pentru că în lumea civilizată legile sunt simple. Dar noi ne prefacem că realitatea e alta şi ne tot minunăm de ce nu se scrie nimic bun despre România...

Dar nu suntem cumva norocoşi prin faptul că ne bucurăm de ignoranţa presei internaţionale? Ce-ar fi dacă marile ziare ale lumii ar prelua o ştire simplă, la întâmplare, dintr-un ziar românesc şi ar titra pe prima pagină că în România se fură orice, oricând, de către oricine?! Cine ar mai prefera atunci să vină să investească la noi?...

Am tot vorbit despre lucrurile astea. Şi am început să cred că n-a fost în zadar. Mă bucur să văd poliţişti pe stradă, să văd maşinile de Poliţie patrulând pe cele mai ascunse străzi ale Bucureştiului. Mă bucur şi atât... Pentru că o statistică publicată în ziarele de azi spune că în Bucureşti se înregistrează 100 de spargeri de locuinţe într-o singură zi... Oare ce-ar gândi un cititor exotic despre România dacă ar da din întâmplare peste o asemenea informaţie?

Crainicul bombardier şi momentele integrării

Europa înseamnă pentru noi, într-un caz strict particular, un orizont care poate marca sfârşitul

noţiunii de tranziţie. Stigmatizată de o gravă criză morală, societatea românească vede, după zece ani tulburi o fereastră care se deschide timid, oferind o privelişte liniştitoare. Fără a ignora evenimentul care a generat această deschidere, şi anume punctul Kosovo, tragic pentru locuitorii fostei Iugoslavii, şi asta din pricina unui dictator din clasa de personaje cu care suntem familiarizaţi, România s-a găsit în faţa unei şanse nesperate.

Momentul declaraţiei ferme de susţinere a atacului NATO asupra Serbiei îl datorăm exclusiv vârfurilor politice. În ciuda lipsei de adeziune a locuitorilor ţării, liderii de la Bucureşti, mai bine informaţi şi mai puţin sentimentali, au ales bine de aceasta dată. Pentru occidentali, acest lucru a însemnat un semnal clar că aici, în sud-estul Europei, se naşte o generaţie care priveşte cu discernământ viitorul. Rând pe rând, personalităţi de prim rang ale politicii euro-atlantice au vizitat Bucureştiul aducând mesajul de recunoaştere a României ca potenţial membru al familiei europene. Însă această deschidere nu poate fi judecată arbitrar…

Momentul Kosovo trebuie pus în continuarea politicii externe duse de Andrei Pleşu. Cu alte cuvinte, imaginea României a fost substanţial îmbunătăţită, deşi pe plan intern lucrurile au stat şi mai stau încă foarte prost.

Dar ce oare i-a determinat pe liderii din vestul Europei să ofere această şansă României şi celorlalte state aflate în zona gri ?

S-au lansat, ca de obicei, sintagme pretenţioase: „România poate însemna piatra de încercare a Europei”… „România are două şanse: să devină perla Balcanilor sau să se scufunde definitiv în zona gri, de unde nimeni şi nimic nu o va mai scoate vreodată” etc,

toate venite din interior.

Nimeni şi nimic nu a tratat începerea negocierilor de aderare a României la Uniunea Europeană drept un fenomen firesc, care avea să se petreacă mai devreme sau mai târziu. La noi poţi deveni miliardar peste noapte sau poţi ajunge în stradă la fel de repede, pentru că aşa ni se implantează în memorie seară de seară prin televiziune. „Poţi să te uiţi şi să câştigi pentru că ştii doar de la noi, ştii doar ceea ce-ţi spunem noi”. Agresivitatea cu care informaţia se transmite receptorilor depăşeşte la această oră limita firescului.

Trecerea bruscă de la situaţia internaţională care a generat primirea României în familia Uniunii Europene la formula agresivă a informării oamenilor prin televiziune pare a nu avea explicaţie. Însă stilul haotic de publicistică practicat la nivel de mass-media generează alterarea percepţiei firescului.

Lipsa de legătură între instituţiile statului a dus la apariţia unui mod anormal de practicare a meseriei de ziarist. Nu numai în televiziuni s-a împământenit modelul fals al crainicului-bombardier. Un important ziar central are o filială în judeţul Prahova care se autointitulează „Şocul cotidian”. Îşi pune cineva problema oare de ce are omul de rând nevoie de un şoc în fiecare zi? Nu este o exagerare, pentru că titlurile sunt căutat şocante. Şi oare cum te transformi dacă ai în fiecare zi un şoc? Nu cumva devii mai nervos, mai neliniştit, mai haotic? Nu cumva societatea este alterată de acest gen de informaţie?

Eşti influenţat de oamenii cu care te întâlneşti. De imaginile pe care le vezi. De experienţele pe care le trăieşti. Te marchează politicul chiar dacă nu te interesează ştirile de la televizor. Pentru că legile ţi se aplică şi ţie.

Atunci? De unde placiditatea cu care acceptăm ca felie de societate civilă acest haos propagat de crainicul-bombardier de la care ştii pentru că meriţi? De unde acceptul tacit la cvasinoncomunicarea interumană la care am ajuns în România după ce aşteptările ne-au fost înşelate de o clasă politică dominată de interesele de clan?

Nu este o poveste science-fiction. Este un alt moment pe care îl putem depăşi. Pentru că e firesc să o facem. Orice altă explicaţie este doar indusă…

Cât de proşti suntem?

De regula, un popor prost este uşor de condus. Cu cât "cetăţeanul" este mai bătut în cap, cu atât "guvernantul" îl poate fraieri mai uşor, îi poate cere să achite taxe mai aberante. Este una din legile firii în democraţia de tranziţie care ne roade ficaţii.

Un recent sondaj m-a lăsat fără replică. La întrebarea "Aveţi încredere în sondajele pe Internet?", 0.02 % au răspuns afirmativ, restul de 99.98 % afirmând contrariul. Un asemenea sondaj pus pe prima pagină într-un cotidian … Necomentând acest sondaj, ziarul pare să susţină opiniile majorităţii, anume faptul că libertatea de expresie pe care Internetul o oferă individului este derizorie…

Am dat foaia şi am văzut la pagina 3 că Mitică Dragomir a fost declarat "omul zilei" pentru că l-a întrebat pe Bölöni într-un limbaj pur dâmboviţean dacă pleacă sau nu la Sporting Lisabona. Ştiu, relaţiile se fac şi se desfac prin intermediul unui ziar, dar atunci cum rămâne cu formarea opiniilor, cu rigoarea care contrabalansează băşcălia care ne-a adus în

situaţia de a ne fi ruşine că suntem români?! Oare o sumă de evenimente te poate determina să vinzi numai şi numai ceea ce publicul doreşte, lăsând la o parte verticalitatea pe care ţi-o oferă conştiinţa şi limpezimea prin care te-ai făcut remarcat? Oare poţi să renunţi la crezul tău, la puterea pe care ţi-o dă felul tău de a fi şi faptul că nu te-ai schimbat deşi au trecut peste tine anii, cu puţine bune şi multe rele, oare inteligenţa îţi îngăduie să treci în fugă peste un sumar care se vinde în aceeaşi măsură, indiferent ce pui în el?

Acestea sunt întrebări retorice, fără o ţintă precisă. Poate fi un strigăt disperat care nu are prea mult de-a face cu realitatea zilei de mâine. Dar poate fi şi un semnal clar că indiferent dacă o spui sau nu, verticalitatea înseamnă adevărul faţă de tine însuţi…

Rostul unui ziar nu este numai să pună în pagină subiecte care plac unora sau altora. Rostul unui ziar este să corecteze realitatea. Un om nu poate să meargă “cu jalba-n proţap" pe la Primărie, Prefectură, Poliţie sau alte instituţii publice numai de dragul de a obţine, de exemplu, nişte indicatoare plantate unde este nevoie de ele, pe stradă, în aşa fel încât să se poată parca regulamentar în zone dens circulate… Un ziar poate să le aducă oamenilor normalitatea pe care legea o oferă dacă este respectată. Uneori e greu să mai lupţi cu morile de vânt când vezi că lupta ta e în zadar. Dar un ziar poate şi trebuie să reziste, pentru că un ziar formează oamenii.

O revelaţie

La mine a început prin muzică. În adolescenţă

ascultam melodii americane şi le fredonam apoi în minte fără să înţeleg semnificaţia versurilor. Apoi am început să mă uit mai atent la televizor. După un timp, încercam să traduc simultan cu subtitrarea şi de multe ori reuşeam. Am pus mâna pe un manual de limbă engleză fără profesor şi am început să citesc. Am căutat cuvinte în dicţionar. Mai târziu am intrat la Automatică şi a trebuit să înţeleg cealaltă parte a limbii engleze, cea tehnică, deşi nu stăpâneam prea bine noţiunile non-tehnice. Iar acum înţeleg, vorbesc, scriu, citesc, dar cel mai bine mă descurc în… americană. Este o limbă în care merită să gândeşti.

La un moment dat, Cornel Nistorescu şi-a scris obişnuitul editorial în Evenimentul Zilei. Acest editorial special s-a referit la solidaritatea americanilor după atentatele de la 11 septembrie. Într-o acţiune pentru strângerea de fonduri, cele mai cunoscute vedete ale show-biz-ului de peste ocean au făcut să vibreze sufletele a milioane de telespectatori. “Mut ca o stâncă”, dl Nistorescu a urmărit la televizor acest concert şi a încercat să-şi explice ce anume i-a făcut pe americani să fie atât de uniţi, să formeze cozi mari pentru a dona sânge. Iar singura şi cea mai simplă justificare a solidarităţii americane a fost gândul că libertatea i-a făcut să se poarte astfel…

Editorialul lui Cornel Nistorescu a făcut înconjurul planetei. Cititorii ediţiei electronice l-au trimis prietenilor şi undeva, cineva, l-a tradus în engleză, iar apoi l-a dat mai departe până ce… a ajuns pe masa preşedintelui Bush. De aici, cu menţiunea că provine dintr-un ziar românesc, acest articol le-a fost citit soldaţilor americani înainte de plecarea în misiune. A fost o bucurie imensă pentru autor, dar este o bucurie pentru România. Dl. Nistorescu afirmă că niciodată nu şi-a imaginat că articolele sale vor trece dincolo de

graniţă. De fapt, exprimarea domniei sale este puţin mai plastică. Şi nu pot decât să mă înclin în faţa unei asemenea surprize. Este, de fapt, o revelaţie.

Această întâmplare fericită trăită de unul dintre cei mai importanţi formatori de opinie din ţară trebuie înţeleasă ca un lucru frumos, simplu, care bucură. Pe mine m-a bucurat. Ca simplu cititor, ca jurnalist liber, ca român. Este un exemplu de normalitate, de libertate, de firesc. Povestea editorialului "Cântarea Americii" va rămâne şi se va aşeza alături de puţinele şi rarele acţiuni care te fac să fii mândru că eşti român. Că faci parte dintr-o naţiune de oameni care gândesc şi care îşi aduc fiecare contribuţia individuală la drumul greu pe care ţara îl face spre normalitate.

Nu trebuie căutat nimic ascuns în această poveste. Nu este nimic de neînţeles şi de interpretat. Libertatea pe care o avem şi noi, aici, ne-a oferit un model de urmat şi de respectat. Nu sunt multe aspecte de salutat în presa liberă pe care o avem astăzi, dar acest manifest românesc al democraţiei, al luptei pentru libertatea de expresie, merită salutat cu toată căldura.

Triumful ecranului democratic

…The triumph of the democratic screen …

Oare de ce nu s-o fi bucurat presa de la Bucureşti de succesul lui Cornel Nistorescu şi al României, după povestea articolului din "Evenimentul Zilei"? Povestea a fost frumoasă. Oricine şi-ar dori un asemenea succes. Numai ziarul care a găzduit, în România, pe prima pagină, editorialul cu pricina, i-a ţinut la curent pe cititori cu felicitările venite prin e-mail pe adresa

redacţiei. N-aş judeca această tăcere dacă nu m-aş gândi puţin la maşinăria care a făcut posibil acest eveniment. Pentru că sunt atâtea articole care merită traduse în engleză şi date din e-mail în e-mail spre a ajunge… pe masa lui Bush Jr. “Curierul de seară”, de exemplu, apare de atâta timp, dar nici un nume sonor al presei româneşti nu a catadicsit să-l salute pentru că dă prilejul oamenilor să se

exprime liber… Artileria grea a sufletului românesc trage zi şi noapte foc după foc, iar fiecare dintre noi rămâne mut ca un bolovan văzând un film care vorbeşte despre perseverenţă, credinţă şi muncă, despre încredere şi succes, dar şi despre alte atrocităţi pe care le consumăm cu regularitate. Să explicăm tăcerea printr-un joc inteligent care a născut acest succes? Sau liniştea se exprimă prin moartea caprei vecinului?

La Constanţa a avut loc prima ediţie a unui festival internaţional de… sex oral, organizată sub patronajul revistei Hustler, în România, după cum aflăm din “Evenimentul zilei”. Ştirea te face să râzi dar luând în calcul şi alte aspecte, găseşti nimerit locul de organizare. Cum spunea un prieten din Danemarca, în România ai parte de sex oral la orice oră. Vânzătoarea de la magazin, funcţionarul căruia îi plăteşti taxele, vecinul de deasupra care te inundă şi-l doare în cot, administratorul de bloc care fură din banii de întreţinere şi apoi vine ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic şi îţi dă bună-ziua, mecanicul de la service unde te duci cu maşina în garanţie şi te tratează ca şi cum l-ai deranja din băşcălie, ANL-ul care îţi ia banii şi nu îşi asumă nici o responsabilitate pentru respectarea termenelor de livrare a construcţiilor, şoferii care te claxonează dacă nu ai demarat imediat ce semaforul s-a schimbat pe verde, preţurile nejustificabil de mari

ale apartamentelor din blocurile Bucureştiului, nişte cutii de beton în care cumperi probabil aerul pe care urmează să-l respiri, şi lista continuă cu tot felul de alte exemple din viaţa cotidiană. Nu-i de mirare că la Constanţa s-a putut organiza un asemenea festival. Dar oare cum a fost posibil aşa ceva, când există o adevărată campanie de promovare a imaginii ţării în lumea civilizată?

New York Times-ul continuă seria analizelor lui Thomas L. Friedman. Americanul de rând tocmai a aflat unde se află Afganistanul, Pakistanul, iar acum vede că doar "the old brits" sunt de încredere, ceilalţi aliaţi de conjunctură fiind demni de încredere numai contra cost şi în anumite zile. Tonul este pragmatic, vine dintr-o lectură avizată, iar rezultatul documentării se transformă într-un articol care susţine linia pe care s-a pornit. De acolo, de sus, există alb sau negru. Dar articolele lui Friedman rămân în continuare interesante.

Rămânem martorii unui spectacol. Telespectatorii. Esenţa jocului de putere cu mulţi "subscriberi". "Adevărul" este acelaşi, îl găseşti în orice editorial, pe orice zid, la fiecare intersecţie. Plăcinta e mare, iar feliile se taie continuu, pentru că şi Pământul se învârte la fel. Rămâne la latitudinea fiecăruia ce consideră a fi sau a nu fi important. Oricum, nemulţumiţilor li se poate oferi un proces al săptămânii.

"Imagine the peace. Forget the oil addiction!", scrie pe protestul unui participant la demonstraţiile pacifiste de la New York. Iar ofensiva americană din Afganistan dă rateu după rateu. Nici o asemănare cu Iugoslavia? Parcă şi atunci erau ţinte atinse din greşeală. Prevăd o acalmie care se va spulbera printr-o nouă creştere a preţurilor. În definitiv, când mergi

să iei benzină, n-are sens să ştii câţi litri “bagi”. Tot o bancnotă de 100 sau poate două vei cheltui…

“Fericiţi cei săraci cu duhul, căci a lor va fi împărăţia cerurilor”…

Pilula amară de la fundul grămezii

Articolul lui Tony Judt, publicat de The New York Review of Books, nu a rămas fără ecouri în presa de la Bucureşti. “Evenimentul zilei” l-a preluat în chiar ediţia de a doua zi şi a publicat traducerea în limba română. Din păcate, nici o dezbatere publică de televiziune nu a luat în discuţie acest eveniment. Au fost mai importante meciurile din grupele ligii campionilor sau filmele artistice. Un nou indiciu din care reiese ca în ciuda politicii de apropiere cu structurile EU sau NATO, societatea civila din România este departe de corespondentul ei din lumea civilizată.

“Romania: Bottom of the Heap” este doar o privire din exterior asupra realităţilor româneşti. Remarcabilă este documentarea asupra subiectului dar şi tonul cu care se încheie acest rechizitoriu. Promisiunea Europei reprezintă singurul motiv ce face inima României să bată în continuare pentru lumea civilizată. Guvernanţii români ştiu acest lucru. Şi mai ştiu cum au reuşit să câştige alegerile într-un moment când singura alternativă electorală era Corneliu Vadim Tudor, votat de un număr mare de conaţionali.

Citit cu atenţie, articolul lui Tony Judt este important nu numai prin faptul că prezintă realităţi istorice româneşti pentru un public global. Dar şi mai important este simplul fapt că vorbeşte despre

România pe parcursul a 13 pagini (A4 - n.m.) şi că spune negru pe alb că succesul aderării României la UE este un adevărat test pentru însuşi conceptul de Uniune Europeană.

Într-adevăr, România are nevoie de o pauză. Frica de a cădea din rândul ţărilor civilizate este reală, după cum subliniază şi dl. Judt. România are nevoie de o relaxare în rândul populaţiei sale, pentru că anii de evenimente care au sfidat raţionalul şi au conturat politici care nu au avut nimic în comun cu normalitatea, s-au repercutat asupra psihicului colectiv. La ora asta exista o anormală agresivitate în ceea ce reprezintă relaţiile interumane din România. Trecerea de la comunism (mult diferit ca realitate de ceea ce a fost în celelalte ţări din vecinătate) la capitalism, încă în curs de desfăşurare, scoate în evidenţă lipsa de respect pentru celălalt, ignorarea oricăror percepte ale bunului simţ şi constituirea unor structuri de interese care nu pot fi găsite niciunde în statele UE.

România este altfel nu numai pentru că a fost umilită constant de marile puteri. În principal, România este altfel pentru că nu a avut poate niciodată un sistem de valori compatibil cu cel al ţărilor din UE, deşi aspiraţii pro-europene au existat dintotdeauna.

Deşi la fundul grămezii, deşi o pilulă amară pentru UE, România îşi are şansele ei de a se integra în rândul democraţiilor europene, iar aceste şanse au fost considerabil mărite în urma undei verzi date de noua administraţie americană cu privire la apropiata extindere a NATO din 2002.

Articolul lui Tony Judt este important pentru că vorbeşte mult despre România…

Sărbătorile de imagine

Ar trebui ca la sfârşit de an să lăsăm la o parte răutăţile şi să devenim pentru câteva zile mai buni şi mai calzi. Ar trebui ca Sărbătorile de Iarnă să aducă liniştea şi curăţirea care dau putere pentru anul care vine. Ar trebui ca vacanţa de Sărbători să se transforme într-un bilanţ a ce a fost bun şi ce a fost rău în anul trecut.

Sărbătorile par triste în ţara care nu ştie nici după 12 ani cine au fost teroriştii. La fel, par triste pentru că viaţa s-a transformat într-un joc de-a imaginea, unde nu mai contează conţinutul, ci doar forma problemei. Avem de-a face cu un incident anormal, îl mediatizăm şi gata. Dar asta nu-l rezolvă, ci doar dă impresia că „se ştie". O frecţie la un picior de lemn. Până şi presa scrisă, singura formă credibilă de opoziţie din România, s-a alăturat jocului de-a imaginea, joc ce aduce banii care o fac să funcţioneze. Au apărut site-urile profesionale ale ziarelor de mare tiraj, rubricile standard, informaţia standard, logo-urile standard, şi doar statisticile spun că e mai bine…

Am senzaţia că vocea presei s-a estompat în faţa sistemului de imagine. Nu mai contează cine ce spune, nu mai contează unde şi de ce se întâmplă, a ajuns să conteze doar frecvenţa cu care ştirile „care îţi prezintă lumea fără să o judece" ajung pe sticlă.

Cineva spunea într-o intervenţie matinala la Antena 1, un telespectator, că românii nu gândesc la fel, nu au aceleaşi priorităţi, dorinţe, principii. Şi, într-adevăr, oriunde te-ai duce în lumea civilizată, oamenii vorbesc aceeaşi limbă, indiferent de limba vorbită la propriu.

Nu se pot obţine rezultate corecte câtă vreme va rămâne funcţională dezordinea din ţară. România înseamnă astăzi, de fapt, Bucureştiul şi câteva alte oraşe mari, Timişoara, Constanţa sau Clujul. Priorităţile omului simplu sunt departe de NATO sau de Uniunea Europeană, acestea reprezentând probabil priorităţi ale Primului Ministru sau ale Ministerului de Externe. Există o prăpastie între guvernarea României, aici incluzând opoziţia şi tot actul parlamentar, şi ţara în sine, oamenii cu problemele lor simple care sunt departe de proiecte de genul Dracula Park. Relevant este aici numărul mare de investitori într-un proiect care nu are precedent pentru viabilitate.

Toată lumea râde, cântă şi dansează… Din când în când mai apare, ca o piatră aruncată în oglinda lacului în care ne privim feţele sulemenite, ştirea cu jaful armat, cu explozia de pe Calea Victoriei sau cu Vadim care face show din nou. Cred că naţia asta din care fac şi eu parte s-a obişnuit să uite repede, să şteargă cu buretele tot ce a fost de neînţeles sau de neînchipuit, dar s-a întâmplat. Ca nişte oameni care trăiesc clipa pentru că nu cred că îi aşteaptă ceva mai bun mâine. De aici până la fundamentalismul terorist nu e cale lungă. Iar peisajul social şi politic, televizat şi caricaturizat în presa centrală, face ca viitorul să sune nu bine, ci să clincăie, ca şi cum Moş Crăciun ar da cu karata într-un brad cu totul şi cu totul de aur…

Pompierul atomic şi miliardarul simpatic

Există la momentul acesta mai multe jocuri de televiziune care au ca subiect cultura generală. Unul

este „Vrei să fii miliardar” de la Prima TV, altul - „Lanţul slăbiciunilor”, la Pro TV, iar lista poate continua cu alte producţii apărute şi pe alte canale româneşti după principiul „dacă ei dau, dăm şi noi”. Lumea se uită, jocurile au popularitate, cartelele de participare se vând, telefoanele cu 89 sună. Sau, mai simplu, se organizează o preselecţie, iar omul vine şi se bucură dacă este admis în platou.

Toate bune şi frumoase. În definitiv, ambele părţi au de câştigat de pe urma jocului, participantul poate obţine nişte bani, iar organizatorul se înfruptă din feliile de publicitate.

Dar jocul în sine are vreun sens? Dacă ştii ce capitală are Lesotho sau cum i se mai spune zambilei în termeni populari sau în termen de câteva secunde poţi să dai răspuns la nişte întrebări aiuristice, din domenii care nu au nici o legătură unul cu altul, înseamnă că ai cultură generală sau înseamnă că eşti varză? Nu cumva jocul de televiziune exploatează prostia participantului?

Sigur, un joc de televiziune este un joc şi atât, iar participarea poate însemna fie un câştig material, fie mulţumirea că ai apărut la televizor (acest instrument diabolic de construit credibilitate), fie că te-ai aflat preţ de câteva minute în preajma unei vedete de televiziune. Toate aceste „beneficii” fac parte din recuzita jocului din care singurul câştigător este postul de televiziune. Pentru că atâta vreme cât există politică, există şi televiziune şi, implicit, jocul de cultură generală.

Jocul în sine este amuzant. Deşi, de exemplu, Andrei Gheorghe nu se oboseşte să-şi mascheze aroganţa, lumea dă buluc pentru a fi acolo, lângă el, în platou şi a-i răspunde la orice întrebare adresată răstit. Aici vorbim de cel mai „dur” joc de televiziune,

unde un singur concurent câştigă, iar „echipa” decide cine va fi acesta. La sfârşitul fiecărei reprezentaţii, Andrei Gheorghe face cu ochiul, însă acel zâmbet de final nu poate masca rictusul autentic, de cinci stele. De cealaltă parte, Virgil Ianţu este uman nu pentru că ar juca vreun rol, aşa cum nici Le Pen nu este în finala pentru prezidenţialele franceze pentru că s-ar amuza. Singura diferenţă între „Lanţul slăbiciunilor” şi „Vrei să fii miliardar” este că primul doar creează o tensiune artificială care nu poate decât să-l amuze pe telespectator şi să-l crispeze pe naivul care s-a dus în platou. „Vrei să fii miliardar” are decenţa de a respecta concurenţii, fiind construit pe ideea că inteligenţa rămâne o virtute chiar şi într-un joc de televiziune.

Am luat la puricat cele două jocuri pentru că doar la ele m-am uitat. Privindu-le, mi-am adus aminte de un pasaj din „Farenheit 451”, unde „familia” (televizorul) îţi spunea ce e bine pentru tine, iar jocurile de cultură generală erau explicate de un omuleţ care trăia retras şi care încă mai putea să gândească cu mintea lui. Daca despre „Vrei să fii miliardar” pot spune că mai are o urmă de umanitate în el, „Lanţul slăbiciunilor” seamănă cu un pompier care este trimis să provoace incendii în casele care încă mai adăpostesc biblioteci. Dar în publicitate, tot ce contează este să se vorbească despre produsul vandabil…

Realitatea dezarticulată

Nu ştiu alţii cum sunt, dar eu, când se face ora talk-

show-urilor, încep să „zap”-ez de pe un canal pe altul în căutarea unui subiect care să mă facă să urmăresc dezbaterea. Multe nopţi m-am chinuit să evit reclamele halucinante, aceleaşi pe toate canalele, să mă strecor printre scârboşeniile de spoturi plătite cu sute şi mii de dolari, să mă ascund din calea invaziei de produse care te înhaţă dacă nu eşti bine prins de mânerele fotoliului. Nopţi în şir m-am ferit de certurile formatorilor de opinii, sărind dintr-o barcă într-alta, până ce m-am scufundat finalmente răpus de somn între pernele care miros a… detergent obişnuit. Iar a doua zi am luat-o de la capăt, fără să mă pot rupe din vraja zap-ării, fără să mă pot stăpâni, de parcă acolo, pe sticlă, la talk-show, aş fi putut afla ceva important pentru mine.

Zilele s-au scurs, ştirile s-au suprapus, scandalurile s-au înteţit, s-au înmulţit, s-au eviscerat, s-au decorticat, iar eu am ajuns să nu mă mai intereseze ce se dă seara la talk-show. O fi bine pentru mine, o fi rău pentru talk-show? Greu de spus…

Uneori mă gândesc la realizatorul de talk-show ca la directorul de ziar. Pentru mine sunt fiinţe mediocre, vânători de senzaţional, nişte roboţei care s-au desprins de magia meseriei pe care o practică şi au intrat în rutina celui care aprobă, încuviinţează sau contrazice. Fără să se mai implice. Emisiunile lor sunt bărci de hârtie pe fluviul informaţiei disparate. Sunt corabii cu pânze navigând pe râuri de cerneală electrică. Cu toţii afişează numere de telefon, arată o scârbă faţă de timpul care îi presează, nu au timp mai deloc să ia în discuţie opinia telespectatorului. Pentru că nu e important ce crede telespectatorul, ci este important ce va crede el mâine.

E important să vină ştirea. Naşterea ei este fără dureri, se caută, se vânează şi se dezvăluie. Rapid,

sacadat, fără să fie judecată. Din concertul de ştiri se propagă sunetul informaţiei, ca şi cum pe această melodie vor dansa neuronii de telespectator într-o beţie fără margini. Realitatea se dezarticulează sistematic, concentrat, cu simplu scop de a te face să uiţi ce a fost ieri şi să dai atenţie la ce e azi. Astfel, scandalurile devin marfa cea mai căutată, cea mai bine vândută, pentru că te fac să trăieşti clipa şi să nu-ţi pui întrebări fără răspuns.

Din polul plus, televiziunea se vede ca o maşină de imbecilizat masele. Doar uneori, foarte rar, apar pe sticlă figuri care te fac să crezi că merită să plăteşti un abonament pentru societatea naţională de televiziune, dar şi un abonament pentru firma de cablu. Deşi, după cum stau actualmente lucrurile, mai normal e să fii tu cel plătit pentru că te uiţi la emisiunile lor.

Realitatea dezarticulată te face să îţi pui întrebările pe care trebuie să ţi le pui. Orice altă abordare a stării de fapt este pură „scenaritǎ”… O boală care se tratează prin „zap”-ing, de obicei seara, la talk-show…

“Tocşoul” groparilor

Din 149.990 lei de care am pus benzină fără plumb, 26.076 lei constituie taxa de drum, iar 19.785 lei înseamnă TVA-ul. De banii ăştia am “băgat” 8,62 litri de benzină. Pe urmă m-am suit la volan şi mi-am dat seama că îmi scârţâie toba de eşapament. Am coborât şi m-am uitat sub maşină să descopăr cauza. Toba de eşapament scârţâia pentru că unul din punctele care o fixau sub maşină se slăbise, şi asta mai mult ca sigur din cauza gropilor din asfaltul pe care circul şi pentru

care plătesc taxa de drum…

Bulevardul Mihai Bravu din Bucureşti este o stradă plină de gropi, plombe, capace de canal ieşite, movile de asfalt umflat pe care, oricât de maestru ai fi, nu le poţi ocoli. Calea Moşilor din Bucureşti a ajuns o veritabilă trambulină continuă, încât după fiecare ieşire dintr-o asemenea groapă te bucuri că ai rămas teafăr. Poliţistul veghează ca nu cumva să nu dai prioritate la vreun pieton care traversează "regulamentar", iar dacă tu nu l-ai observat pentru că erai ocupat cu slalomul printre gropi, nu trebuie decât să predai carnetul supus, pentru că legea e lege, nu-i tocmeală…

Aşadar plătesc taxe ca un dobitoc, iar banii ăştia se duc unde nici dracu' nu ştie, că în străzile Bucureştiului nu intră. Iar domnul Primar General nu conteneşte cu apariţiile televizate în care-l împroaşcă pe Premier cu tot ce-i trece prin minte, de parcă io, contribuabilul imbecil, plătesc taxe ca să-l văd pe dom' primar la tocşouri!

Daca mai e cineva care citeşte acest articol şi simte că am dreptate, îl invit să-mi scrie, să facem o listă cu cei care s-au săturat să dea banii pe tocşouri şi să cerem să nu ni se mai oprească taxa de drum din preţul benzinei, pentru că nu mai vrem să aruncăm cu banii pe minciunile edililor Bucureştiului.

Mă abţin cu greu să nu-i înjur şi în scris pe toţi ale căror nume îmi vin în minte în momentul ăsta. Dar îi asigur că-i înjur cu sete de câte ori intru într-o groapă pe care n-am cum s-o ocolesc din cauza traficului infernal de pe străzile Bucureştiului. Domniile lor, edili, guvernanţi, miniştri, ministrese, deputaţi, senatori, toată liota de demnitari cu salarii de zeci de milioane, probabil plutesc într-o lume paralelă de nu sunt deranjaţi de acest Bucureşti care a devenit un

oraş prin care numai oamenii cu probleme psihice se mai încumetă să circule cu maşinile. Ce mă bucură însă este fervoarea cu care se dezbat la tocşouri tot felul de subiecte neapărat şocante, dar care se petrec numai în capetele înfierbântate de politicieni care mai mult latră decât să-şi vadă de treburile pentru care sunt plătiţi de proştii ca mine, prin taxele pe care ni le iau complet legal.

Iar peste câteva zile or să vină şi recenzorii, ca "să mă număr printre ei", după cum spune sloganul imbecil sub care se desfăşoară campania. Oare pe ce lume trăiesc aceşti oameni care-şi închipuie că bucureşteanul - sictirit de toate mizeriile pe care trebuie să le plătească sau să le înghită - le va da drumul în casă acestor recenzori şi-i va informa cu zel până la ultima picătură de lapte supt de la mamă-sa?! După ce a văzut pe toate canalele de televiziune, la ore de maximă audienţă, totul despre psihologia crimei, vă asigur eu, domnilor recenzori, că nu veţi fi primiţi în casele oamenilor decât dacă veniţi cu poliţia şi vă anunţaţi telefonic înainte. Exceptând situaţia în care veţi face recensământul pe Planeta Marte, pentru că nu reiese deloc din campania publicitară ce câştigă omul dacă vă spune vouă ce salariu are sau dacă locuieşte sau nu cu acte în regulă…

Am senzaţia că idealul aderării la NATO sau la UE vă face, domnilor edili (ca să citez un nebun sadea, mare om - mare caracter…), să credeţi că NATO şi UE vă vor astupa gropile, vă vor face site-uri pe Internet, unde să mă auto-recenzez fără să vă primesc în casă sau să vă văd mutrele cu care vă bateţi joc de mine, contribuabilul imbecil, sistematic, vă vor spune cum să evitaţi cozile la care eu stau ca prostul ca să-mi plătesc taxele, iar voi mă trataţi tradiţional, cu fundul, sau vă vor spune de la obraz să lăsaţi potlogăriile şi să

vă ţineţi de treaba pentru care sunteţi puşi acolo, nu pentru scandal - ceea ce ştiţi cel mai bine să iscaţi pentru a strânge “capitalul de imagine”.

Mai uşor cu bătaia de joc, că lumea vă ştie ca pe nişte cai breji, iar dacă nu intrăm în NATO sau în UE, nu voi veţi avea de pierdut, ci proştii ca mine care au sperat că dacă rămân în ţară vor avea până la urmă şansa să trăiască decent, fără circul vostru şi fără gropile voastre!

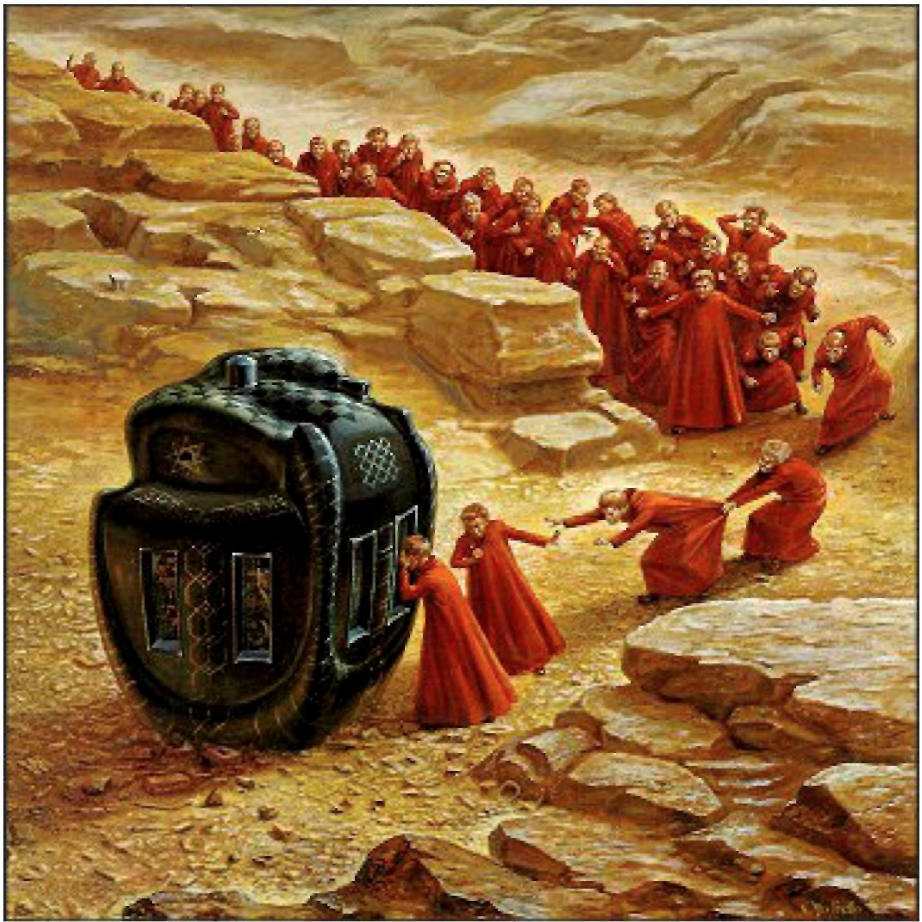

Otto Frello - The black house

POLITICE

Pericol de radioactivitate !

Cum priveşti din spate prezentul în care se zbenguie zglobie ţara noastră de politicieni şi aurolaci, parcă îţi vine să ieşi în piaţă şi să declami : “Noi am fost grânarul Europei! Noi i-am ţinut pe turci secole de-a rândul ţintuiţi sud-estului, protejând binecuvântata Europă! Noi avem cea mai temerară echipă de fotbal din sud-estul de continent!”…

Ah, cum aş mai citi o carte de istorie pe care eram nevoit s-o învăţ la şcoală şi s-o declam acum în faţa lui Vadim, a lui Diaconescu, a lui Roman ori Iliescu, Meleşcanu sau Severin, în faţa reporterilor frunză şi iarbă care strâng informaţiile astea halucinante pe care trebuie să le vizualizez în trecere pe lângă orice tarabă… Sau poate vânzătorilor de ziare, lor, ghemuiţi în rânduri de haine peticite, cu zâmbetul pe buze, indiferent de încruntarea care li se sapă dăltuit în jurul ochilor. Cum le-aş mai spune oamenilor ăstora că am fost MARI, URIAŞI, INCREDIBIL DE NECLINTIŢI, şi că nu este chiar aşa de rău cum se vede pe stradă, că oamenii nu sunt EXTRAORDINAR de săraci, că avem multe posturi de televiziune şi o presă dinamică şi că tot răul e spre bine, că tinerii întregi la minte, absolvenţi de facultate abia ieşiţi de pe băncile şcolii şi intraţi în fălcile pătrăţoase ale societăţii româneşti s-au hotărât să nu se lase pradă acestei alienări dirijate cu zâmbetul pe buze de politicienii noştri… Că se decid să plece din ţară, aşa cum şi bunicii lor au făcut-o…

Pe toţi aceşti ipochimeni fără pic de conştiinţă aş

vrea să-i privesc în ochi !

Dacă aş avea o casă, i-aş invita la mine pe bipezii ăştia guşaţi pe care-i văd seara la televizor. I-aş aşeza pe fiecare pe câte-un scaun şi aş trece în tăcere pe lângă ei, fără să le adresez nici măcar o vorbă, privindu-le licărul dement din adâncul irişilor. M-aş gândi la copiii sărmani care trec munţii şi dealurile prin hârtoape care n-or să cunoască în vecii vecilor asfaltul. M-aş gândi la bătrânii piperniciţi, cărând pâinea pe lângă pereţii blocurilor ce explodează ca nişte urlete demente. La bolnavii din spitale, ajunşi la mila unor personaje care fără un zece mii pus în buzunarul halatului îi lasă să moară în cele mai atroce dureri. La copiii fără copilărie care cerşesc, contorsionaţi, ca nişte împletituri vii de oase, în Metrou, tramvai sau autobuz.

Aş trece încet pe lângă fiecare personaj din ăsta de coşmar, i-aş atinge în treacăt pântecele, i-aş pipăi ceafa, i-aş mirosi aburii de colonie scumpă. În definitiv, pentru fiecare dintre ei am plătit măcar un metru de deplasare în străinătate, un gram de icre de Manciuria, un minut de dezbatere parlamentară. Aş lua o probă din ţesutul fiecăruia, aş duce-o la un prieten de-am meu, biolog, să-mi spună la ce concluzie a ajuns în urma studiilor cu microscopul electronic. L-aş întreba dacă e nevoie de disecţie pentru a înţelege ce fel de animale ne conduc astăzi destinele.

Din nefericire, însă, nu am o casă atât de spaţioasă. Din nefericire, n-am să apuc să privesc în ochi pe niciunul dintre ei. Şi poate e mai bine aşa, pentru că de la o astfel de experienţă mi s-ar putea trage o creştere a nivelului de radioactivitate în sânge. Şi m-aş transforma într-unul ca ei…

Un popor slab

La mult timp după căderea zidului Berlinului, ne întrebăm de ce am ajuns să fim arătaţi cu degetul în Europa… Motivele se cunosc. România nu este în stare să-şi rezolve singură problemele. România este un stat care nu se poate conduce singur.

De ani de zile, ziaristul Cristian Tudor Popescu subliniază fenomenul disoluţiei autorităţii statului român. Guvernanţii României nu au comentat niciodată acest tip de declaraţie aparţinând prestigiosului gazetar de la "Adevărul". Totuşi fenomenul este nu numai real, ci de-a dreptul înspăimântător. Poliţia este depăşită de infracţionalitate. Justiţia dă verdicte aberante. Sănătatea oamenilor este precară. Profesorii nu îşi primesc salariile la timp cu lunile. Forţa de muncă din sectoarele de stat nu îşi încasează drepturile băneşti iar pentru a obţine majorările salariale fireşti adaptării la inflaţia galopantă, oamenii sunt nevoiţi de fiecare dată să iasă în stradă. În România lui 1999 s-a ajuns la situaţia în care pentru a beneficia de drepturi elementare trebuie să iniţiezi mişcări de stradă…

Nu am avut niciodată parte de o prezentare sinceră a motivelor pentru care s-a ajuns aici. Într-un imaginar sondaj de opinie, procentul majoritar ar fi, probabil, incompetenţa guvernamentală şi parlamentară.

În Cehoslovacia anului 1989, sloganul sub care s-a realizat revoluţia de catifea a fost Dragoste şi Adevăr. Cehia de astăzi se numără printre ţările fruntaşe care s-au apropiat simţitor de democraţiile occidentale. În România lui 1999 nu poate fi vorba despre dragoste sau adevăr. Dragostea ar însemna dragostea pentru cel condus, ar implica o judecată lucidă în cele două

camere ale Parlamentului. Fără îndoială, dacă ar fi fost vorba despre Dragoste sau Adevăr, premierul Radu Vasile nu ar fi anunţat în vinerea groaznicului cutremur din Turcia că “Guvernul României se va întruni în şedinţă extraordinară luni pentru a analiza posibilitatea trimiterii de ajutoare umanitare pentru poporul turc.” Este primul exemplu care îmi vine în minte. Pentru că exemple sunt multe. Cum este oare posibil ca pentru şomerii care aşteaptă ajutorul de şomaj să nu mai fie 200.000 de lei, iar pentru un director de întreprindere aflată în “proces de privatizare” salariul lunar să ajungă la 300.000.000 de lei ? Cum este posibil ca fiul premierului să se afişeze la volanul unui Chrysler de 800.000.000 de lei într-o ţară în care orfanii nu au ce să mănânce şi unde să doarmă iar cei care muncesc au un salariu mediu pe economie de 1.300.000 de lei ? Aici apar ca o gelatină - MINCIUNA, MIZERIA, DISPREŢUL FAŢĂ DE OAMENI…

Canada anului 1999 a adoptat un proiect prin care se dublează numărul emigranţilor acceptaţi. De ce au făcut Canadienii asta? Pentru că oamenii aceia ştiu că progresul societăţii este dat de indivizii educaţi. România încă mai are, miraculos, în ciuda vieţii mizerabile pe care suntem nevoiţi s-o ducem, tineri extrem de capabili. Deşi majoritatea pleacă din ţară în anii imediat următori terminării facultăţii… Vin străinii în ţară şi ni-i iau, zâmbind. Şi zâmbesc din pricina uriaşei noastre prostii…

Suntem un popor slab. Nu cărţile de istorie ne vor ajuta să redevenim demni. Nu simpozioanele sau valurile de şampanie vărsate pe străzile noastre mizerabile. Ne-ar mai putea ajuta o boare de vânt care să vină peste faţa României şi s-o trezească din somnul ei de… veci.

Bizonul de export

Începând cu 25 decembrie 1989, România a exportat sistematic bizoni. Practic întreaga producţie autohtonă de bizoni purpurii a luat drumul străinătăţii. Exemplarele albe s-au dovedit neînsemnate în raport cu procentul covârşitor de animăluţe colorate care au invadat pieţele vestului sălbatic. Am încercat un exerciţiu de memorie pentru refacerea traseelor alese de bizonii purpurii în temerara tentativă de cucerire a Europei. Am avut un bizon de categorie grea care s-a folosit de toate pârghiile, frâele şi hăţurile legale la acea dată. O vreme a părut bizon alb. Dar pentru foarte scurt timp. De fapt, un bizon alb este foarte bine primit de cancelariile occidentale. Lucru cunoscut şi la Bucureşti. Bizonul nostru naţional, întruchipat de legalitatea investiturii într-un scaun de lemn sculptat, s-a scărpinat din nefericire în nas în timpul unei mineriade şi şi-a pierdut din imaculare. La aproape unsprezece ani de la investitură, bizonul, devenit purpuriu, încerca să facă uitată imaginea nărilor căscate ameninţător către vest şi îşi ascunde mâinile la spate când dă declaraţii, din ce în ce mai puţine în ultimul timp... O lume paralelă, de-a dreptul science-fiction, animată de o zvonistică furibundă, justifică procentele de bizoni susţinători ai redecorării României în culorile de dinaintea scărpinării în nas. Din păcate, evreii, francmasonii şi Belbo Atipal au reuşit să întoarcă armele împotriva bizonizării României şi în mare parte au reuşit. Mai e de luptat până la victoria totală. S-au stabilit şi primele de joc.

În seara asta se dispută un meci important între mâncătorii de fasole bătută şi devoratorii de săpunuri roz. Arbitrează un prim ministru care a scuipat un sâmbure de cireaşă pe jos, în copilărie.

Bizonizarea va eşua. Cineva străin de locurile noastre îmi spunea că lucrurile se îmbunătăţesc aici pe zi ce trece. Respectivul este vândut triburilor războinice care doresc să ne fure specificul naţional. Ba chiar, dintr-o informaţie pe care am primit-o în piaţa Obor, se pare că în luna august se va produce o scenă de alcov în Drumul Taberei, în apropierea fostei pieţe Moghioroş.

Bizonii purpurii se tem de coada cometei. Iar Institutul Naţional de Meteorologie şi Hidrologie a anunţat că o stea căzătoare a putut fi lesne confundată cu o cometă în aceeaşi seară în care un OZN a fost, de fapt, un balon meteorologic. Totul se întâmplă de fapt în alt timp şi cu alte personaje…

Kafkienii sau mitologia minciunii

Acţiunea începe în decembrie 1989, în momentul în care din corpul lui Nicolae Ceauşescu se scurge ultimul fir de viaţă. Consoarta lui, fostă savantă de renume mondial şi reputaţie internaţională, zace alături, într-o baltă de sânge, aşteptând încă dovada…

Plutonul de execuţie priveşte parcă neîncrezător corpurile neînsufleţite ale celor care i-au condus până ieri. Executanţii clipesc timid neştiind sigur dacă au ucis adevăraţii dictatori sau doar o pereche de sosii, despre care se bănuia că existau. Neîncredere se citeşte şi pe chipul comandantului de pluton. Neîncredere se vede şi prin ecranul televizorului, în

casele celor care vizionează cum lumea se împarte din nou peste capetele lor.

George Orwel râde dintr-un univers paralel. Cizma, a cărei formă a intuit-o perfect, calcă la Bucureşti peste feţele transfigurate a 23 de milioane de abulici aflaţi într-o letargie pe care n-o poţi întâlni nicăieri altundeva în lume. Blocurile de beton îşi scurg valurile de igrasie în stradă. Duşi de apele mizerabile, pe la Universitate, la Sala Dalles, în clădirea Comitetului Central, aleargă revoluţionarii, animaţi de cuiele pe care le simt în coaste şi de un sentiment de ură pe care cu greu şi-l pot masca. Cad seceraţi de gloanţele venite de pretutindeni, omorâţi de teroriştii care nu există şi nici nu vor exista vreodată. Se nasc eroii revoluţiei române, cei pentru care se va construi un cimitir, cei pentru care se vor aprinde lumânări atunci când noii conducători îşi vor aminti, pătrunşi de "emoţie". Cei care au fost trimişi în moarte pentru că nu au stat liniştiţi acasă, în faţa micilor ecrane, să admire splendida mascaradă transmisă în direct la CNN şi la Televiziunea Naţională.

Dan Iosif dirijează fluxul de figuranţi din preajma lui Ion Iliescu. Individul românesc, imbecilul care iese bucuros şi credul în stradă, fără măcar să-şi închipuie că vor urma ani în care cuvintele se vor transforma în înşiruiri de litere lipsite de semnificaţie, mioriticul care s-a hrănit din manualele impuse în şcoli de către profesori îndoctrinaţi şi învăţaţi să predea cu pumnul, el va fi protagonistul "evenimentelor" din decembrie 1999, despre care nimeni nu va şti vreodată ce au fost cu adevărat.

Apocalipsa începe. Cu 10 ani înainte de previziunile biblice. Într-o ţară în care mizeria se acceptă cu zâmbetul pe buze, aici unde se naşte un zvon la o jumătate de oră, în ţinutul minciunii şi al manipulării

prin haos.

Se naşte mutantul abisal, pruncul bastard apărut din igrasia blocurilor, din mirosul de caltaboşi, din izul de putrefacţie al unui neam bolnav. Numele şi prenumele său - CLASA POLITICĂ. În pântecele lui se zbat sute de partide, formate din descendenţii colonizatorilor care i-au înfrânt pe daci la Tapae. Mincinoşi, leneşi, hoţi, mizerabili, profitori, conturează organele interne ale clasei politice. Ursitoarele prezic: acolo este locul tău. Acolo poţi spune orice enormitate, fără nici o teamă. Dă-le ceea ce le place cel mai mult. Dă-le mizerie, circ, spune-le astăzi ceva şi mâine revino cu varianta total opusă. Fii cât poţi mai lipsit de scrupule şi te vor urma ca vitele, pentru că au o dragoste nepământească pentru oi, vaci şi pentru porci. Le place băutura, le plac curvele, le place să strige URA! URA! URA! şi le place să aplaude. Acolo este destinul tău. Urmează-l!

În anii care vin, se vorbeşte despre evenimentele din decembrie 1989. Tătucul Iliescu semnează un tratat cu Mihail Gorbaciov prin care promite că atâta timp cât va fi el la putere, ţara nu se va depărta de Moscova. Şi clatină din cap şi te prinde de cot, şi-ţi şopteşte la ureche că opoziţia destabilizează ţara. Siviu Brucan vine la televiziune şi îşi alege bine cuvintele. I se cere să spună câte ceva, dar să nu vorbească prea mult despre ce nu trebuie. Apa rece ţine de foame la poporul de telespectatori care abia aşteaptă să se îmbogăţească de pe urma televiziunilor. Dinescu se ascunde în Academia Caţavencu, scrie editoriale “necruţătore”, contribuie la dictonul legendar: Mircea, fă-te că lucrezi!... Tătucul dictonului devine ministru al culturii, cultura ne ridică spiritele, ne emoţionează până la lacrimi, în lume se vorbeşte despre ţara care a dat cel mai mare

circ de Crăciun din istoria omenirii. Vin minerii la Bucureşti, sparg oase, rup mâini, picioare, desfigurează studenţii. Debarcă guvernarea Roman. De ce să nu le arătăm noi ce contează cel mai mult? De ce să nu îi punem să mănânce pământ ca să simtă ei ce înseamnă răzbunarea poporului? Cam aşa se gândeşte Miron Cozma privindu-l pe Iliescu şi bucurându-se de zâmbetul părintesc. Va ajunge în puşcărie abia după 9 ani, atunci când tătucul său drag nu mai are atâta putere. Dar sunt alţii care să mânjească. Există un, director de gazetă şi senator cu imunitate parlamentară. Pentru el, personaj de coşmar, care şi-a divinizat părinţii şi-şi iubeşte fetiţele ca pe ochii din cap, nu există justiţie, nu există dreptate în afara sa. Dreptatea este El. Este nucleul dur pe care se sprijină în teritoriu. Este esenţa pură a sentimentului mioritic, culmea monstruoasă a viziunii orwelliene asupra lui Big Brother.

Imaginează-ţi o mlaştină puturoasă din care iese timid o formă vâscoasă. Dimensiunile încep să se mărească, conturul tinde să devină humanoid. Îi cresc mâini, picioare, se ridică uşor, ca o părere. Începe să se mişte, i se disting aproape clar trăsăturile feţei. Dar… În spatele conturului uman, se naşte o altă formă. În momentul în care omul aproape a reuşit să se rupă de vâscozitatea mediului în care s-a format, cea de-a doua fiinţă a întunericului se transformă într-o mână cu zece degete, care se i ridică deasupra capului şi-l apasă înapoi, acolo unde… îi este locul. În mlaştină. El. O… mână. N-a existat persoană publică aproximativ respectabilă care să nu fie mânjită de ziarele lui. Care a fost reacţia societăţii civile? Vaaaaaaaai! Societatea civilă a râs cu gura până la urechi. Societatea civilă s-a amuzat copios. Şi El a crescut în sondaje. Şi societatea civilă s-a simţit bine.

Personajele se conturează clar în tabloul cu 23 de milioane de chipuri. Tinerii care pot părăsesc România. Cei care nu pot rămân aici, martori muţi, eroi ai timpului lor. Se nasc posturile de televiziune, posturile de radio, apar ziare şi reviste, e o revoluţie inimaginabilă în mass-media. În mod uluitor, pentru fiecare român apare o publicaţie. Diversitatea este la ea acasă. În Gara de Nord se petrec transformări de neconceput. Vânzătorii de ziare şi de reviste second hand formează o comunitate reprezentativă dar prost organizată. În trenurile mizere, colcăind printre călătorii cu priviri bovine, apare cel care oferă revista de la chioşc la preţ derizoriu. Se vând bombe şi tiribombe. Oborul freamătă. Este paradisul înghesuitorilor. 1000 de lei bomba, ia bombiţa! Nu există poliţie. Te gândeşti ca prostul: oare nu cumva cineva a facilitat intrarea în ţară a unui transport de bombiţe şi apoi a dat ordin sa nu se intervină asupra celor care vând aceste mici arme, doar pentru a-şi proteja afacerea?

Câte un agent de circulaţie la un kilometru se tocmeşte cu contravenientul. Cui îi pasă? Taximetriştii parchează pe trotuare, circulă pe trotuare, înjură şi dau cu pumnii în feţele celor care-i privesc în ochi. Mergi mai departe, cu privirea în pământ, pentru că nu are cine să te apere. Plăteşti enorm un impozit pe care probabil îl accepţi (deh, ce să-i faci?...) şi te bucuri de înjurăturile pe care le recepţionezi dacă ai neruşinarea să ieşi pe stradă. Interpelezi agentul de circulaţie: “Ştiu, da, vă cred, dar nu pot să vă ajut. Dacă eram de la secţie puteam să-l sancţionez contravenţional, dar aşa...” “Bine dar unde sunt colegii dvs.?”, întrebi privindu-l înţelegător pe plutonierul de la circulaţie. Prin cap îţi trece un gând, “sunt sublocotenent în rezervă”. “Poate pe-aici, la un

biliard…” râde şi el înţelegător. Îi mulţumeşti şi treci mai departe. Ajungi acasă. Suni la 955. După 3 minute în care aştepţi să fii preluat, îţi răspunde o voce la fel de înţelegătoare. Trebuie să faci o reclamaţie scrisă, la altă secţie de poliţie. Ţi se… înţelege indignarea, dar primeşti argumente. “Acum nu mai e nevoie de poliţie”, ţi se spune, “nici de armată”. Replici, pentru că la telefon e simplu, nu-i vezi figura celuilalt, probabil ofiţer, pentru că folosise cuvântul “indignare”: “sunt sigur că există suficientă forţă de poliţie”. “Da, dacă la fiecare colţ de stradă ar sta câte un poliţist, nu s-ar mai întâmpla aşa ceva”. Îi urezi sărbători fericite ofiţerului care răspunde la telefoane şi speri că a doua zi se va schimba ceva. Dar eşti, ca de obicei, naiv…

Începi să-ţi priveşti altfel vecinii, soţia, copilul. Devii circumspect, suspicios. Te priveşti într-o oglindă şi te gândeşti - oare cum par eu pentru ceilalţi? Ai privire de nebun. Te întorci acasă şi îţi săruţi soţia pentru că are răbdarea să te mai suporte. Toanele tale, dragă domnule, vin din stradă. Stradă, în care trebuie să te verşi zilnic, în drum spre serviciu şi înapoi sau când mergi la cumpărături. Strada, ca o vietate care uneori pare bine dispusă, alteori colcăie de nemulţumire, împroşcându-te cu cele mai teribile imagini.

Seara, dai drumul la televizor. Îţi place să comunici, îţi place să ştii ce se întâmplă. Nu ţii să afli cine a mai murit într-o explozie sau într-o catastrofă aeriană, cine a mai fost violat, cine a mai ucis. Dar afli, pentru că e un preţ pe care trebuie să-l plăteşti. Nimeni nu-ţi dă nimic de pomană. Vrei să afli ce-au mai votat distinşii parlamentari? Vaaaaaaaai! Trebuie să înghiţi, la pachet, tot ghiveciul, pentru că pe lângă o carte bună se vând zece tomuri de maculatură. Nu-i

aşa? Cum altfel ai suporta ştirile politice? Îţi trebuie o anumită stare. Televiziunea are grijă de tine. Fie-ţi ţărâna uşoară, domnule Orwell. O stare de… fapt.

Vine domnul preşedinte al anului 1999 şi-ţi spune, atingându-te la coarda sensibilă, că s-a decis să lupte. Aici te loveşti de imposibilitatea fizică a unui om de a fi simultan în două locuri. Adicătelea, dacă dl. Constantinescu e plecat, cine să se mai lupte pentru dânsul? Retoricule! Există o maşinărie de dezinformare care funcţiona pe vremea împuşcaţilor şi care merge şi acum în slujba lui Vadim, a lui tata Iliescu, a opoziţiei. Noi suntem lacrimă de curaţi. Noi nu prea ne-am luptat pentru că ne-am asumat sportiv exerciţiul democraţiei… Rămâi cu un gust în gură, ca să zic aşa şi mergi la serviciu a doua zi. Te miri de ce îţi vine să scuipi…

Bâlciul deşertăciunilor

Vuieşte presa românească despre bizonii candidaţi la suprema funcţie în stat. Se vaită distinşii colegi ziarişti de zădărnicia eforturilor depuse de confraţii lor pentru denigrarea unor vârfuri politice. Şi, vai, iată unde am ajuns pentru că n-am ştiut să ne susţinem valorile…

Ca să mă înscriu pe coordonatele văicărelii naţionale, aş spune că pentru generaţiile de frecători de mentă care vin în valuri după noi, clasa politică de la ora asta li se potriveşte mănuşă. Poate cineva să declare că majoritatea oamenilor care trăiesc în România sunt persoane serioase, care îşi văd de treabă şi nu agreează circul politic? Mă-ndoiesc. Aşa că degeaba căutăm vinovaţi. Există ţări în care îţi

place să trăieşti pentru că îţi oferă condiţiile de care ai nevoie şi ţări care nu dau doi bani pe tine, şi unde n-are sens să te duci sau să rămâi.

În intervenţiile avute, cei mai importanţi candidaţi la Preşedenţie s-au lansat în mult aşteptatele atacuri la persoană, care fac deliciul publicului care-i reprezintă. S-ar fi putut abţine Petre Roman să nu se ia în gură cu Vadim Tudor? Nu, pentru că Petre Roman este doar un potenţial preşedinte... puternic. Calmul Theodor Stolojan a izbucnit în finalul dezbaterii tot împotriva „tribunului", fluturând un document în care Vadim Tudor declara că va guverna România cu mitraliera... Iar distinsul Iliescu şi-a încheiat „fulminanta" apariţie cu de-acum legendara declaraţie: „Stimaţi concetăţeni, alegerile din '96 au fost o fraudă electorală masivă"... Ceilalţi pretendenţi la „tron"? Isărescu, deşi pare un individ cu bun simţ care tace şi face, are în privire o urmă de teamă la gândul că e foarte probabil să redevină subalternul unuia din demagogii tradiţionali. Iar Meleşcanu vine cu figura sa de băiat bun şi promite, fără măcar să creadă ceea ce spune, că va fi un preşedinte al tuturor românilor.

Cam ăsta e peisajul în care pentru a clădi ceva trebuie să zideşti de viu pe cineva la care ţii...

Să mă întreb atunci: ce valoare are votul meu în comparaţie cu cel al unui analfabet? Nu cred că mai contează...

O comisie pentru monitorizarea şi controlul ... bunului simţ

Parlamentarul român este o fiinţă aparte. Un

animal politic. Problemele sale sunt pur personale. Respectivul individ, care ocupă un loc în sala de unde se iau decizii importante pentru ţară, privit de un caricaturist, probabil degajă un soi de abur pâclos ce estompează pentru o fracţiune de secundă întreg decorul din care face parte acest parlamentar. Priviţi-l seara, la ştiri. Priviţi-i ochii delimitaţi clar de pungile cu grăsime. Priviţi-i palmele grase. Priviţi-i ceafa cu care se întoarce la cetăţean după ce i-a obţinut votul…

Ce fel de animale politice sunt aceşti domni şi doamne care ne conduc astăzi destinele? Există şi altceva decât minciună şi ignoranţă la baza ideologiei unui parlamentar român? Oare cu ce gânduri vine el şi se aşează în fotoliul pântecos de la Casa Poporului?

Îi cunosc de la ştiri. Nu am întâlnit în persoană nici o astfel de făptură. Dar seara, atunci când obosit după o zi de muncă, vin acasă şi dau drumul la televizor, îl zăresc pe el, pe parlamentarul român, cum încearcă să-şi găsească vorbele pentru a elimina din creierul său multe din absurdităţile cu care se umple săptămânal Academia Caţavencu. Şi mă întreb retoric: oare cum e posibil să devii astfel? Să minţi, să furi fără nici o remuşcare şi să nu-ţi pese de nimic altceva decât interesul personal…

În cei şapte ani de-acasă, copilul învaţă noţiunea de bun simţ. La grădiniţă, la şcoală, în familie, definirea bunului simţ stă la baza creşterii unui om cu conştiinţă şi integritate. Parlamentarul român nu are, din păcate, această noţiune. Se pierd zile întregi cu dezbateri fără nici un rost, zile în care toţi îşi iau indemnizaţia de şedinţă pentru că au fost prezenţi în sală. Intervenţiile de la tribuna parlamentului, nelipsite din rezumatele ştirilor de seară, oferă imaginea unor oameni pentru care populismul ieftin ţine loc de doctrină de partid. Problemele ţării se

îmbracă în explicaţii şi soluţii demne de Chestiunea Zilei. Oare ce este de făcut cu oamenii ăştia?

Ori de câte ori apare o situaţie care cere soluţii imediate, se constituie o comisie. De parcă pentru localizarea în teritoriu a acestei probleme nu există oameni la faţa locului, în structura descentralizată a administraţiei statului. De parcă tot ce se întâmplă are loc doar din dezinformarea conducătorilor ţării. Nu am mai auzit undeva de povestea asta?…

De o comisie e vorba şi în încheierea acestor rânduri. O comisie pentru monitorizarea şi respectarea BUNULUI SIMŢ în parlamentul de la Bucureşti. Ca membri ai acestor comisii aş propune studenţi şi elevi, adică omuleţii ăştia care trăiesc din bursele mizere pe care li le oferă statul. Omuleţii ăştia care spun lucrurilor pe nume şi care mai îndrăznesc să creadă în dreptate, în adevăr, în corectitudine. Să decidă ei cine e nesimţit dintre distinşii domni parlamentari şi să excludă gunoaiele din viaţa politică românească!

Afişele şi lipsa de cvorum

E campanie electorală. Se vede cu ochiul liber. Stâlpii se măresc în diametru, pentru că afişele sunt lipite cu o frenezie primăvăratică. Nu contează cine eşti, contează câte afişe ai.

Le poţi lipi peste tot. Pe geamurile cabinelor telefonice (pe care scrie că afişajul este interzis ! De cine ? Ha, ha!), pe pereţii clădirilor, pe stâlpi, pe geamurile magazinelor. Bannere, panouri de afişaj? E deja o altă poveste. Cu pretenţii…

Bucureştii sunt în fierbere. Lipitorii de afişe nu mai

pridídesc. Pentru că dimineaţa peisajul trebuie să se schimbe. Trebuie "să se vadă mişcare". Trebuie "să iasă bine".

Câinii vagabonzi nu mai sunt un subiect la modă. De fapt sunt mult mai puţin numeroşi decât afişele. Votezi cu inima, votezi cu săgeata, votezi cu lipiciul… Pentru că în Parlament sau la Palatul Victoria problemele sunt aceleaşi. De atâta căldura, se topeşte cvorumul. Sau se subţiază. Sau se taie.

Indiferente, afişele proliferează. Ca o molimă.

Pe când un tratament, că tot se face curăţenie?

Raportarea la similar

(Extras din transmisiunea PSI de la Palatul Parlamentului)

Ziua mea începe de obicei cu răsfoitul ziarelor. Nu prea mă interesează editorialele, de regulă se referă doar la fondul problemelor, care mi se pare lipsit de importanţă. Mult mai importante sunt scandalurile, din care îmi pot extrage elemente pentru viitoarele contacte cu persoanele implicate.

Colegii mei sunt surprinşi de multe ori de către aceşti monştri scormonitori din presa scrisă. M-am întrebat adeseori ce-i determină pe mormolocii ăştia să răscolească viaţa politică. La ce se raportează ei când aruncă în ochii opiniei publice aşa zisele dosare de corupţie care practic nu interesează pe nimeni. Tot am furat şi vom fura, la urma urmei. Aşa se construieşte ţara.

Salariul meu de bugetar este supus unor dezbateri furtunoase. La ce bun toate astea? Nu este în

interesul nostru comun să ne mărim lefurile? Nu este vorba despre un stres cotidian? Să te prezinţi zi de zi, vreme de 4 ani la nişte şedinţe plicticoase, unde discuţi probleme fără conţinut…

Cât am avut de pierdut în aceşti 4 ani… Când scriu, mă pot exprima într-un fel pe care îl înţeleg. Dar dacă încep să vorbesc, se schimbă problema. Sunt atât de enervat de prezenţa colegilor adormiţi, încât nu mai dau importanţă afirmaţiilor pe care le fac. Şi în definitiv, cine mă poate condamna?

Totul este confuz, lipsit de sens. Mă oripilează tragediile pe care le văd la televizor seara. În definitiv, dacă oamenii sunt săraci, e treaba lor. Pe mine nu m-a întrebat nimeni niciodată dacă sunt sărac.

Dacă aş avea un spray uriaş sau dacă aş cunoaşte un inventator dezinteresat, aş flitui toate amoebele astea care se dau mari ziarişti. Şi n-aş mai avea motive să mă feresc de tagma lor.

E două după-amiaza. Şi şedinţa asta nu se mai termină…

Dreptul la sinceritate

Mi s-a atras atenţia că fac o greşeală fundamentală ridicând în slăvi politicienii de la Bucureşti cu privire la poziţia adoptată în urma atacului NATO asupra regimului Miloşevici. Nu pot decât să fiu de acord. Însă nu am lăudat o politică, ci vârfurile politice de la Bucureşti. Asta nu înseamnă guvernul sau preşedintele sau cine ştie cine, ci doar vârfurile. Pentru că, după mine, Andrei Pleşu a fost unul dintre ele. Câte scandaluri legate de Ministerul de Externe s-au lansat în timpul mandatului d-lui Pleşu?…

Diplomaţia cu care se concep relaţiile de afaceri sau relaţiile politice presupune prin însăşi definiţia termenului o… falsitate evidentă. Pentru că în spatele vorbelor frumoase stau tot interesele personale sau de grup, pe cât de pragmatic se poate.

Ce câştigăm dacă negăm absolut tot ce a fost şi este în politica românească? Cu ce suntem mai liniştiţi dacă îi caricaturizăm pe parlamentari, dacă îi luăm în răspăr pe poliţişti, dacă ne victimizăm în permanenţă? Vine crainicul bombardier şi are grijă să creeze o stare de spirit care să corespundă idealurilor de haotizare a maselor. Fără a fi paranoic, încerc în aceste rânduri să reîndemn la acceptarea firescului. Vă simţiţi bine dacă vi se spune seară de seară că totul e o mizerie? Vă simţiţi mai în siguranţă când vedeţi televiziunile filmând poliţişti care fac razii la ore anunţate cu grijă, din vreme?

Suntem Români. Nici mai buni, nici mai răi decât alte naţii de pe pământul ăsta. Avem o ţară frumoasă (cineva spunea comic, dar dureros: “păcat că-i locuită!”). Nu ne putem judeca arbitrar rostul şi evoluţia, la acest moment de timp. Legăturile vin de demult, din istorie. Când unii aveau universităţi, pe la 1200, noi ne băteam cu “extratereştrii” din hagialâc… Când unii cucereau mările şi piratau oceanele, noi stăteam aici şi plăteam tribut ca să fim lăsaţi să trăim.

Nici postura de victime nu ne va ajuta să fim mai prosperi. Dar avem nevoie de un climat sănătos în care să trăim şi să creăm. Pentru că nu e nevoie de nici un miracol. E nevoie sa ne acceptăm unii pe alţii, să ne înţelegem între noi, să ne respectam între noi, iar dacă există un om din zece care vede lucrurile în adevărata lor lumina, trebuie să-l susţinem.

Mediatizarea excesivă a mizeriei nu va duce niciodată la obţinerea prosperităţii. Din contră.

Crainicul bombardier ar trebui să înţeleagă că de el depinde nu numai starea de spirit a oamenilor din jurul său, ci şi viitorul copilului pe care îl are alături.

Iar despre deciziile politice… Doar societatea civilă le va putea amenda. Prin inteligenţă, prin implicare şi fără impresia că nu merită să lupţi. Merită! Dincolo de jocurile de interese, dincolo de sărăcie şi de bogăţie, dincolo de caricatură şi de băşcălia noastră cea de toate zilele.

Respectându-ne dreptul la opinie, ne vom respecta unii pe alţii!

Misterul cabinei de cerşit solidaritate

Regele comunist.

Viaţa de consum ne-a învăţat că există două tipuri de organizări politice contemporane nemilitare. Comunismul şi capitalismul. *Antagonice.* Viaţa de zi cu zi şi accesul la informaţie ne dau însă o imagine mult mai clară a ceea ce înseamnă acest antagonism.

Decembrie 1989 a marcat moartea unui organism bolnav, situat în partea de est a Europei şi încercarea timidă de venire pe lume a unui tip de organizare care se vrea capitalist. Din păcate nimic nu seamănă cu modelul american al capitalismului. *Statele Unite nu sunt interesate de un plan Marshal pentru Europa de Est în acest moment. SUA a investit prea mult în conflictul din Kosovo pentru a mai da un singur cent pentru reconstrucţia zonei.* Cam asta e formula sau definiţia conceptului de capitalism, după cum se vede din ziare.

În definitiv, ce este capitalul? O sumară definiţie ar suna cam aşa: *Capitalul este pământul obţinut de*

feţele palide prin exterminarea pieilor roşii. E una din variante. Acelaşi concept ar mai putea fi definit prin *Totalitatea bunurilor obţinute prin piraterie, de-a lungul secolelor trecute, de actualele mari puteri ale planetei.* Capitalismul poate fi un concept actual atâta timp cît comunismul nu este o utopie ;-). Pentru că Măria sa Capitalismul - prezentul ne-o arată -- nu este altceva decât un comunism cu faţa… palidă.

Filé de ţipar lângă gura de canal.

Vi s-a întâmplat să vedeţi în zori, ieşind din apartament şi îndreptând-vă spre serviciu, un copil dormind lângă o gură de canal? El este un copil. Un copil care e vinovat pentru că trăieşte. În acest timp, personalităţi ale lumii politice şi artistice ciocnesc o cupă cu şampanie în cinstea unei prezentări de modă. De unde deducem că indiferent cît de mic ai fi, laşi în urmă o umbră lunguiaţă.

A fi sau a nu fi ceea ce este.

Internetul. O reţea a insulelor. Aici poţi găsi orice fel informaţie, poţi călători oriunde în lume printr-un simplu click. Limba vorbită pe internet este limba planetei. Engleza devine astfel un soi de limbaj rudimentar comun pe care, o data ajuns să-l stăpâneşti, poţi aspira la mult mai mult. Dar de ce engleza? Nu doar pentru că SUA domină economic şi militar Pământul. Ci pentru că în engleză este foarte greu să spui minciuni. Substantivele au semnificaţii exacte. E un început de adevăr, nu-i aşa? You should do this este de fapt un soi de sfat pe care îl poţi da dacă eşti bine intenţionat şi cineva ţi-l cere fără să pară că o face... Evident, este o generalizare.

Internetul nu a ocolit România. Există foarte multe reviste şi ziare care prezintă ediţii îngrijit actualizate. Există pagini de anunţuri în limba română. Există o paletă largă de oferte pe care internetul le pune la

dispoziţia celor interesaţi, împreună cu o uriaşă libertate de mişcare.

Dar de fapt, pe româneşte, ce este acest tip de comunicare? Cum este posibil să-ţi faci publice ideile, cercetările, convingerile fără să ceri recompense materiale? Cum este posibil să-şi expui în bătaia săgeţii ceea ce te reprezintă la un moment dat, fără să-ţi fie teamă că te vei răni? Răspunsul vine, probabil, din acest nou tip de organizare mondială, nu neapărat globalizantă, care determină interogaţii de genul: where do you want to go today?, de la Microsoft…

Mirosurile se izbeau de turnul crenelat…

Lucrez la o firmă străină, care îşi are sediul undeva, în centrul Bucureştiului. Clădirea este întreţinută bine de proprietar pentru că şi investiţia este considerabilă. Însă în imediata apropiere a acestei clădiri, care mai adăposteşte sedii ale unor importante companii româneşti şi străine, se află două blocuri de locuinţe, neterminate, într-o stare deplorabilă. Printre ruinele urât mirositoare se pot distinge siluete neaoşe uşurându-se fără ruşine şi pe gratis, dincolo de orice considerente estetice.

Aici intervine umbra lunguiaţă a unui primar de sector sau a unei persoane mult mai importante care nu vrea să-şi dea acordul pentru curăţirea zonei. De ce?! E simplu. Pentru că nu-l interesează. Ei bine, un asemenea personaj nu şi-ar expune sub nici un motiv lucrările pe internet fără nici o pretenţie. Poate şi pentru că nu ar avea ce să expună…

O încercare de solidarizare sau mitul lui te uiţi şi … îţi pică din cer ?

Aproape în fiecare dimineaţă mă trezesc uitându-mă la cabină. Văd oameni care au probleme şi îmi amintesc de problemele mele. Aud telespectatori

telefonând emoţionaţi, încercând să ajute. Mă întreb atunci, încercând să nu mă gândesc la numerele de telefon care aduc anual milioane de dolari postului de televiziune, până unde poate duce ipocrizia umană? Oare ce mai rămâne de exploatat după ce ţi-ai vândut şi sufletul?

Acest agresiv post de televiziune vinde naivilor iluzii de cea mai proastă calitate şi se îmbogăţeşte. Agresivitatea, pusă lângă moralistul prezentator al cabinei, conturează un soi de animal blând care te poate înghiţi imediat ce devii neatent. Junglă sau savană? Tu alegi… Eşti needucat? E problema ta. Eşti educat? În acest caz, ori eşti cu ei, ori te aperi singur. Din ce a vrut să fie, televiziunea a devenit cel mai hidos organism pe care l-a creat umanitatea. Ce ne-am face fără monstruozităţile prezentate cu atâta precizie, seară de seară ? Cum am putea să trăim fără ele? Am fost literalmente mişcat de loteria solidarităţii, promovată printre dinţii monstrului RGB.

“Spune la 8989… cum se numeşte Gică Hagi şi vei cîştiga 1000$!!!”

Spune tu, cititorule, pe ăştia cine îi pune să plătească pentru mizeria pe care ţi-o seamănă în creier?… Hai să-ţi vând un pont. De fapt, ei n-or să plătească niciodată câtă vreme tu trăieşti.

Pentru că ei sunt bogaţi, iar tu eşti o umbră! Poţi să cobori după un pachet de ţigări, liniştit, ştiind că tutunul dăunează grav sănătăţii… Şi dacă n-o să mergi la vot, ce? Să fii tu sănătos! Are balta peşte… Vor venii copiii lor să-ţi spună la ce număr să suni pentru 100 $…

Furtuna din pahar

Nu le poţi pretinde unor oameni care au învăţat că la 23 august 1944 s-au întors armele împotriva fasciştilor… Nu le poţi cere să fie sinceri cu ei înşişi. 50 de ani înseamnă o viaţă de om. Să-i trăieşti în minciună este ca şi cum ai face pe tine şi ai spune că nu te deranjează…

Nu le poţi pretinde mai nimic dacă au crezut ceea ce profesorul de limba şi literatura română le-a povestit despre Mioriţa. Au fost la şcoală, au învăţat carte, s-au înscris în PCR pentru că „aşa era bine”…

Deci nu se poate pretinde mare lucru unui popor care s-a hrănit cu minciuni sfruntate.

Şi totuşi, în România lucrurile încep să se schimbe. Încet. Cu paşi mici. O activitate despre care, dacă aduni evenimentele ultimelor luni şi le pui cap la cap, observi că este coordonată…

De data asta însă, e condusă cum trebuie… Aşa cum ar fi trebuit să începem anii de după decembrie 1989. Fără mizerabilii care şi-au construit vile şi care ameninţă cu pistolul când li se suie sângele în cap. Fără politicienii de circumstanţă, cu ochii încercănaţi de nopţile pline de „griji”. Fără halucinantul clătinat din cap. Fără mulţumirile sincere pentru oasele rupte la Bucureşti. Fără prostia care a plutit şi încă mai pluteşte ca un nor de fum…

Dar, într-un fel, totul e explicabil. Dacă într-un pahar se află o apă nu tocmai limpede, furtuna va ridica la suprafaţă întâi impurităţile… Abia după un timp, mizeria se lasă la fund…

Un Prim-Ministru Providenţial

Imaginaţi-vă că astăzi România are un Prim Ministru providenţial. Un om cu bun simţ, un individ pragmatic, un personaj desprins dintr-o poveste frumoasă. Ce face domnul Prim Ministru? Merge la Palatul Victoria şi formează un guvern. Îşi alege colegii de cabinet dintre domnii senatori şi deputaţi pe care îi are la dispoziţie.

Rândurile de mai sus înseamnă pentru cititorul nefamiliarizat cu problemele de la noi o situaţie obişnuită. Dar pentru cel care trăieşte în România, ele sunt hazlii. Pentru că indiferent cine ar veni la Palatul Victoria, fie el însuşi Isus Cristos, de mână cu toţi Prea Sfinţiţii şi Prea Fericiţii, nu va reuşi să imprime normalitate în actul de guvernare. Motivele care l-ar împiedica pe Primul Ministru Providenţial să conducă eficient această ţară de năuci sunt simple şi uşor de verificat.

În primul şi în primul rând, pentru a obţine performanţă trebuie să ai mintea limpede. Iar dacă faci parte dintr-un grup şi eventual îl şi conduci, îţi mai trebuie susţinerea necondiţionată a colegilor de guvern. Individul care ajunge Prim Ministru în România trebuie să aibă… - nu ceea ce credeţi, pentru că nu cu aşa ceva se gândeşte… - bun simţ.

Dar să definim, în cele ce urmează, bunul simţ. Noţiunea are corespondenţă practică. Dacă vei conduce un guvern, trebuie să te impui prin profesionalism, decenţă şi mai ales prin respectarea cuvântului dat. În momentul în care ţi-a ieşit o vorbă din gură, se presupune că ai cântărit-o extrem de atent. Dacă azi spui ceva şi mâine altceva, toată încrederea de care beneficiezi din start, prin prezumţia de nevinovăţie, se va risipi. Şi atunci vei

rămâne singur, chiar dacă fizic există miniştri în jurul tău.

O minte limpede este foarte dificil de găsit. Procesul de disciplinare a gândirii seamănă izbitor cu dresajul cailor de curse. Sunt necesari ani de muncă, antrenamente strict planificate şi participarea la concursuri cu tine însuţi. Un Prim Ministru Providenţial nu va putea face absolut nimic dacă membrii cabinetului său nu sunt oameni cu minţile limpezi. Nici un fel de algoritm politic nu va produce indivizi care să îndeplinească normele enunţate.

Cristian Tudor Popescu scria la 15 decembrie 1999 în Adevărul că occidentalii au cuvintele "măsurate electronic". Lucrez în România printre asemenea oameni şi ştiu că domnul Popescu are dreptate. Occidentul nu ar fi obţinut succese economice dacă nu şi-ar fi respectat cuvântul dat. Este absolut absurd modul cum politicienii români trec de la una la alta fără nici un pic de reţinere, consumând timpul în care ar trebui să conducă destine. Urmarea? Această criză politică pe care numai un scriitor care frizează ilogicul şi-ar fi putut-o imagina. A doua zi după ce primim undă verde din partea Europei, noi răspundem cu o lovitură de palat. În prostia lor, reprezentanţii puterii au făcut jocul opoziţiei, oferindu-le plătitorilor de impozit, care susţin trotineta ruginită cu care guvernanţii se plimbă prin Europa, o nouă cădere. De data asta neprevăzută.

Reacţia Europei a fost realmente o lecţie de normalitate. Europa nu a spus mai nimic! Doar câteva voci ale corespondenţilor televiziunilor române au creionat oarecum reacţiile vestului. Din Statele Unite s-au auzit doar speranţele ca totul să se termine "în interiorul structurilor statului"... În reacţia Europei,

mai trebuie pomenită declaraţia primului ministru al Finlandei. “A fost un flirt, acum este logodna şi urmează căsătoria.” Cât se poate de pragmatic. Pentru că o logodnă se poate rupe…

Pentru parlamentarii români nu va fi o lovitura. Poziţiile pe care şi le apără cu dinţii le-au oferit de-a lungul ultimilor ani posibilitatea acumulării unor venituri ce le oferă siguranţă. Dar pentru tinerii români va însemna enorm. Personal, fac parte dintr-o generaţie din care prea puţini au rămas aici. O ruptură de Europa va însemna şi pentru mine exilul.

Ce aştept de la noul prim ministru? Aşteptările mele sunt uriaşe. Pur şi simplu aştept coerenţă şi fermitate. Aştept să vină ziua în care nu îmi va mai fi ruşine că sunt român. Aştept curăţenie pe străzi, un Bucureşti fără câini maidanezi, o Românie în care oamenii care au învăţat carte sunt preţuiţi de societatea din care fac parte, o ţară în care să nu se mai nască un zvon la fiecare jumătate de oră. Şi ştiţi de ce? Pentru că este un Prim-Ministru providenţial…

Potenţialul uriaş al unei naţiuni dezorientate

Despre performanţele sportivilor români la olimpiada de la Sydney scriu astăzi toate ziarele centrale, împreună cu suratele lor din străinătate. Pentru că nu-i de colo să ocupi întreg podiumul cu fete frumoase, ambiţioase şi, mai presus de toate, române.

Mă uitam pe Internet la câteva minute după ce gimnastele noastre câştigaseră şi aurul şi argintul şi bronzul… Pagina oficială a Jocurilor Olimpice conţinea la acea oră 5 ştiri de ultimă oră. În patru dintre ele

era vorba despre... România - toate medaliile la gimnastică, aur la sabie în întrecerea masculină, o româncă scosese cel mai bun timp la 200 de metri spate, iar la tenis de masă tot despre România era vorba, de data asta despre echipa de dublu fete. Probabil vă imaginaţi sentimentul care m-a cuprins. Nu pot să spun că am uitat instantaneu toate porcăriile cotidiene, toate minciunile zugrăvite pe chipurile tele-intervievaţilor, toate stupidităţile tipic româneşti. Am simţit sau mai bine zis am auzit un vuiet care venea din străfunduri şi clătina pământul şi apele...

Are naţia asta o forţă teribilă, mascată, un potenţial ascuns care răbufneşte sistematic, poate ciclic, dar n-aş vrea să mă hazardez în afirmaţii pretenţioase. Doar ieri ziarul Ziua publica pe prima pagină un raport asupra minciunii nonşalante, în care era implicat Serviciul Român de Informaţii, iar Cornel Nistorescu concluziona în „Evenimentul Zilei" că se pregăteşte o campanie electorală murdară. Nu mai vorbesc de evenimentele de la TEPRO şi de lipsa de respect a FPS-ului în acest caz, instituţie care nici la atâtea zile distanţă nu a ieşit la rampă cu un comunicat oficial şi nu a luat o poziţie în afacerea asta care seamănă pe zi ce trece a poveste fără sfârşit. Nu mai lungesc lista cu gânduri despre ordonanţele de urgenţă care fac ce nu a reuşit Parlamentul în ani de zile. Oare de ce? Ghici ciupercă-ntr-un picior!

Scriam în urmă cu câteva săptămâni despre „furtuna din paharul cu apă". Revin la ideea asta. Pentru că prezentul stă martor la puseurile de normalitate care lovesc organismul ăsta mahmur al societăţii româneşti. Şi nu ştiu dacă e bine să faci predicţii ameţitoare sau să te baţi cu cărămida în piept că eşti limpede la minte, dar victoriile astea de

necrezut vin ca nişte pumni pe care România îi ia în plină figură.

Va reuşi însă să-şi revină? Vom trăi, vom vedea şi, mai ales, vom continua să ne minunăm. Pe toate planurile…

Schimbările din PD

Nu cu mult timp în urma, înaintea alegerilor pentru Primăria Capitalei, o imagine a rămas în memoria telespectatorilor români: Traian Băsescu îmbrăţişându-l pe Petre Roman şi spunând - „Eşti cel mai bun, Petre!”. Cu figura lui lesne de interpretat, „locomotiva Băsescu” a făcut atunci o glumă antologică.

Ultimele evoluţii din partidul condus până nu de mult de Petre Roman au arătat cât de important este show-ul pentru alegătorul de rând, indiferent de religie, sex sau naţionalitate. Pentru că nu a trecut mult timp şi Traian Băsescu a devenit nu numai primarul general al Bucureştilor, ci şi preşedinte de partid, în locul celui pe care l-a gratulat, cu inflexiuni insesizabile la momentul respectiv…

Traian Băsescu pare la momentul actual un model de personalitate politică preferat de electoratul român. Este genul de om care nu vorbeşte mult, dar printr-o atitudine autoritară şi printr-un joc scenic desprins din filmele cu eroi hollywoodieni a reuşit să canalizeze energii uriaşe. Campania de imagine a d-lui Băsescu a continuat şi după victoria de la Primăria Capitalei. Actualul preşedinte PD are, poate, la aceasta oră, o cotă de popularitate care îi asigură orice fel de funcţie publică pentru următorii 4 ani.

De cealaltă parte, Petre Roman se pare că se va întoarce la catedră. Apariţia sa din decembrie ’89 pe un fond politic neclar, alături de Ion Iliescu şi de alte figuri care între timp au dispărut din raza de percepţie publică, a însemnat dintr-un foc 10 ani de reprezentare a României la cele mai înalte nivele. Înconjurat de figuri politice difuze, dl. Roman reprezintă sfârşitul unui ciclu politic în perimetrul românesc. Un sfârşit care lasă în urmă evenimente asemănătoare acelor figuri.

Mesajul d-lui Băsescu la instalarea în funcţia de preşedinte PD a fost concentrat pe reacumularea de capital electoral şi atingerea unui prag de cca. 25% pentru viitoarele alegeri parlamentare, o valoare pe care nu demult o atinsese şi PRM-ul. Acest prag de 25% poate reprezenta o realitate viabilă pentru PD dar poate fi şi o nouă manetă pe care actorul devenit regizor o apasă în vederea definirii unor scenarii pe termen lung.

Cu un Primar General preşedinte de partid parlamentar, Bucureştiul nu poate decât spera la o ridicare a nivelului de siguranţă a cetăţeanului şi o creştere a investiţiilor de capital în această zonă. Cu condiţia ca spectacolul să aibă un sfârşit la fel de hollywoodian…

Dezbinare

Amânarea cu o săptămână a semnării acordului cu FMI este cauzată de scandalul FNI, coroborat cu mizerabila diversiune contra BCR. Cei care au declanşat această acţiune împotriva celei mai solide bănci din România sunt profesionişti.

La 10 ani de când politica românească a schimbat macazul, problemele electorale sunt aceleaşi. Societatea nu a reuşit într-un timp relativ lung să-şi cristalizeze intenţiile. Avem în continuare o puzderie de partide politice care susţin nenumăraţi candidaţi, fiecare cu programul său, cu doctrina sa. De parca am fi o ţară de nebuni, în care fiecare om ar avea nevoi fundamental diferite de ale celuilalt. De parcă nu ar fi importante aceleaşi lucruri: siguranţa, curăţenia şi prosperitatea.

O puzderie de oameni care se bat cu pumnul în piept că ei au soluţia. Soluţii diferite!

Văzută de sus, de un om informat, care nu poate fi prostit cu uşurinţă, tendinţa este în orice caz una a dezbinării. Nimeni nu a încercat până acum să-i adune pe oamenii acestei ţări şi să le spună că numai înţelegându-se unii pe alţii şi ajutându-se, muncind, respectându-şi aproapele, pământul pe care calcă şi profesia pe care o au, vor putea reuşi. Nimeni! În 10 ani!

Diavolul... binefăcător

N-am să uit niciodată dimineaţa de luni, 27 noiembrie 2000. N-am să uit senzaţia de cenuşiu, de sumbru, feţele oamenilor întâlniţi pe stradă. N-am să uit sentimentul absurd pe care l-am trăit simţindu-mă ca un spirit bântuind locuri pe care cu greu le recunoşteam.

De parcă diavolul venise şi luase în stăpânire ţara mea…

Colegii mei care râdeau amar şi comentau rezultatele alegerilor. Faptul că oriunde mă duceam,

printre cei cu care lucrez, auzeam aceleaşi cuvinte. „Cum e posibil?”

Din acel moment am observat că mulţi dintre cei care formează opiniile cetăţenilor din România au început să ia atitudine împotriva mizeriei care se pregăteşte să ne invadeze simţurile. Şi este absolut remarcabil cum s-a creat un curent pe care mi-era imposibil să-l anticipez. Remarcabila luciditate a politicienilor de la PDSR, PNL, UDMR şi PD care au izolat literalmente PRM-ul într-un timp record. De apreciat emisiunile speciale difuzate de posturile de televiziune pe tema ascensiunii acestei grupări agresive şi bolnave, care crede doar că majoritatea românilor sunt nişte imbecili puşi pe harţă.

S-a spus că mulţi tineri l-au votat pe Corneliu Vadim Tudor pentru a putea cere apoi azil politic în altă ţară. Dacă este adevărat, înseamnă că tinerilor ăstora nu le-a păsat de faptul că astfel îşi vor omorî părinţii şi bunicii. Dacă pentru cineva războiul este o dorinţă acerbă într-o ţară europeană de la sfârşitul secolului XX, o ţară care se învecinează cu o Iugoslavie care a trecut prin această traumatizantă experienţă cu foarte puţin timp în urmă, atunci acel cineva este un nebun. Iar dacă pornim de la premiza că poporul român e un popor de nebuni, atunci tot efortul cotidian pe care fiecare dintre noi îl face pentru a trăi mai bine, pentru a clădi ceva de care cei care vin după noi să se bucure, este în zadar… Personal, nu cred aşa ceva.

Această festă pe care democraţia ne-a jucat-o la alegerile din 26 noiembrie este de fapt un mare câştig pentru societatea românească. Sună curios, însă mi se pare că a început separarea gunoaielor. Faptul că extremismul s-a definit atât de clar în realitatea românească reprezintă un punct de cotitură în istoria

noastră. Sunt sigur că extremismul va fi anihilat. Dacă nu de societatea românească, atunci de el însuşi. Pentru că în lumea în care trăim astăzi nu mai este loc pentru asemenea circari. Trebuie să fii inconştient ca să susţii o mişcare extremistă.

Această situaţie absurdă pe care România se pare că trebuie s-o trăiască din când în când, ca şi cum ar lua nişte pumni în plină figură pentru că bea prea mult seara, iar dimineaţa trebuie să fie trezită cumva, nu a făcut decât să ne arate cine suntem cu adevărat. Şi am văzut că suntem nişte oameni care au, în majoritate, repere comune, bucurii comune, idealuri comune. Mai bine de trei sferturi dintre noi suntem oameni care gândesc. Şi din acest punct de vedere nu îmi fac griji pentru ţara mea.

În acest moment tot ce pot spune este că printr-o experienţă absurdă, România şi-a regăsit drumul spre Europa. Ion Iliescu va fi noul preşedinte al României. Un preşedinte care sper că a învăţat şi din greşelile trecutului şi din exemplele vecinilor noştri. Iar prioritatea numărul unu în politica socială va trebui să fie un program prin care românii să fie făcuţi să aibă încredere unul în celălalt şi mai ales să aibă un drum clar de urmat. În Europa. NECONDIŢIONAT!

Singurătatea steagului românesc

Bogdan Chirieac se întreba de ce ne ocolesc americanii. De ce au ales Burgas-ul în loc să prefere Constanţa pentru deschiderea unei baze militare? De ce evită România din punct de vedere al investiţiilor, deşi pe plan politic, Geoană şi Năstase au făcut o

treabă foarte bună?

Explicaţia stă în articolul D-lui Valeriu Ionescu din Forumul României Libere. Omul a vizitat România în luna octombrie. A vrut să-şi cumpere o casa aici, având dubla cetăţenie româno-franceză. S-a împotmolit într-o legislaţie făcută cu picioarele. Dl. Ionescu descrie călătoria sa către România. Intrat în ţară, cu autocarul, este întâmpinat de ţigani. Un turist le dă un sandwich, iar ei îl dau la câini. Pentru că ţiganii nu erau înfometaţi, ci doar doreau să „ciordească" ceva sau să primească bani. Aceeaşi poveste în mai multe oraşe din ţară. Prostituate de 10-12 ani care oferă servicii la 50.000 de lei. Etc.

Politica e una şi realitatea e alta. Nu poţi să vopseşti un toc de uşă dacă nu dai jos vechiul strat de vopsea. Nu poţi să te parfumezi dacă nu te speli. Nu poţi să ignori faptul că lucrurile merg prost şi să speri că merge şi aşa. Nu se poate renormaliza viaţa de la noi doar prin declaraţii ale Primului Ministru sau prin ordonanţe de urgenţă.

La ora asta nimeni nu mai crede în vorbe goale. Se crede în ce se vede. Iar „ei", ceilalţi, occidentalii, sunt tot nişte oameni ca şi românii. De văzut, se vede prost. De făcut, s-or face multe. „Chestiunea" e că fără curăţenie pe stradă, nu ne bagă nimeni în seamă. Curăţenia străzilor ar trebui să devină o prioritate. Dar asta implică cooperare între ministerele României, ceea ce se reduce la comunicarea între români. Destul de greu de înfăptuit... Românul a devenit un agresiv care nu mai ascultă de nimeni. Un agresiv care ştie deja şi zice „da-da" ca să scape de celălalt.

„Curăţenie pe stradă" înseamnă nu numai salubrizare. Mai înseamnă marcarea benzilor de circulaţie, astuparea gropilor, fluidizarea traficului

pietonal şi postarea de poliţişti în fiecare intersecţie.

Dacă ne facem curat pe străzi, or să vină probabil şi americanii, pentru că vor vedea că stau de vorbă cu nişte oameni care pun preţ pe lucrurile normale. La cât de mare e România ca ţară, numărul de locuitori nu e suficient pentru atragerea investitorilor.

Guvernelu

Nostradamus a prezis că România se va reîntregi după ce trandafirul va ofili. Ca să citǎm din catrenul care spune în mod clar că România va redeveni cea mai importantă ţară din Europa şi că salariul mediu pe economie va ajunge la acelaşi nivel cu cel din Japonia, iată catrenul: “S’il viendra d’abord le chose/ Apres de grand conseil du rose/ On i va plus qu’il faut d’argent/ Puis que les nipons fervent. ” Vă las pe dvs, stimaţi cititori, să descifraţi catrenul care încriptează viziunea asupra celui care va veni târziu, deşi a fost aşteptat de multă vreme, şi va aduce cu sine adevărul despre revoluţii, despre bănci, fonduri de investiţii, bănci populare şi candidaţi la preşedinţie pentru alegeri din vremuri de mult apuse, dar care încă mai speră, virtual, pe site-urile omonime, să cucerească o putere care nu este a noastră, nici a voastră, nici a lor, ci a bufonului care trebuie să facă pe nebunul spre deliciul nostru, a mediatorului care acoperă cu vorbe bine alese greşelile ministerialilor plătiţi cu sporuri de confidenţialitate şi de conducere, de

plombe şi de porc, de mistreţi şi de salam fără E-uri.

Catrenul se continuă cu alte 4 versuri: “Il fait plui dedans de nous/ Car pour la coeur sera dessous/ Le metier qu’il vindra/ La Roue et vie se changera…”. Parcurgând cu atenţie ultimul vers al catrenului şi combinând termenii “Roue” şi “vie”, ajungem foarte uşor la numele ţării noastre. Aşadar, meşterul care va veni, va schimba România. Remarcabilă viziunea nostradamiană asupra schimbărilor politice din România, peste sute şi sute de ani. “L’amour d’une chose tranquille/ une page facile d’une ville/ sera debut pour celui reel/ qui restera le gouvernel!”… Limpede pentru oricine numele salvatorului, alesului, celui care ne va aduce schimbarea în bine, celui care va mătura cu şleahta de parveniţi care au minţit cu neruşinare şi şi-au văzut numai propriul interes, sfidând o ţară întreagă, şi, când au putut, chiar o lume întreagă.

Viziunea nostradamiană ne dă fiori. Magicianul se referă aşadar la “Guvernel” ca la cel ce va aduce linişte şi bani în casele noastre, de parcă din negura vremurilor a putut desluşi cele mai ascunse taine ale subconştientului colectiv românesc. Nostradamus a văzut ca într-un glob de cristal cum poliţiştii de pe străzile Bucureştiului opresc numai dacii rablagite şi dau amenzi pentru a-şi îndeplini norma, în ciuda declaraţiilor fornăitoare ale rechinilor cu costume albe care spun că vremea normelor la amenzi a trecut, iar miliţienii nu doar şi-au schimbat numele în poliţişti, ci şi modurile de gândire, iar instituţia pe care o reprezintă a devenit poliţie comunitară. Putem cita şi catrenul care face referire la “jeep”-uri şi “viloase”, la “merţane” sau la “burdihane”, dar ar fi o risipă de spaţiu publicistic, pentru că dvs., cititorii, înţelegeţi lesne mesajul subliminal transmis prin

intermediul globului de cristal. “Le magazine d’ellevage du betail” face trimitere la o publicaţie în care un singur om poate spune lucrurilor pe nume. Până şi şeful de cabinet al unui ministru este portretizat remarcabil într-unul din catrene, iar traducerea aproximativă este: “O lichidare de 130 de milioane/ Din banii contribuabililor/ Va marca leafa şefului de cabinet/ Al ministrului Mustaburic”, singurul termen pe care nu l-am putut decoda fiind numele acestui şef de cabinet, prea încifrat de trecerea timpului.

Deci Nostradamus nu numai că a numit salvatorul României în persoana lui “Guvernel”, dar a şi scris negru pe alb că Guvernelu va veni abia atunci când trandafirul va ofili, şi nimeni nu-l va mai fi aşteptat.

Din negura istoriei, parcă râzând, parcă scărpinându-se după ceafă, magicianul ne vede aşa cum suntem de fapt şi numai cei care caută sensurile ascunse ale scrierilor sale mai pot desluşi un adevăr care se vede cu ochiul liber.

Nu am întâlnit până acum nimic care să ne spună ce înseamnă noţiunile de “popor”, “interes naţional” sau “indemnizaţie de confidenţialitate”. Dar nici toate catrenele nu le-am putut descifra şi, cu atât mai puţin, traduce corect...

Homo politicus

Omul politic văzut din mulţime... Din patru în patru ani, homo politicus apare unde nici cu gândul nu gândeşti şi te bombardează cu minciuni. În ziare, la radio, la televizor, pe internet, apare ca o amintire şi ţi se înfige în subconştient. Te miri apoi de ce te duci la vot şi ştampilezi nişte liste. Ei bine, te duci ca

prostul…

Votul tău nu valorează mai mult decât votul unui analfabet. Indiferent câtă şcoală ai avea, în democraţie contează cantitatea. Iar în comunism, contează minciuna. Se pare că nu avem alegere. Trebuie să acceptăm răul cel mai mic. Dar cu ce preţ?

Homo politicus începe din timp campania de imagine. Îl linguşeşte pe preşedintele de partid sau cotizează pur şi simplu pentru a obţine un loc eligibil pe listele de vot. Preşedintele de partid face adevărata campanie de imagine. Vine la televiziune, unde "timpii de antenă", o altă bazaconie a democraţiei, sunt alocaţi echitabil. Se înscrie în seria de atacuri la adresa candidatului cu care concurează şi, dacă se ţine bine, îl învinge la puncte. Lupta este surdă, fără menajamente, aşa cum publicul doreşte. Oamenii vor circ, iar politicienii li-l oferă cu prisosinţă.

După ce trec alegerile, politicianul îşi ocupă locul călduţ din Parlament şi votează după cum îi spune şeful sau interesul personal. Interesele alegătorilor se pierd în regulile de funcţionare ale celor două camere. Legile apar pentru că e nevoie de ele, pentru că unii şi alţii ies în stradă să revendice câte ceva. De fapt, nici un parlamentar nu vine la serviciu cu gândul să dea nişte legi după care "poporul" să trăiască mai bine. Pentru că ăsta e sistemul, ăsta e jocul, ăsta e carnavalul.

După ce trece febra alegerilor, alegătorii comentează luni în şir spectacolul văzut la televizor. Uită de preţurile de la întreţinere, de pensiile derizorii, de salariile mizerabile. Omul se gândeşte că asta este, n-are ce face şi se înghesuie mai departe în tramvai, ca o vită. Tramvaiele au rămas şi după 12 ani la fel ca pe vremuri… Nimeni nu spune nimic, fiecare îşi ţine geanta cu toate mâinile, iar vatmanul trece cu

troşcaleta printre gropile apărute ca nişte buboaie în asfalt.

Ce face între timp homo politicus? Caută motive pentru a apărea la televizor şi a-şi întreţine capitalul de imagine. Motivele sunt de regulă scandaluri, certuri politice, subtilităţi de doi bani.

Homo politicus este întruchiparea relaţiilor interumane din România. Poate că ăştia suntem, nu avem nimic în comun şi nu reprezentăm decât o populaţie strânsă la un loc de istoria pe care ne-o dorim cât mai glorioasă cu putinţă. Iar câtă vreme oamenii nu protestează pentru că merg ca vitele în tramvaie sau troleibuze, homo politicus îşi vede mai departe de capitalul său de imagine şi rămâne acolo, pe scena la care priveşte mulţimea de telespectatori.

Homo politicus nu poate dispărea din senin. El este acum ceea ce suntem cu toţii. Nişte şmecheri…

DIVERSE

Casa Badiu: O călătorie fantastică în inima României

Se dă o pereche de tineri, el şi ea, care lucrează în industria IT din România. Programul este încărcat, de dimineaţa până seara stau în faţa calculatorului, cu ochii lipiţi de ecranul luminos, cu degetele alergând pe taste ca şi cum ar scrie o muzică neauzită. Priviţi dintr-un unghi care nu are nimic în comun cu noţiunea de informatică, par doi nebuni care au un loc în care simt nevoia să stea câte 10 ore pe zi, uneori mai mult, alteori mai puţin şi care neapărat reprezintă un nou tip de extensie hardware, poate chiar un nou tip de computer, biologic.

Cei doi se hotărăsc să plece într-o excursie de o săptămână într-un loc unde nu au mai fost. Discutând cu colegele şi auzind de un loc pe nume Răşinari, dar mai ales cunoscând admiraţia lui pentru Cioran şi gândind-se la expresia feţei lui urmărind interviul luat de Gabriel Liiceanu la Paris, cu puţin timp înainte de moartea lui Emil Cioran, ea îi propune să plece spre Sibiu, într-un loc aflat la poalele Coastei Boacii. Şi cei doi pleacă la drum.

Imediat ce trec în Ardeal, oamenii se schimbă, casele au garduri dincolo de care nu zăreşti nimic, ba chiar şoselele, din loc în loc, au marcaje transversale care te fac să simţi că ai viteză prea mare şi te forţează să reduci. Merg în paralel cu lanţul

Carpaţilor Meridionali până aproape de Sibiu. Şi pentru că pe hartă nu se distinge foarte bine, aleg un drum ocolitor care îi duce, prin Cisnădie, până la Răşinari, un loc situat la aproape 20 de km de Păltiniş - unde Noica şi-a scris o bună parte din cărţi şi unde Andrei Pleşu l-a cunoscut pe Maestru, lăsând ca martor al acestei întâlniri Jurnalul de la Păltiniş.

Au poposit la o familie din Răşinari, într-o pensiune agroturistică, în casa Badiu. Soţii Badiu, Ioan şi Maria, i-au întâmpinat cam aşa cum se povesteşte despre ospitalitatea românească, o noţiune destul de greu de acceptat pentru un individ care vine dintr-un Bucureşti în care mai toate se întâmplă anapoda. I-au găzduit într-un apartament de la etajul casei lor, un apartament cu toate utilităţile unei case civilizate. I-au aşezat la masă şi le-au povestit despre oaspeţii din Slovenia, Germania, Austria, Franţa, Belgia sau Olanda, care au străbătut Europa cu maşinile sau cu motocicletele pentru a petrece o vacanţă în inima României, despre care au auzit de la alţii ca ei şi de care au rămas îndrăgostiţi la plecare, promiţând şi ţinându-se de cuvânt, că vor reveni.

Doamna Badiu a gătit o ciorbă ardelenească, cu tarhon şi smântână, o friptură de miel la tavă şi sărmăluţe din carne de miel. Au băut din rachiul casei Badiu şi dintr-un vin rubiniu cu un gust deosebit.

S-au scurs apoi câteva zile în care cei doi au plecat de dimineaţă de la Răşinari, după ce au mâncat bine câte puţin din toate bunătăţile pregătite de doamna Maria şi au băut o cafea sau un lapte de bivoliţă. I-a prins înserarea pe drum, vizitând Sibiul, un oraş în care stau ascunse comori de istorie românească.

Au petrecut o săptămână în care au uitat de programul infernal de la Bucureşti şi şi-au reîncărcat bateriile pentru multă vreme. Răşinarii, Coasta Boacii,

drumurile pietruite dintre casele cu ziduri înalte, străzile Octavian Goga, Emil Cioran sau Andrei Şaguna, precum şi deosebita ospitalitate a familiei Badiu i-au făcut pe cei doi, ca şi pe mulţi alţi străini veniţi în vacanţă într-o pensiune agroturistică de trei stele să redescopere România profundă, România oamenilor calzi şi primitori şi să uite pentru un timp de imaginea României pe care o ştiu de la televizor sau din ziare.

Dincolo de toate aceste minciuni care vând ziare şi spaţii publicitare stă România ambasadorilor muţi ai spiritului românesc, care corectează cu sufletul o imagine deformată, întreţinută probabil din superficialitate sau pur şi simplu din ignoranţă.

Dacă vreţi o vacanţă în inima României, mergeţi la Răşinari, la casa Badiu, unde e posibil să vă regăsiţi rădăcinile. Aici se vorbeşte şi nemţeşte şi englezeşte şi franţuzeşte dar cu inima se simte româneşte.

Filmul românesc de la origini până în zilele noastre

Am auzit adeseori vorbindu-se că românul a supravieţuit prin cultură. Prin volumul de sertar sau prin filmul pe care-l vedea la cinematograf sau acasă. Prin poezii scrise pe băncile şcolilor sau în caiete prăfuite. Prin discuţii cu prietenii, asemenea lui H.-R. Patapievici, unul dintre cele mai luminate creiere care s-au impus pe piaţa literară postrevoluţionară. Sau chiar prin folclor, prin cântecele de dor şi jale, definitorii din punct de vedere psihologic pentru o societate care se vrea în tranziţia către capitalism şi modernitate.

Dar cred că filmul românesc este esenţial atunci când vrem să vedem cine suntem noi de fapt, ce ne înfrânează, ce ne opinteşte mersul legănat. Filmul românesc a dat imagini care au rămas în memoria telespectatorilor, a produs personaje memorabile, a desenat caractere cu care la un moment dat ne-am confundat până la lacrimi. Dar asta nu pentru că filmul românesc a fost şi este o mişcare a normalizării, ci un potenţator de hibe.

În marea lor majoritate, personajele româneşti de film sunt interpretate de oameni tragici, oameni care se mişcă aiuristic în raza camerei de filmat. Noi nu avem tradiţia filmelor cu sfârşit fericit, pentru că nimeni nu a înţeles cât de important pentru telespectator este să vadă că binele învinge răul. Filmele româneşti s-au adresat, probabil pe baza lecţiilor de actorie primite de studenţi în timpul facultăţii, acelor evenimente incomplet explicate de presă sau televiziune, evenimente prin care societatea a trecut mai ales în ultimii ani. Dacă este să luam în calcul numai ştirile transmise la televiziuni şi ne-urmărite spre a se vedea finalmente soluţionarea acelor probleme, aşa cum cred că ar fi fost normal nu numai din punctul de vedere al credibilităţii instituţiilor în sine, ci mai ales pentru psihicul colectiv al telespectatorilor, ei bine, filmul românesc a reflectat tocmai haosul sau infantilismul producătorilor de ştiri. S-au dat la televizor imagini cu aurolaci? Nici o problemă, nimeni nu a încercat să urmărească soluţionarea problemelor lor, iar filmul a creat personajele parcă doar pentru a reaminti acele momente.

În mod cert, fondurile pentru realizarea filmelor româneşti au fost extrem de mici. Lucru care a şi alimentat producerea de filme la fel de alienante ca şi

bugetele lor .

Am fost coleg de serviciu cu soţia unuia din marii regizori tineri ai momentului. Soţul ei făcuse un film foarte cotat de vocile autorizate, încă dinainte să apară pe marile ecrane. Povestea acestui film a fost una de-a dreptul de necrezut la capitolul dependenţei de marile nume din cinematografia românească. Bani luaţi de aceste mari nume, care nu aveau nici o legătură cu filmul respectiv, ci doar fuseseră profesori ai regizorului sau scenaristului, şi daţi celor care făceau filmul abia într-un târziu, când filmul era aproape gata să sucombe. Povestea în sine este la fel de absurdă ca şi scenariile filmelor apărute după revoluţie.

Filmul românesc a creionat probabil aceste caractere absurde, aiuristice, frizând ilogicul, tocmai pentru că nimănui nu i-a păsat de normalitatea actului de a turna acest film, ci fiecare a urmărit cum să pună mâna pe banii de finanţare.

Rezultatul este continuarea marii probleme în care se află filmul românesc la ora asta, iar atunci când a fost să fie să apară un nou film românesc, am urmărit o chestie plină de umor negru, de trivialitate, în ciuda unor nume mari prezente pe generic. De parcă filmele au fost făcute de nişte copii care se răzbunau pe un sistem cu care avuseseră probleme.

Filmul românesc este, astăzi, filmul lui Sergiu Nicolaescu. Pentru mine, el este singurul regizor care şi-a promovat într-un stil inteligent filmele după Decembrie ’89. Nu ştiu cum a făcut-o, dar în acest moment filmul românesc se confundă cu el. Da, există nume de regizori mari care au făcut film după Decembrie ’89, dar filmele lor au prezentat realitatea “fără să o judece”, ca şi cel mai comercial post de televiziune. Nici nu e de mirare atunci de ce filmele

făcute de ei nu au avut ecou, decât cu mici excepţii.

E păcat că pentru filmul românesc nu s-a creat un program care să-l facă ambasadorul ţării, aşa cum s-a întâmplat cu sportul românesc. Filmul, prin potenţialul său uriaş, poate face pentru noi mult mai mult decât face la ora asta. E ceva fals în felul în care se toarnă filmele româneşti, ceva forţat, iar normalitatea nu prea există în scenariile noastre. Se potenţează şocantul, vulgarul şi e păcat.

Oare când va apărea primul film românesc cu sfârşit fericit? Are nevoie cineva de lucrul ăsta?

Ce l-aş fi întrebat eu pe Sorin Ovidiu Vântu

Îmi imaginez că aş fi făcut emisiunea “Marius Tucă Show” de pe 7 decembrie 2002 în locul lui Marius Tucă. O singură dată, desigur… Ei bine, m-aş fi aflat într-un studio de televiziune improvizat somewhere (pentru că dl Tucă a menţionat că emisiunea se difuzează în direct dar nu în Antena 1 - da’ unde şi de ce nu în Antena 1 n-a mai apucat să spună, probabil de emoţie…) şi ar fi trebuit să-l întreb câte ceva pe Sorin Ovidiu Vântu, personajul despre care s-a scris mult dar pe care nimeni nu l-a văzut la televizor!

În mod cert m-aş fi documentat, cum şi dl. Tucă a făcut-o. După câteva minute de discuţii preliminare, înaintea începerii emisiunii, aş fi ştiut cu cine am de-a face, şi, probabil, aş fi considerat lista de întrebări cu care am venit de acasă total depăşită.

Pornind de la această idee, întrebările mele ar fi fost, pentru început, următoarele:

Domnule Vântu, unde v-aţi născut şi ce educaţie aţi primit?

Ce au fost părinţii Dvs.?

De ce FNI a fost joc piramidal şi nu bancă?

Ce aţi simţit faţă de milioanele de români care şi-au pierdut banii la FNI?

Din câte cunosc, mulţi membri ai serviciilor de informaţii şi-au plasat banii în fondurile pe care le-aţi gestionat prin FNI. De ce credeţi că au făcut-o?

Sunt întrebări de antrenament pe care nu văd de ce Sorin Ovidiu Vântu le-ar fi refuzat. Ar fi dat răspunsuri scurte şi la obiect, dar ar fi fost interesant de aflat ce formaţie are Sorin Ovidiu Vântu.

Întrebările puse ostentativ de Marius Tucă cu privire la persoanele care stau în spatele campaniei de discreditare a lui SOV au fost puerile. Iar SOV a dat o lecţie de capitalism pentru cei care aşteptau să le pice mură-n gură "adevărul" despre prăbuşirea FNI.

Dar acest tip de întrebări se pun de regulă celor care se vrea să devină modele. Personal, nu am mai văzut până acum un român care să fi făcut bani mulţi pe pieţele româneşti de capital, prin speculaţii. Probabil mai sunt mulţi alţi SOV, departe de percepţia publică. Iar faptul că sunt necunoscuţi este numai şi numai pentru că nu sunt mediatizaţi, nefiind interesul nimănui să aibă finanţişti puternici, cu priză la public. Oare o fi vreun sâmbure de adevăr în ce-am zis?!

Se pare că din punct de vedere al televiziunii, suntem un popor americanizat. Mi-ar face plăcere să văd o proximă emisiune a lui Marius Tucă în care să-l aibă ca invitat pe Noam Chomsky, profesor de lingvistică la MIT…

Cât despre cea mai rapidă punere în scenă a strângerii de opinii referitoare la emisiunea din 7 decembrie, "13 - 14 cu Andrei", de la ProFM, mi s-a părut interesant să aud ce gândeşte lumea despre

SOV. Dar şi mai interesant ar fi fost să prezint emisiunea în locul lui şi să pun altfel întrebările, ca de exemplu: “Aţi mai văzut un rechin financiar până acum?” sau “Este SOV un ţap ispăşitor?” sau “Ce aţi aşteptat să aflaţi de la emisiunea de aseară?” sau “Ce ştiţi voi despre piaţa de capital?”.

Ne-am aliniat la standardele internaţionale în materie de media. Fii puternic, urmăreşte televiziunea!. Ţi-a plăcut? Eşti liber să ne spui părerea ta! Dacă nu ne prinzi, mai încearcă! Suntem aici pentru tine!…

Îl creditez de naivitate pe Marius Tucă. Oare nu s-o fi întrebat de ce l-a ales tocmai pe el Sorin Ovidiu Vântu pentru această primă apariţie televizată? Ori, s-ar putea ca eu să-mi pun prea multe întrebări şi asta să fie doar o deformaţie profesională.

Piramida şi cotorul de măr

Ca să poată fi vorba de o “clasă de mijloc” este necesară o structură cât de cât stabilă faţă de care să se realizeze raportarea. La ora actuală e greu de spus dacă în ţara numită România există o structură socială stabilă. Şi cum toate organizările sociale cunoscute de omenire de-a lungul timpului s-au bazat pe structuri piramidale, m-aş referi puţin la piramida ierarhică a societăţii româneşti.

La noi, piramida arată cumplit. O oarecare limpezime de structură se distinge în zona de convergenţă a muchiilor laterale - vârful edificiului. Acolo avem un preşedinte, sub el, un prim-ministru şi, mai jos, un guvern. Apoi, însă, dacă privim către baza construcţiei… e greu de spus pe ce se sprijină elita.

Unul din marile efecte ale piramidei lui Keops (Marea Piramidă) este accelerarea procesului de deshidratare asupra corpurilor aflate într-o zonă la 1/3 de bază şi 2/3 de vârf, pe linia înălţimii. Printr-o paralelă absurdă, pe aceeaşi linie a înălţimii, mai sus de 1/3 faţă de bază s-ar situa ceea ce ar putea fi denumită, pe scara socială, clasa de mijloc.

Edificiul piramidal sub care este clădită structura actuală de conducere a statului seamănă mai degrabă cu un cotor de măr din care, după ce ai muşcat cu poftă, a mai rămas doar o părere. Poate că, iniţial, mărul a fost roşu, cărnos şi… foarte gustos. Acum… e doar un cotor. Cele două bucăţi din fruct se unesc printr-o zonă foarte subţire, caracterizată prin aceea că încă mai adăposteşte seminţele fructului. Dar, dacă îl mişti puţin, se duce totul de râpă… Acolo, la nivelul seminţelor, se află clasa de mijloc. Din rândurile ei se ridică cei care vor conduce mâine ţara. Cei care vor urca vârful spre ierarhie, cei care vor încerca să refacă piramida din cotorul de măr. Aceştia au puţine şanse să reuşească în avântul lor. Asta pentru că legile nu sunt aceleaşi pentru toţi, iar sus, în vârf, legile practic nu se aplică.

Într-un stat normal, nu-i spun “de drept”, clasa de mijloc ar defini categoria celor care au studii medii şi trăiesc în condiţii decente de pe urma unei munci cinstite. La noi… e greu de spus.

Sistemele informatice, ca o sinteză a cunoştinţelor căpătate de oameni de-a lungul istoriei, sunt bazate pe structuri arborescente. O structură arborescentă va conduce în final la o formă piramidală. Dar asta se va întâmpla atunci când normalitatea va deveni lege. Numai atunci va putea fi vorba şi de o “clasă de mijloc”…

Până una-alta, tradiţia va învinge. În sensul că unii

vor continua să dea răspunsuri şi, eventual, soluţii, iar alţii se vor preface că nu le observă.

Ce să-i faci?! E carnaval!

Al cincilea anotimp

Fiecare reuniune G8 se lasă cu scântei. Dar indiferent câţi protestatari ar fi, globalizarea nu mai poate fi oprită. Pentru că globalizarea este dincolo de războiul economic, dincolo de arme şi scuturi anti-rachetă. Globalizarea este al cincilea anotimp, ceva care are prea puţin din primăvară şi toamnă, prea puţin din iarnă, ceva ca o vară scăpată de sub controlul simţurilor.

Asistăm în aceste zile la un fenomen complex pe care liderii politici îl pot exploata în funcţie de flerul cu care sunt înzestraţi. Marile firme de telecomunicaţii de pe continentul Nord-American, din Europa şi din Asia au suferit pierderi uriaşe la jocul de noroc al burselor. Din 1996 până în prezent s-au investit în industria dot-comurilor aproximativ 650 de miliarde de dolari, într-un joc dincolo de orice percepţie a firesculului. Ca urmare a acestor bani pompaţi în industria telecomunicaţiilor, la trecerea dintre milenii, în momentul când piaţa s-a saturat, firme gigant ca Lucent, Cisco Systems, Nortel Networks, Ericsson, Dell etc. au înregistrat pierderi care nu au putut fi acoperite decât prin reduceri masive de personal, în majoritate pe teritoriul SUA, acolo unde costurile erau cele mai mari. Ca simplu exemplu, o acţiune Nortel Networks a scăzut în câteva luni de la 80 $ la aproximativ 7 $, ceea ce a dus la concedierea a 23.000 de oameni dintr-un total de ca

90.000, un număr de alţi 7.000 urmând să fie concediaţi în viitorul apropiat. Aceleaşi căderi incredibile au fost înregistrate de practic toţi jucătorii de pe terenul telecomunicaţiilor. Dar acesta se pare că este numai vârful aisbergului.

Toţi banii pompaţi în dot-comuri au venit de la investitori, care, ameţiţi de mirajul noilor tehnologii, au trecut peste orice abordări de bun simţ şi i-au făcut pe bancheri să se joace cu sume astronomice. Odată pierdut jocul speculaţiilor, aceşti bani s-au transformat în tehnologie. Iar dacă piaţa nu a mai putut suporta abracadabrantele jocuri de imagine ale brokerilor, boomul tehnologic care a dus omenirea la acest nivel de comunicare ce nu a fost posibil pe parcursul a 2000 de ani dar s-a realizat în secolul 20, s-a transformat într-un imens balon de săpun. Şi toată povestea s-a soldat cu pierderi de slujbe, cu oameni înalt calificaţi care au rămas pe drumuri pentru că nu ştiu decât să programeze într-unul sau două limbaje de nivel înalt.

Iar dacă acum un an am avut şansa să particip în Bucureşti la un seminar despre IP şi datacom pentru România, organizat de una din marile firme europene de telecomunicaţii, acum pot înţelege că răspunsul pe care l-am primit atunci, la o întrebare de bun simţ, din partea însuşi CEO-ului a fost de fapt o eschivă. L-am întrebat cum prognozează evoluţia industriei telecomunicaţiilor pe o piaţă dintr-o lume în care majoritatea absolută se zbate în sărăcie. Răspunsul său, că evoluţiile sunt doar de ordin politic, m-a făcut atunci să zâmbesc dar acum înţeleg esenţa. Indiferent cât de abil ai fi, imaginea ta nu este totul. Restul sunt poveşti cu zâne.

Progresul din telecomunicaţii a tras după sine şi umanitatea. Lucrurile nu sunt chiar aşa de grave, dar

dincolo de toata furtuna există nişte sume mari de bani care s-au pierdut şi care, nerecuperate, vor cauza disfuncţii în sistemul financiar mondial. Cutremurul din industria telecomunicaţiilor a provocat deja pagube la epicentru. Undele seismice vor continua să se propage. Globalizarea poartă aceste unde şi le transmite până în casele noastre. Prin costurile mici şi prin forţa de muncă bine pregătită, România poate transforma cutremurul, care a afectat serios pieţele de capital, într-un câştig. Asta explică recentele facilităţi acordate de Guvern personalului din industria IT.

Garcea şi Pompierul

Garcea a devenit peste noapte unul dintre cele mai interesante personaje din istoria modernă a televiziunii. El este întruchiparea prostiei şi a aroganţei celui care crede că dacă îmbracă o uniformă, nu mai trebuie să se şi supună legilor.

Garcea s-a întâlnit cu Pompierul. "…'Seara! Da, dom' căpitan, am ajuns la casa respectivă. Nu-i nici un incendiu, e doar o casă care arde…". "…Mă faci tu pe mine prost, mă?…". "…Mă duc să-l omor. Am apucat să scriu <<decedat>>. Vrei să rup procesul verbal? …". Sunt doar câteva expresii folosite de Garcea în scenariul scenetei omonime.

Garcea nu scapă nici un prilej de a spune "du-te dracu', mă!". Garcea te priveşte cu superioritate şi îşi permite să te trateze cu dispreţ. Rareori spune "bună ziua", rareori se prezintă. Rareori îţi mulţumeşte după ce te supune fie şi unui control de rutină.

De multe ori treci pe stradă şi asişti la scene

comice în care sunt implicaţi poliţişti. De exemplu, locul preferat de patrule pentru a sta la pândă sunt trecerile de pietoni. Indiferent cât de prost sunt semnalizate. Indiferent că nu există semafoare, deşi sunt ultra-necesare. Dacă vrei să nu ai astfel de probleme, e bine să circuli într-un Jeep. Atunci, omul legii va fi drăguţ. Sigur, după ce se "ceartă" cu tine.

Garcea spune: "Eu sunt Garcea? Firi-al dracu', Plevna, mă faci tu prost când eu eram deja?"…

Ce-ar fi dacă am întâlni pe stradă poliţişti care să dirijeze circulaţia în zona unui semafor nou plantat în loc să stea la pândă după cei care nu-l observă? Ce-ar fi dacă poliţistul ar lucra pentru cetăţeanul care îi plăteşte salariul? Ce-ar fi ca poliţistul să aibă demnitate şi să impună respect chiar şi după terminarea programului? Ar dispărea Garcea? E greu de spus, dar sigur ar fi mai bine pentru toată lumea.

Domnule poliţist, m-aţi căpiat...

Pe bucata de şosea dintre intrarea în localitatea Otopeni şi aeroportul Băneasa se circulă aiurea. Orice individ care merge normal şi respectă legile de circulaţie poate să vadă tagma fariştilor, adică a celor care vin în mare viteză şi te farează să îi laşi să treacă, de parcă nu le mai ajung Jeep-urile, Audi-urile sau Merţanele şi vor să zboare peste Bucureşti şi să ajungă, probabil, la origini. Poliţiştii, pentru că, fireşte, şi ei sunt pe şosea, la datorie, dar nu pentru a controla circulaţia, ci pentru a amenda câte un idiot care nu vede semnul de interzicere a virajului la stânga spre pădurea Băneasa, dinspre Ploieşti, de vineri până duminică. În alte ţări, de exemplu în

America, semnele de circulaţie sunt cât toate zilele, să le vadă orice ameţit. La noi, fireşte, nu asta contează, ci cum să mai scoţi o sută de mii de la un prost.

A doua parte a articolului de azi se referă la zona Metro Otopeni, unde n-ai cum să faci stânga spre Ploieşti pentru că e linie continuă, iar poliţistul e, fireşte, la datorie. Deşi indicatorul îţi arată că poţi să ieşi spre Ploieşti pe la o benzinărie Shell care... nu există.

În definitiv, ce contează că e haos? Facem emisiuni de televiziune şi ne cosmetizăm imaginea. De parcă imaginea asta se mănâncă pe pâine. Ce-ar fi ca şi salariile poliţiştilor să fie în casete video? N-ar fi o treabă bună?... Păi nu prea ar fi, că atunci ai fi oprit din cinci în cinci metri ca să cotizezi.

Partea bună a lucrurilor este că mai vine câte un meci de fotbal, mai bate naţionala şi se bucură don General Icsulică. Iar dacă dânsul se bucură, ne bucurăm şi noi, imbecilii de pe şosea că ne-a mai depăşit razant un jipan invizibil pentru bietul agent Pristanda.

Iar dacă mai dă şi o ploaie, parcă vezi cum se face un tandem strategic între domnul poliţist şi domnul Jipan.

Stafia lui Ceauşescu la societatea Electrica

Bucureşti, şoseaua Mihai Bravu, centrul 11 al societăţii Electrica. Luni, 10 decembrie, ora 9. Reţeaua de calculatore nu funcţionează. Nici o şansă pentru cei veniţi înainte de ora 9 dimineaţa pentru a scăpa de grija contractelor. „Reveniţi mâine” spune doamna care se ocupă de contracte şi care nu poartă

nici un ecuson. Marţi, 11 decembrie, ora 14. Acelaşi loc, aceeaşi situaţie, o aglomeraţie de nedescris la casele de plată. Enervat, cer numărul de telefon la care pot să aflu când se „repară” reţeaua („Calculatoarele sunt blocate, n-am ce să vă fac!”). Îl primesc scris pe o bucată de hârtie. Miercuri, 12 decembrie 2001, ora 9. Sun la numărul 346.74.17 şi întreb. Primesc răspunsul pe care speram să-l primesc. „S-a reparat reţeaua!” La ora 12.30, în pauza de masă, a treia oară în trei zile, sunt degeaba prezent în centrul 11 pentru a face contractul cu Electrica. Doamna de la contracte are o problemă personală şi lipseşte…

În centrul 11 este aceeaşi coadă haotică, pensionari şi muncitori care stau cu stoicism pentru a plăti. Centrul 11 este proiectat în ideea de coadă, de umilinţă, de bătaie de joc. Casierele vorbesc tare, sunt nepoliticoase, cer răstit bani potriviţi. De parcă tu, cel care încerci să fii corect şi să plăteşti serviciile pe care Electrica ţi le oferă, ai fi un infractor de drept comun. Aici, pe strada Mihai Bravu, la Centrul 11, într-un sediu destul de nou, mai sunt funcţionari care se cred altceva decât sunt - nişte angajaţi care trebuie să te servească.

Jaluzelele stau să cadă, sunt rupte sau îndoite, iar uşile se freacă de ciment dând impresia de dezinteres şi mizerie. Încă dinainte de ora 9, se formează cozi ca în vremurile de tristă amintire, dar deşi funcţionarii sunt deja înăuntru, uşile nu se deschid pentru că „nu a început încă programul”. Iar oamenii stau tăcuţi la coadă în frigul de decembrie. Când ieşi, deşi nu ai scăpat de „contracte”, eşti supărat şi frustrat de faptul că trei zile ai bătut drumul degeaba până într-un loc unde Nicolae Ceauşescu este încă prezent prin funcţionarii de la ghişeu.

În contradicţie cu „Centrul 11” al societăţii Electrica, oficiul telefonic Miraj este mai spaţios, iar pentru schimbarea unui contract nu ai nevoie decât de 5 minute. Funcţionarii sunt mai amabili, deşi numărul de beneficiari ai serviciilor Romtelecom din zona sectorului 3 este probabil acelaşi cu cel al abonaţilor Electrica. Diferă doar mediul în care „Centrul 11” îşi desfăşoară activitatea. Poate şi oamenii care par neşcoliţi la „Centrul 11”, obosiţi şi plictisiţi… Oare cei care-i conduc cum or fi?

Lecţii de supravieţuire printre funcţionarii publici

Probabil că suntem singura ţară din lumea civilizată unde se stă la coadă pentru a plăti impozitele. Probabil că suntem un popor de oi bete care se mulţumesc să fie acolo, la ora “ţ”, în frig, cu frica-n sân să nu primească vreo penalizare. Probabil că sentimentul cozii este deja inscripţionat genetic pe papilele gustative şi în obsesiile noastre cronice, ca şi nevoia de scandal. Ah, ce plăcere, să fii ironizat de o funcţionară irascibilă, fără nici un ecuson în piept (la ce-i trebuie?!)… Ce feeling să mergi cu tramvaiu’ într-o aglomeraţie cum numai vitele pot produce, agăţat de scări şi cu o mână înfiptă într-una din uşi. Sau cu troleibuzul. Sau cu trenul.

Suntem un popor de oameni sociabili. Ne povestim câte-n lună şi în stele, ce am făcut acasă, ce vom face acasă, ce a făcut cutare şi cutare, într-o complicitate mută. Le spunem altora ce să facă, cum să facă, când să facă. Ce uşurare… Ce sentiment inefabil…

Dacă vreau să obţin o informaţie trebuie să mă

deplasez la locul respectiv şi să citesc foi lipite pe pereţi. Să-mi sucesc gâtul căutând foaia care-mi trebuie. Să îmi notez undeva, atent să nu-mi umble în geantă careva. Să mai fiu şi răbdător cu funcţionăreasa care vorbeşte repede, plictisită şi enervată de tot ce înseamnă munca pe care o face.

Greu o fi să pună (programeze) în centralele lor telefonice nişte roboţi care să "play-eze" nişte mesaje când apeşi o tastă? "Bună ziua. Aţi sunat la Administraţia Financiară a Sectorului "ţ". Dacă doriţi informaţii despre plata impozitelor, apăsaţi tasta 1. Dacă doriţi să aflaţi programul nostru de lucru cu clienţii, apăsaţi tasta 2 "… Greu tare. Mai bine să nu ne batem capul. Dacă nu este vacarm, nu este nici stres, nici nervi nu sunt, iar oamenii rămân mai sănătoşi, probabil în detrimentul sistemului sanitar…

Cât despre cum se răspunde la telefon, asta este o cu totul altă lecţie…

They

În America există foarte mulţi "they". Se întâlnesc în vorbirea curentă, atunci când se aduc în discuţie cei responsabili de un anumit lucru. "They" plantează semafoare, asfaltează, dau legi care diferă de la stat la stat sau sunt cei care fac jocurile federale. Oridecâteori apare un "they", ai senzaţia că există un plafon dincolo de care nu vezi, o demarcaţie între "they" şi cei care vorbesc. Am avut senzaţia că "they" a venit ca un refuz de a despica firul în patru, lăsând loc altor activităţi normale. De-aici şi nevoia pe care o simt să găsesc şi în spaţiul public românesc sinonimul american al acestor "they".

Aş avea nevoie de “they” când văd şanţurile săpate în carosabil de lucrători pe care nu-i pot aşeza ca apartenenţă în vreo regie de stat sau firmă particulară. Când vezi că trebuie să treci cu viteză de melc prin gropile lăsate mitocăneşte după ce intervenţia a încetat, ai avea nevoie de aceşti “they” cărora să li te adresezi. Sau, de exemplu, când mergi în piaţă să cumperi te miri ce şi vezi ţigăncile agresând pe unul şi pe altul ca să le lase să-i ghicească sau să-i vândă ţigări! ţigări! ţigări! ori când trece câte unul razant pe lângă tine cu basculanta scuipând un fum înecăcios, ori în tot felul de alte situaţii anormale - de exemplu când ajungi în biroul unui şef de regie monopolistă cu simpla dorinţă de a face şi tu ca tot omul un contract cu regia respectivă fără să fie nevoie să mergi o săptămână, zi de zi, ca să stai la nişte cozi la care alţi oameni placizi stau fără să crâcnească etc. Să existe un “they” la care să mă adresez cu speranţa că “they” vor rezolva problema, îl vor lua de guler pe respectivul şi-i vor spune frumos, măi nene, tu crezi că-ţi permite cineva să-ţi baţi joc de oameni întreţinând atmosfera asta de rahat?

Sigur, din punct de vedere administrativ, nu există “they”, pentru că la noi cuvântul dat nu prea are mare consistenţă, dar există primării de sector, care, în mod firesc, sunt în conflict de idei cu Primarul General (care nu mi-a răspuns niciodată la e-mailuri, de parcă cine ştie ce efort ar fi presupus asta), conflict care nu pierde niciodată un prilej de a redeveni deschis prin intermediul televiziunilor.

Concret, eu unul simt nevoia acestor “they” pe care nu i-am văzut în filmele americane, dar despre care am auzit vorbindu-se… “They” ar trebui să fie un fel de clasă de mijloc a administraţiei publice româneşti, o abstracţiune care ar putea face ordine printre atâtea

capete pătrate care oricât ar sta împreună nu fac unul rotund.

Comentarii la Raportul Armagedon

La începutul lui 2002, cele mai importante cotidiene centrale au primit prin e-mail un mesaj prin care erau invitate sa citească o analiză asupra stării de fapt din Armata Română la adresa http:

www.raportularmagedon.cjb.net.

La această adresă de web, Pegasus Press a lansat în spaţiul virtual un document prin care se fac cunoscute multe din lucrurile pe care orice om care termină de satisfăcut stagiul militar doreşte să le uite cât mai repede. În lumina noilor priorităţi pe care România şi Armata Română le au la începutul anului 2002, faptul că un grup de oameni a preferat să vorbească despre starea precară a gradului de instrucţie a soldatului român, de modul dinozaurist de a fi tratat pe durata satisfacerii serviciului militar obligatoriu, nu trebuie decât salutat, iar contrazicerea afirmaţiilor făcute în acest raport trebuie făcută cu probe concrete.

Un general din Armata Română a declarat imediat după publicarea unor extrase din raport că nu este altceva decât o diversiune făcută de “unul din cele 15 % de români care nu vor să intrăm în NATO”, de parcă în NATO se poate intra oricum, iar o dată intraţi, valuri de lapte şi de miere se vor prelinge prin şanţurile patriei. Negarea unor realităţi care există în interiorul armatei nu va aduce absolut deloc rezolvarea problemelor cu care soldaţii se confruntă. Viaţa cazonă este grea şi cu atât mai mult personalul

din armată trebuie tratat după reguli care nu mai sunt cele dinainte de 1989. Soldatul român ar trebui să mănânce bine, să fie instruit conform noilor moduri de instrucţie, compatibile cu noile generaţii de mijloace de luptă, trebuie supravegheat din punct de vedere medical şi trebuie considerat cea mai importantă piesă din angrenajul armatei, adică diametral opus cu felul în care este tratat astăzi.

Domnul general care a sărit ca ars la citirea raportului ar trebui să înţeleagă că minciuna şi escamotarea unor adevăruri nu mai servesc nimănui la nimic, iar palmele pe care România le-a primit în trecut, încât a ajuns să fie numită "eternul candidat la NATO" i-au fost administrate tocmai din pricină că la noi minciuna a rămas la rang de lege.

Soldatul român pleacă de acasă în momentul în care este chemat să-şi îndeplinească stagiul militar cu dorinţa de a nu se face de râs şi de a reveni la sfârşitul perioadei de instruire militară mai bun şi mai pregătit decât plecase. De cele mai multe ori, soldatul se întoarce acasă abrutizat de nişte reguli absurde, impuse de superiori descrişi elocvent în raportul menţionat. Sentimentele de nobleţe şi mândrie pe care un soldat le are în momentul în care îmbracă pentru prima dată uniforma de militar român se transformă pe parcursul şederii în cazarmă în glume proaste la adresa superiorilor care nu au nici un interes să se apropie de cei pe care-i conduc, ci doar să-i exploateze. Iar dacă vorbim despre militarii care nu sunt TR-işti, la ei abrutizarea devine regulament de ordine interioară, fiind consideraţi de la bun început nişte nulităţi, iar instrucţia lor ajunge o bătaie de joc pe care "veteranii" le-a administrează. Orice încercare de deschidere şi de amendare a unor aspecte negative în procesul de instrucţie se va solda cu penalizarea

celor care vorbesc, pe baza legendarului “ordinul se execută, nu se discută”.

Fără îndoială, printre ofiţerii şi subofiţerii care compun armata română sunt şi oameni de caracter, individualităţi care înţeleg nemulţumirile recruţilor şi încearcă se dialogheze cu ei în termeni civilizaţi. Din păcate, felul învechit în care armata română îşi instruieşte soldaţii îi va împiedica pe aceşti oameni cu minţile deschise să schimbe ceva în interiorul structurii.

Armata Română este în momentul de faţă din punct de vedere economic la fel cu o regie de stat care are monopolul pe electricitate. În esenţă, ordinele vin de sus, însă în realitate, atunci când nu se primesc ordine, fiecare şef de eşalon inferior face ce vrea, în interes personal, cu resursele pe care le are în subordine.

Semnalul lansat de Pegasus Press ar trebui tratat cu toată seriozitatea, iar ceea ce e de schimbat în bine în rândurile Armatei Române trebuie schimbat cu rapiditate, pentru eficientizarea activităţii armatei în contextul economic şi politic european, unde aderarea la structurile europene se bazează în primul rând pe transparenţă, pe profesionalism şi în mod esenţial pe inteligenţă.

Apelul celor de la Pegasus Press nu este o diversiune ci începutul unui proces de normalizare a climatului social din România. Sinuciderile militarilor în termen, muncile agricole efectuate cu militari deşi regulamentele militare interzic aceste activităţi, micile atenţii cerute pentru acordarea unor drepturi fireşti sunt o oglindă a corupţiei şi a mizeriei din însăşi societatea românească.

Cu câteva luni în urmă, o altă iniţiativă similară a fost găzduită de site-ul go.ro, unde cineva de la

Constanţa dezvăluia activităţile unor poliţişti corupţi, aflaţi în funcţii de conducere, din judeţ. Subiectul a fost dezbătut câteva zile şi apoi nu s-a mai vorbit despre el...

Semnalele venite de pe internet sunt semne ale nevoii de normalizare a climatului social în care trăim. Oamenii au nevoie de adevăr, au nevoie de comunicare şi de conducători inteligenţi care să înţeleagă faptul că izolarea înseamnă din punct de vedere economic sinucidere iar din punct de vedere social alienare la începutul unui secol în care noţiunea de globalizare este un termen pe care toate mijloacele de informare în masă ar trebui să-l explice oamenilor. Globalizarea nu înseamnă numai circulaţia capitalului şi specularea inteligentă a atuurilor pe care o anumită regiune le are faţă de altele, mai înseamnă şi o bază de cunoştinţe pe care trebuie să o ai dacă vrei să fii performant. Niciodată nu este prea târziu să înveţi ceva.

Iar ordinul se execută, într-adevăr, însă cel care-l dă este responsabil pentru el. Şi asta nu ca vorbă în vânt, ci pe un sistem de legi în centrul căruia stă cheia dezvoltării unei societăţi - plătitorul de taxe.

Armata, ca noţiune, are la noi un renume destul de şifonat. Dacă îşi va recunoaşte greşelile şi va lucra la îndreptarea lor, nu va fi decât spre binele ei ca instituţie, dar şi al ţării, iar România nu va mai fi un "etern candidat" ci un loc de Europă unde normalitatea s-a impus prin lege.

Semne de întrebare...

Arestarea fostului şef de cabinet al lui Emil

Constantinescu la doar câteva zile după ce principalele ziare din Bucureşti au primit prin poştă electronică un document care făcea referire la averea Primului Ministru şi la relaţiile de afaceri ale Domniei Sale cu câţiva indivizi dubioşi poate fi privită ca un eveniment ce are nevoie de foarte multe explicaţii. Precipitarea cu care s-a făcut această arestare ne duce cu gândul la practicile fostei securităţi pe vremea căreia erai pur şi simplu săltat de pe stradă şi învinuit de lucruri pe care puteai sau nu puteai să le fi comis.

Dl. Mugur Ciuvică este fostul şef de cabinet al preşedintelui Constantinescu. Nu cred că am auzit de numele său până la acest scandal. Se spune că el este autorul raportului "Armagedon 2", iar responsabil cu difuzarea materialului prin poştă electronică este un prieten al dânsului, Dl. Ovidiu Cristian Iane, administrator al unei firme de calculatoare.

Nu vreau să comentez toate opiniile venite din partea actualei opoziţii, citate de Mediafax şi de Rompres în ultimele zile. Nu am simpatii nici pentru actuala putere, nici pentru actuala opoziţie date fiind nenumăratele cazuri de corupţie pe care presa le-a semnalat de-a lungul timpului în ambele tabere. Dar am rămas în această ţară pentru că am crezut că am cel mai elementar drept câştigat prin sânge în decembrie '89 - dreptul la opinie. Dacă şi acest drept la liberă exprimare se va dovedi a fi o simplă vorbă în vânt, atunci în mod sigur ţara mea nu va intra în nici o structură europeană sau euro-atlantică, indiferent cât de mult se va bate monedă pe crucialitatea anului 2002.

Modul intempestiv prin care Dl. Ciuvică a fost reţinut de poliţie şi ridicat de pe stradă mă face să cred că sistemul după care poliţia lucrează astăzi este

acelaşi prin care nenumărate creiere au fost forţate fie să părăsească România, fie să dispară definitiv din viaţa publică pe vremea dictaturii lui Ceauşescu. Mi se pare de necrezut ca în 2-3 zile să se afle cine a trimis acest material prin Internet. Şi o să vă spun de ce: Orice om care se pricepe cât de cât la navigarea pe Internet ar fi ştiut să-şi mascheze urmele dacă ţinea să-şi păstreze anonimatul. Este greu de crezut că un administrator de firmă de computere nu şi-a luat măsuri elementare de precauţie în momentul trimiterii acestui document, mai ales că în jurnalele de ştiri s-a spus că în memoria calculatorului său s-a găsit nu numai întreg documentul "Armagedon 2" dar şi lista tuturor adreselor de e-mail folosite ca destinatari ai documentului. Nu suntem nişte imbecili cu creierele spălate ca să nu ne punem întrebări. Orice ţară avansată din punct de vedere economic a ajuns la acest nivel pentru că a investit în creiere performante şi i-a încurajat pe oameni să-şi pună întrebări. Mâine poimâine se va ajunge să se interzică accesul pe Internet ca să ne pândim de viruşi…

Aşadar, un administrator al unei firme de computere ştie să trimită un document prin Internet în aşa fel încât nici dracu' să nu afle că el l-a trimis, asta cu siguranţă. Pe de altă parte, arestarea intempestivă a acestui domn Ciuvică pentru difuzare de informaţii false care ar putea prejudicia interesele României este o poveste de adormit urşii Panda câtă vreme există o revistă de care toată lumea a auzit, unde o persoană mai mult decât publică aduce acuzaţii extrem de grave întregii conduceri a ţării şi nimeni nu arestează pe nimeni, deşi cotidienele centrale nu prididesc cu citate din această revistă. Pe de altă parte, singurul ziar care a publicat în întregime "Raportul Armagedon 2"este "Ziua". Eu

unul de acolo l-am citit, altfel n-aş fi ştiut ce conţine pentru că nimeni altcineva nu l-a prezentat opiniei publice integral. Acum, orice gâgă ştie că un ziar nu publică anonime. E o regulă elementară de jurnalism. Indiferent ce ar fi, se verifică sursa, chiar din 3 locuri diferite, ca să se demonstreze veridicitatea ştirilor, abia apoi se trece la publicarea informaţiilor. Dacă "Ziua" nu publica documentul, probabil am fi asistat la o discuţie despre OZN-uri politice. Cu ce oare diferă trimiterea unui document prin e-mail către ambasadele străine şi către ziarele centrale faţă de publicarea de informaţii mult mai grave într-o revistă pe care toţi aceşti oameni o pot lua de la chioşc?

Dar să mă opresc aici cu întrebările retorice. Nu contest realizările actualului cabinet, nu contest faptul că Guvernul Năstase a venit cu legi noi şi cu o nouă imagine externă (în faţa Ministrului Mircea Geoană mă plec până la pământ pentru pragmatismul şi inteligenţa cu care a reprezentat România pe unde a fost), dar haideţi domnilor guvernanţi, lăsaţi deciziile pripite, daţi bice cu lupta împotriva corupţiei şi spuneţi-ne pentru cine am plătit noi, ăştia proştii care votăm liste din patru în patru ani, zeci de bănci devalizate, milioane şi milioane de dolari dispăruţi în neant sau, de exemplu, cine i-a omorât pe bieţii tineri care au preferat să lupte în decembrie '89 pentru libertate? Chiar nu vă daţi seama că fără asemenea răspunsuri nu vom deveni niciodată o societate normală? Chiar nu înţelegeţi că ascunzând gunoiul sub covor, veţi ajunge să credeţi că de fapt aşa este normal să faceţi curat?

Eu unul citesc presa asta guvernată de milioane şi milioane de dolari, presa asta care întreţine probabil concertat un balamuc din care nimeni să nu înţeleagă nimic, cu scopul ca orice scandal să dureze până vine

un altul, iar pentru a rămâne împăcat cu propria mea conştiinţă, am ajuns să-i fac propriul ziar din care nu câştig nimic decât îmi apăr dreptul meu sacru la a gândi liber. Care este diferenţa, domnilor, între a scrie într-un forum de discuţie pe Internet şi a trimite prin e-mail aceleaşi gânduri către anumiţi “adrisanţi”? Veţi interzice acum Internetul ca să nu existe anumite “grupuri de interese” care să discrediteze imaginea ţării? Mie, unul, mi se pare o atitudine incompatibilă cu acţiunile şi deciziile care v-au făcut să creşteţi în ochii occidentului în ultimul timp.

Tocmai venise scandalul SOV care culminase cu apariţia D-lui Vântu la Antena 1 într-o seară în care nu am înţeles nimic din punerea cap la cap a apariţiei sale şi a comentariilor ulterioare aparţinând distinşilor formatori de opinii Cornel Nistorescu, Petre Mihai Băcanu şi Cristian Tudor Popescu. Dar n-am înţeles absolut nimic! NIMIC! Dar oare era ceva de înţeles?!

Şi nu numai că nimeni nu catadicseşte să explice oamenilor ce a fost OZN-ul purtat de Vânt! Mai mult, Primul Ministru îi invită pe cei care au poliţe de plătit să se dueleze la Băneasa sau în altă parte şi să nu mai apară la televiziune, probabil pentru că nici Domnia Sa nu a înţeles nimic din acel bâlci… Dar nu trece nici măcar o săptămână, că apare… “Raportul Penemunde”, ca să-i zic aşa, iar ca să se risipească smogul, se apelează la reţeta ţapului ispăşitor, probabil la nervi, sau cel puţin aşa se vede din lumea mea. Pentru că aici, în lumea mea, nu pot să trec cu vederea evenimentele lipsite de explicaţii, fără să mă auto-consider o legumă.

Sper ca zilele ce urmează să aducă limpeziri asupra “Raportului Armagedon”, iar greşelile -dacă există - să fie recunoscute şi asumate, iar dacă nu există, să se

pună la dispoziţia oamenilor explicaţii şi justificări nu numai pentru cei cu 4 clase, dar şi pentru cei care au, de exemplu, licenţe în computere, că tot locuitori ai ţării sunt şi tot liste votează deocamdată.

Nu cred că e sănătos pentru o ţară care exportă inteligenţă fără să vrea, pe un fundal economic nu tocmai fericit, să întreţină un climat de nesiguranţă şi alienare. Europa nu tolerează nici minciuna, nici mizeria, iar direcţiile de guvernare şi administrare pe care s-a pornit către Summit-ul de la Praga au fost, până la decizia arestării acestui Domn Ciuvică, compatibile cu standardele Europene.

Să vedem ce clarificări vor mai veni pentru că, momentan, poveste e cusută cu aţă albă…

Războiul lumilor paralele

Scandalul “Armagedon 2” marchează puncte importante în războiul cu bizonii. Arestarea şi anchetarea unui “calculatorist” pentru difuzarea pe Internet a unor informaţii despre averea şi afacerile Primului Ministru este o poveste absurdă care a avut meritul să scoată în evidenţă cum se poate acţiona la ordin politic. Indiferent daca administratorul de reţea a difuzat sau nu Raportul pe Internet, e limpede pentru toată lumea că autorităţile au fost prinse într-un off-side mare.

Nu cred că dl. Iane a trimis acest raport prin e-mail, deşi acestea sunt declaraţiile sale. Pentru că e absurd ca dl. Ciuvică să-i fi trimis prin e-mail acest document cu rugămintea să-l difuzeze el mai departe, pentru că dl. Ciuvică nu se pricepe. Aşa cum s-a priceput să i-l trimită prin e-mail d-lui Iane, la fel îl

trimitea şi listei de adrese electronice. Aşa că povestea miroase urât… Numai dacă dl. Ciuvică nu a scris la maşină respectivul raport, iar dl. Iane l-a mai şi cules între timp, ceea ce nu reiese din declaraţii.

Eu bănuiesc că indiferent dacă a avut sau nu un informator, poliţia a făcut la repezeală o arestare. Apoi, sub presiunea presei şi a societăţii civile, ca să nu cadă în ridicol, anchetatorii l-au convins pe dl. Iane că a primit de la dl. Ciuvică raportul şi că l-a trimis mai departe, pe Internet… Aşa îmi sună mie, cititor de ştiri şi telespectator din societatea civilă, toată povestea asta…

Nu Adrian Năstase este vinovat pentru că a reacţionat la nervi. Ci aparatul diabolic care s-a urnit fără să gândească şi a arestat la repezeală un cetăţean care avea tot dreptul să "brauseze" şi să trimită prin e-mail tot ce vroia. Toţi aceşti monştri care execută orbeşte directive, fără să clipească. Pentru că dacă era acolo sus un ofiţer de poliţie care să gândească cu mintea lui, nu s-ar fi ajuns la situaţia în care Primul Ministru să regrete că s-a pripit.

Morala acestei poveşti este simplă. România nu este formată numai din putere şi opoziţie. Mai există foarte mulţi oameni înregimentaţi într-o sintagmă care a "prins" la un moment dat -"România tăcută". De acolo cred că a venit Raportul "Armagedon 2". Şi mai cred că acesta este doar începutul. Cred că urmează multe alte asemenea rapoarte care vor duce la limpezirea apelor, iar la sfârşitul acestei campanii, feţele oamenilor se vor destinde din încruntare, funcţionarii publici vor deveni mai politicoşi, meciurile de fotbal nu vor mai fi trucate, iar trenurile se vor curăţi de mizerii şi de blatişti.

Puterea nu are de ales. Trebuie să joace cinstit. Timpul minciunii s-a dus, iar acum trăim momentele în

care adevărul, chiar dacă doare, e de preferat unor însăilări de acţiuni care nu mai păcălesc pe nimeni. Pentru că în România nu s-a uitat că pentru libertatea de expresie s-a vărsat sânge nevinovat!

Câştigurile unei “ambalări”

Probabil cel mai important câştig al scandalului “Armagedon 2” e certitudinea că în România există societate civilă. Ani de-a rândul ziarele au scris mai în glumă, mai în serios, că suntem o ţară frumoasă dar… locuită. Că nu ştim decât să ne văcărim, că suntem nişte proşti pe care unii şi alţii se bat ca să-i fraierească, ba chiar că românul nu poate să se adapteze la democraţie şi că vocaţia lui este Partidul Unic. Ei bine, recentele discuţii pe marginea arestării brutale a unui cetăţean român pentru vina de a fi transmis prin e-mail un document care aduce atingere imaginii Primului Ministru au scos în evidenţă solidaritatea românilor în faţa puseurilor totalitare. Dar cum s-ar fi putut manifesta această solidaritate în cazul “Armagedon 2” dacă nu am fi avut posibilitatea să folosim Internetul pentru a comunica, telefoanele mobile pentru a vorbi şi ziarele pentru a urmări mersul evenimentelor?

Dacă mai era nevoie să se demonstreze, în momentul în care oamenii folosesc mijloacele pe care le au pentru a comunica, se formează curente de opinie în faţa cărora nimic nu stă în cale. Aceste curente de opinie sunt fundamentale pentru schimbările care trebuie produse în societatea care încă mai păstrează cicatricile celor 50 de ani de comunism. Nu ne putem aştepta de la politicieni să ne

rezolvă problemele - uneori nerostite -, iar dacă aceste probleme nu se rezolvă, să stăm şi să ne lamentăm cu vecinii, cu rudele sau prietenii. Văicărelile nu ajută la nimic. Pentru că dacă dorim ceva, este absolut necesar să ne facem auziţi.

Sunt probleme nenumărate care trebuie rezolvate rapid. Nu numai pentru că în joc sunt interesele României faţă de U.E. şi N.A.T.O. dar mai ales pentru că există o foame groaznică, o nerăbdare accentuată de anii în care mai mult s-a vorbit şi s-a furat decât să se realizeze ceva.

Politicienii ar trebui să se aplece mai mult asupra fenomenului Internet. Sunt convins că printre ei există foarte mulţi care nu ştiu să deschidă un calculator. Vor fi la un moment dat măturaţi de pe scena politică şi sancţionaţi pentru toate isprăvile pe care le-au făcut dacă nu conştientizează că din urmă vin tineri educaţi în spiritul standardelor europene, tineri care merg dincolo şi reprezintă România cu mult mai mult succes decât o fac cei aleşi pentru asta. Acestor tineri nu trebuie să li se explice regulile vieţii din Europa de Vest sau din America de Nord pentru că au crescut învăţând singuri aceste reguli. Cel mai greu va fi pentru politicieni să înveţe ei înşişi ce înseamnă tot acest război mediatic care se declanşează prin rapoarte anonime tocmai pentru că oamenilor le este frică să semneze aceste rapoarte, tocmai pentru că ştiu prea bine cum funcţionează justiţia, poliţia şi armata. Eu unul sunt convins că în spatele acestor rapoarte nu stă nici Ion Iliescu, nici fosta putere, nici alte considerente politice, ci oameni care s-au săturat să fie minţiţi cu seninătate. România profundă există. Datorită ei se realizează creştere economică şi alte asemenea succese cu care guvernele se mândresc. Să ne gândim numai la bieţii pensionari care fac cozi ca

să-şi plătească impozitele nu de teamă că vor fi sancţionaţi, ci pentru a fi împăcaţi cu propriile conştiinţe, deşi poate că suntem singura ţară cu pretenţii de civilizaţie în care se stă la coadă pentru a da bani statului…

Numai privind emisiunile de televiziune sau citind ziarele se poate sesiza găunoşenia multora dintre politicienii care încearcă să nu plece de pe scena pe care câştigă atât de mult. Multora le place circul. Dar există şi extrem de mulţi oameni nemulţumiţi că se înghesuie în tramvaie ca vitele, că îşi rup maşinile în gropile din carosabil, că plătesc întreţinerea la bloc deşi calitatea serviciilor oferite este precară etc. Toate frustrările astea se acumulează în timp şi răbufnesc indiferent de momentul preferat sau nu de politicieni.

Mergeţi pe stradă şi priviţi feţele oamenilor. Sunt încruntaţi, speriaţi, suspicioşi. Mă nedumereşte ideea unui "minister al muncii şi solidarităţii sociale". Pentru că solidaritatea nu este vorbă în vânt, iar cu lucrurile astea nu e de glumit. Solidaritatea nu se administrează, nici nu se construieşte. Ea este, pur şi simplu, şi se manifestă prin idei comune, prin opinii convergente, nu numai prin victoriile naţionalei de fotbal.

Acestea ar fi lucrurile simple peste care guvernanţii ar trebui să se aplece cu atenţie. O abordare profesionistă a relaţiei cu presa este normală într-o ţară civilizată. Dar această abordare profesională ar trebui să includă şi o doză de solicitudine, de deschidere, iar dacă nu au nimic de ascuns, nu le rămâne decât să-şi creeze simpatii reale.

Reacţia presei în urma scandalului "Armagedon 2" a fost una de mare ţinută, o probă de autentică democraţie într-un stat care părea, pentru câteva ore, nu de drept, ci… totalitar democrat.

INTERVIURI NECONVENŢIONALE

Interviurile care urmează au fost publicate fie în revista "String", fie în ziarul electronic "Curierul de Seară". Sunt interviuri cu oameni deosebiţi, de profesii şi ocupaţii diferite, dar care nu au ieşit în evidenţă prin nici un fel de motive care să ţină de micul ecran. Fiecare, în felul lui, şi-a construit drumul aşa cum a vrut dar nu abdicat niciodată de la principiul sincerităţii. Sunt luptători despre care dacă încă nu aţi auzit, veţi mai auzi. O bucată din ceea ce la un moment dat s-a numit "România profundă".

De vorbă cu Andrei Valachi

Data şi locul naşterii: 16.04.70, Iaşi
Starea civilă: căsătorit
Profesia: inginer de calculatoare.

Persoana cea mai nostimă pe care ai întâlnit-o?

Este cam greu să mă gândesc la persoane nostime. Eu sunt un individ pe care mulţi l-ar caracteriza ca extrem de pesimist şi de aceea, deşi am întâlnit o sumedenie de persoane interesante, cele mai nostime sunt cele la care mă gândesc mai puţin. Totuşi, râsu'-plânsu' e o chestie românească, aşa încât pot spune că mai toţi prietenii mei au şi o latură nostimă.

Ai avut vreo experienţă care să-ţi schimbe viaţa?

Cam toate experienţele mi-au schimbat viaţa. Eu caut experienţe care să-mi schimbe mereu viaţa. În

general, experienţele mele sunt triste, aşa cum sunt şi eu, dar tocmai asta e plăcut de la viaţă. Adevărul e că eu am prevenit-o şi pe Brânduşa, soţia mea, atunci când am decis să rămânem împreună: “alături de mine o să râzi, o să plângi, o să treci prin momente de disperare, dar te asigur ca n-o să te plictiseşti”. Şi, din câte ştiu eu, nu prea s-a plictisit, deşi momentele dezolante au depăşit ca număr evenimentele optimiste. Imobilitatea înseamnă moarte şi condamnarea la monotonie este cel mai mare blestem.

De cine ai vrea să fii însoţit pe o insulă pustie?

Ca în bancul acela: de Claudia Schiffer. La un moment dat, o s-o întreb: Măi, Claudia, pot să-ţi spun Ilie? Da, desigur, o să-mi răspundă ea, crezând că e vorba de vreo chestie kinky (perversă). O s-o iau de după umeri şi-o s-o întreb: “Măi, Ilie, ştii tu cu cine fac amor? Cu Claudia Schiffer, băi, să-nnebunesc dacă te mint!”

Serios vorbind, descoperind recent că latura mea mizantropică s-a extins până la dimensiunile unei psihoze, cred c-aş vrea s-o iau pe Brânduşa şi pe Gabriel, copilul meu. Doamne, ce bine ar fi să ajung pe o insulă pustie - să fiu departe de toată subcultura cu care ne bombardează media, de toate războaiele, de ură şi de moarte. Dar, bănuiesc că aşa ceva nu prea mai e posibil. Nici turnul de fildeş nu mai e o soluţie, pentru că societatea te trage de picioare în mocirlă. Cred că singura insulă pustie care mai e accesibilă unui om cu venituri mici este propria sa alienare.

Unde ai sărbătorit trecerea în 2000?

Împreună cu un cuplu de prieteni, vorbind de toate cele. N-a fost prea pasionant (cred că nici pentru ei),

dar nu ştiu de ce sărbătoririle mie nu-mi prea ies. De altfel, fiind în acel moment într-o gaură financiară, nu prea aveam de ales.

Un singur lucru pe care l-ai schimba în România:

E greu de răspuns inteligent sau măcar interesant la o asemenea întrebare. Am încercat, atât cît mi-a stat în puteri să schimb lucrurile în jurul meu, am eşuat şi de aceea nu mă mai pot gândi la acel singur lucru pe care l-aş schimba aici, deoarece e un vis de mii de ori mai îndepărtat decât podul de la Arheim.

Dacă totuşi trebuie să răspund, cred că aş schimba istoria. Unde anume, asta ar rămâne de discutat.

Inscripţie pe mormânt:

Sunt doar a şasea miliarda parte din populaţia planetei (dar cea mai importantă! ☺).

Ce carte citeşti în momentul de faţă?

Acum abia am început o carte de Llosa: “Pantaleon şi vrăjitoarele” (sunt un mare îndrăgostit de Llosa şi consider că, măcar prin comparaţie cu Marques, ar fi meritat Nobel-ul), dar abia am terminat de citit “Egipteanul” de Mika Waltari care mi s-a părut o carte superbă. E o carte pe care o voi recomanda tuturor idealiştilor care cred că binele se poate face cu forţa. În esenţă, o bună parte din carte, trece în revistă viaţa din timpul lui Akhenaton, primul om care a încercat să impună o religie monoteistă - dedicata zeului Aton. Aton nu avea reprezentare ci era pur şi simplu discul soarelui şi doctrina religioasă a acestui zeu încerca să acrediteze (tot pentru prima dată) ideea că oamenii sunt egali şi fraţi, că războaiele sunt inutile, că putem să ne iubim. Dar, aşa cum doctorul Sinuhe, personajul principal, spunea: “Oamenii l-au refuzat pe Aton, zeul

iubirii, preferându-l pe Amon, zeul fricii.” Din nefericire, acelaşi lucru s-a întâmplat şi în religia creştină - dumnezeului iubirii, cel al lui Hristos, preoţii i-au schimbat repede esenţa. În fine, iar o iau pe câmpii. În orice caz, “Egipteanul” e o carte extrem de poetică şi totuşi atât de realistă încât cred că nu trebuie scăpată.

Definiţia succesului:

Automulţumirea. Numai dacă eşti un tip satisfăcut de propria ta persoană poţi să ai succes. Altfel, mereu vei alerga după morgana care se depărtează, atrăgându-te in inima deşertului de cenuşă.

Taică-meu îmi spune mereu zicala aia: Un plutonier care a vrut să fie plutonier, este un om realizat, în vreme ce un colonel ce-a vrut să fie general, este un ratat. Da, dar in propriii săi ochi, nu şi în ai lumii.

Eu m-am obişnuit cu esenţa relativă a succesului, dar asta nu mă dezarmează.

Cea mai bună experienţă în România:

Clipa când am cunoscut-o pe Brânduşa. Clipa când s-a născut fiul meu. Oamenii excepţionali pe care i-am cunoscut aici. Sunt atât de multe, încât îmi vine greu să pot decela care din ele a fost cea mai bună.

Cea mai rea experienţă:

La fel. Îmi este greu sa stabilesc punctual care a fost cea mai rea. Totuşi cred că cel mai dramatic a fost momentul când am realizat, şocat, că îmi este imposibil să mai trăiesc aici şi m-am decis să emigrez. E sfâşietor când realizezi că tot terenul pe care îţi construiai viitorul s-a surpat şi că trebuie să aduni resturile acestui viitor şi să le reasamblezi aiurea, în lumea largă.

Ce ai în buzunare?

În buzunarele mele se pot găsi tot soiul de lucruri: şurubelniţe, acte de identitate, mult mărunţiş, două mănunchiuri de chei, ţigări (uneori şi brichetă), hârtiuţe cu numere de telefon (majoritatea fără nume, aşa că nu sunt bune la nimic) şi multe altele (că n-am de gând să fac prostia să-mi vărs acum buzunarele pe masă).

Un citat memorabil:

M-ai prins. Probabil că de asta sunt considerat un tip mai inteligent decât sunt - pentru că nu-mi prea aduc aminte sursele din care citez, aşa că spun ”cineva spunea odată…”

Uite, totuşi, un citat de care m-am servit adesea in relaţiile romantice - e luat din Erich Maria Remarque, “Arcul de triumf” (l-am reţinut pentru că am citit cartea de 5 ori). “Să nu mânjim o iubire cu o prietenie.” De asta, eu n-am acceptat niciodată sa fiu prieten cu femeile pe care le-am iubit, după ce totul s-a terminat.

Ca un bonus, am să-ţi servesc însă doua zicale care ne fac viaţa mai “frumoasă”:

“De ce ţi-e frică, de aia nu scapi!” şi “Ce-ţi doreşti mai mult, aia nu ai!”.

La ce te gândeşti când auzi - “extraterestru”?

La un individ care nu e de pe această lume.

Realitate sau iluzie?

Am găsit două sensuri acestei întrebări, aşa ca o să răspund la ambele.

Eu încerc să mă retrag în iluzie, pentru că realitatea mă dezamăgeşte continuu. Asta nu

înseamnă că şi reuşesc prea bine. Aşa cum spunea un prieten de-al meu, cei cărora prezentul li se pare nemulţumitor, nu au decât două şanse - fie să facă o fixaţie pentru trecut (şi ăsta e cazul lui -omul a început să înveţe hieroglifele şi are deja oarece reuşite în domeniu), fie să-şi imagineze lumi viitoare (cazul nostru, al celor care-i tot dăm cu SF-ul).

Pentru individ, totul e, până la urmă, doar iluzie. Dacă nu crezi, întreabă viermii, care se hrănesc din noi.

Un “transcriptor” de excepţie - Ovidiu Vitan

De ce şi de când SF?

De când? Ca şi cititor, probabil de când am învăţat să citesc şi am fost fascinat de Jules Verne, Beleaev, Lem, Wells... Ca autor, din clasa a cincea, când profesoara de geografie Atena Drâmbă -căreia îi mulţumesc acum - ne-a dat ca temă de vacanţă sa scriem o povestire. A mea a fost SF, şi aici ajungem la întrebarea: de ce SF? O explicaţie imediată: poate datorită televizorului: "Pierduţi în spaţiu", "UFO", "Invadatorii"... Dar de ce atracţia pentru aceste seriale? Poate pentru că lumea copilăriei este în mare parte fabuloasă? Pentru că lumea basmelor şi a poveştilor spuse de părinţi la culcare se întrepătrunde cu lumea reală când ai 4 ani? Iar apoi, când afli că Moş Crăciun nu există, iar soldăţeii de plastic nu sunt vii, cele doua lumi se separă tot mai clar? Şi rămâi cu nostalgia fabulosului, pe care îl regăseşti cel mai uşor în SF?... Este posibil.

Cum aţi ajuns în Almanahul Anticipaţia?

În "Cartea de nisip", Borges ne relevă o carte infinită, filele ei fiind asemănate cu firele de nisip: sunt copleşitor de multe, nu le poţi găsi pe toate, mereu rămâne un fir ascuns undeva, e greu să găseşti acelaşi firicel de nisip de doua ori... Daca vi se pare cunoscută descrierea, este pentru că va gândeaţi, conştient sau nu, la colecţia CPSF Anticipaţia. Copil fiind, Anticipaţia era pentru mine o adevărată carte de nisip: sutele de numere frizau infinitul, nu le puteam găsi niciodată pe toate, mereu mai descopeream în vreo bibliotecă un număr necunoscut şi, oricum, nimeni n-o avea niciodată pe toată... Şi, întrucât cartea de nisip este infinită, ea trebuie să conţină tot ce s-a scris şi se va scrie vreodată; de aceea, era logic să găsesc în Anticipaţia propriile mele povestiri. Şi, vă dau cuvântul meu de transcriptor că nu exagerez cu nimic, eu nu am trimis nici o povestire la Anticipaţia - şi totuşi mi-am găsit publicată una! Prin martie 1992, i-am propus spre publicare o povestire SF d-lui Ştefan Ghidoveanu, de la revista "Nautilus" (pe atunci aflată la nr. 2). Domnia sa m-a asigurat că povestirea va intra în nr. 5, la vară - numai că între timp revista şi-a încetat apariţia... Am uitat de această întâmplare şi de povestire, şi nu mică mi-a fost mirarea când, în noiembrie 1996, prietenul meu Florin Pătraşcu - căruia îi mulţumesc şi lui - m-a felicitat pentru povestirea mea din Anticipaţia... "Care povestire?!", am întrebat, pierdut. Desigur, era exact cea predată la "Nautilus" cu aproape 5 ani în urmă... Drumul de la Dl Ghidoveanu la Dna Viorica Podină - cărora la mulţumesc în mod special! - nu l-am reconstituit, dar am dovada că Anticipaţia este într-adevăr o carte de nisip, dar ce zic eu carte, ditamai plaja la Oceanul Atlantic... (Şi n-oi fi eu Leonardo Di Caprio, dar mi-ar plăcea să mai stau pe plaja asta, să reuşesc să-mi

scriu numele cat mai departe de valurile care şterg periodic cuvintele scrise în nisipul cărţii...)

Serios vorbind, faptul că mi-au fost publicate povestirile în colecţia Anticipaţia reprezintă o onoare copleşitoare pentru mine, şi o iau nu ca pe o confirmare a unei râvnite valori, ci ca pe un imbold de a mă ridica, pe viitor, la valoarea celorlalţi autori publicaţi...

De unde ideea universului ca un singur vers?

Cred că amănuntul în sine nu este important, ci cu adevărat fascinant este alt lucru, pe care l-am realizat, mai de mult, cu uimire: eu scriu în primul rând pentru mine. Dacă vreţi, scriu o povestire SF pentru a citi o povestire SF. Pe măsură ce scriu, se derulează evenimentele, iar eu sunt primul lector. Dacă am o idee bună de povestire (şi bunul simţ de a o scrie!), am desigur o vedere generală asupra a ceea ce va fi, însă exact ce se va întâmpla, de ce, cui şi cum, habar n-am. Practic, între o povestire a altcuiva citită de mine într-o carte şi o povestire scris chiar de mine, diferenţa relevantă aici este că eu am făcut oficiul (corvoada, formalitatea, serviciul...) de a o scrie, adică trans-scrie, am fost o interfaţă între "Sfântul Duh sau muză sau - ca să-i dăm un nume contemporan urât - subconştientul" (cum se exprima Borges) şi hârtie. Că semnez apoi cu numele meu e chiar, aş putea spune, un fals. Noroc că inspiraţia, muza, subconştientul, colectiv sau nu, etc. încă nu ne cere copyright... (Deşi ar fi o cinste să faci închisoare - şi nu pe viaţă, ci pe eternitate - alături de Eliade, Dostoievski, Platon...)

Maurois propunea într-o povestire o lume în care artiştii creează şi huzuresc, iar restul oamenilor sunt sclavii lor... Eu văd o lume în care un roman genial are trecut la autor INSPIRATIA sau MUZA etc, cel care-l

scrie nu este celebru, iar numele său este trecut, alături de corector şi redactor, în caseta tehnică, pe post de "rezonator" sau "transcriptor". În lumea aceea, cu adevărat celebră va fi persoana care nu poate fi rezonator, dar poate alcătui un roman sau o poezie cam aşa cum susţinea Poe ca a scris "The Raven"...

Ce părere are familia dvs. despre poveştile pe care le scrieţi?

Familia m-a încurajat întotdeauna să scriu, mi-au lăudat diversele autorlâcuri (chiar şi atunci când ele nu meritau acest lucru!) şi cred că adesea mi-au trecut cu vederea, ştiu şi eu, boacănele sau atitudinile stresante tocmai pentru a-mi păstra condiţiile şi condiţia de transcriptor. De aceea, lor le mulţumesc cel mai mult, pentru totul... (PS - Scuze; ştiu că sună ca şi cum tocmai mi-aş fi ascultat discursul de recepţie în Academie sau ca şi cum aş rosti mulţumirile la primirea premiului Oscar pentru cel mai bun film. Mai bine să-i punem data 2040, că poate până atunci ajung de-a binelea scriitor şi nu vor mai suna aşa de pompos.)

Ce planuri aveţi pentru domeniul SF?

Planuri? Desigur, scris povestiri, scenarii de film, poate chiar romane... Iar drumul nu poate fi decât unul: citit literatură, citit teorie şi critică, scris mai mult... într-un cuvânt, autoperfecţionare, maturizare artistică - toate acestea însă în general, nu neapărat în domeniul SF. Pentru că literatura SF este, ca să zicem aşa, mai mult literatură şi mai puţin SF. Când raportul este invers, apare acea subliteratură ieftină care a compromis SF-ul.

Apropo de acest fenomen, problema mi se pare că

este următoarea: împărţirea literaturii în literatură mainstream şi literatură SF (sau poliţistă etc.) este extrem de dăunătoare mai ales acesteia din urmă. O scriere catalogată "SF" este literatură, tehnic vorbind, dar pe de o parte "criticii mainstream" o trec automat la sertarul cu literatură minoră (pentru că este SF), iar pe de altă parte mulţi autori şi cititori de SF sunt tentaţi să scrie şi/să citească numai SF. De aceea, atâta timp cât va exista distincţia literatură - literatură SF, aceasta din urmă va fi nedreptăţită. Norocul nostru că postmodernismul oferă, cred, ocazia întrepătrunderii domeniilor şi a temelor, astfel încât să ajute la vărsarea SF-ului la loc în mainstream. Începutul l-au făcut de mult nu atât un Harlan Ellison sau un Dino Buzzati, cât - de pildă - splendidul roman SF "Pendulul lui Foucault", space-opera "Făt-Frumos din lacrimă" sau bestsellerul SF "Biblia"...

Profesia dvs. are ceva în comun cu ştiinţa şi ficţiunea?

Profesia mea - corector de carte şi ziar - este mai îndepărtată de ştiinţă (în sensul de tehnică, tehnologie - dacă ignorăm tehnica tiparului şi prelucrarea textului şi a imaginii pe calculator), în schimb foarte strâns legată de ficţiune, care este adesea chiar "obiectul muncii" noastre, atunci când editura la care lucrez publică beletristica...

Un singur lucru pe care aţi vrea să-l schimbaţi în România?

Păi îmi cereţi să fac superprimavară cu o singură floare... ☺ ... Plus că asta e ucronie pe faţă! Domeniu care mă fascinează, astfel încât dac-ar trebui să schimb un singur lucru, aş merge cât mai sus pe scara

cauzelor şi a efectelor, pentru a asigura un efect benefic maxim astăzi. Astfel, m-aş întoarce în timp 65 milioane de ani, aş face un lagăr de concentrare pentru dinozauri pe teritoriul viitor al României şi i-aş asasina cu hip-hop până ar muri în masă. Rămăşiţele lor ar face vegetaţia mai mănoasă, care ar atrage erbivore, acestea carnivore şi tot aşa, cu cât ar trăi mai multe, cu atât ar muri mai multe şi astfel am avea tot mai mult petrol, cărbune şi gaze naturale şi am fi azi mai bogaţi, mai uscaţi... Dacă însă n-aş reuşi, aş veni mai aproape în timp şi i-aş da peste mână câinelui (turbat care a muşcat mâna care l-a hrănit) care l-a asasinat pe Burebista - poate cu Burebista la putere am fi devenit şi noi vreun imperiu, Euromania de pildă... Dacă însă n-aş reuşi, aş veni mai aproape în timp şi le-aş dărui lui Glad, Gelu şi Menumorut vopsea şi tablă, să descopere istoricii după sute de ani, în pământul ţărişoarei noastre, tăbliţele cu "Aici e latinitatea dvs."... Dacă însă n-aş reuşi, aş veni mai aproape în timp şi i-aş da lui Mihai Viteazu un fular antiglonţ, iar mai departe ar fi ştiut el ce să facă... Dacă însă n-aş reuşi, aş veni mai aproape în timp, pe la 1900, şi aş dona multe prezervative soţilor Gheorghiu din Oneşti şi Ceauşescu din Scorniceşti... Iar dacă n-aş reuşi nici aşa, aş face România al 51-lea stat american şi gata!

Ovidiu Bufnilă - Un magician al imaginarului

Ovidiu Bufnilă este un scriitor de science-fiction considerat de confraţii săi drept un “mafiot” local. Pentru că poartă o pălărie cu boruri mari...

Este un animator al mişcării fandomiale, unul cu

vechi ştate în domeniu. Din punct de vedere al mediatizării, este literalmente peste tot!

Ovidiu Bufnilă rămâne o redutabilă maşinărie cu aburi. Textele sale nu au nevoie de semnătură. Îl recunoşti pe individul din spatele pastilelor SF. Pentru că vede ceea ce este scris pe ramele ochelarilor tăi, între ridurile de pe fruntea obositului politician, sub ceaşca de cafea a programatorului de calculatoare.

De ce? Veţi afla singuri, căutând povestirile semnate Ovidiu Bufnila…

Turbionul care urmează este un interviu în exclusivitate acordat de Ovidiu Bufnilă revistei String la 24 iulie 2000

Robert David: Ovidiu Bufnilă, eşti un lup singuratic. Cum a început povestea ta?

Ovidiu Bufnilă: M-am născut dintr-un ou filozofal tăiat în două de o spadă magică. Potrivit unor surse oficiale, minunea asta s-ar fi întâmplat în 1957 dar, de vreme ce trecutul, prezentul şi viitorul sunt simultane, totul se petrece chiar în această clipă.

RD: Ai fost numit maestru al genului short-short-story de câţiva tineri SF-işti de la Bucureşti. De ce scrii îndeosebi pe spaţii înguste?

OB: Îngustimea e o categorie filozofica la care, recunosc, nu m-am gândit până a acum! Să vedem cum stau lucrurile. Probabil că îngust e sinonim cu fantă. Adică privim Absolutul printr-o deschizătură. Îmi convine imaginea. Ovidiu Bufnilă priveşte Absolutul exact aşa. Poate că sunt înfiorat de ceea ce văd! Ceea ce scriu e aproximativ şi imperfect. Pentru că sunt orgolios, scriu pe dimensiuni mici. Dar nu vă luaţi după mine! A scrie ţine de magie. Frontiera

dintre plin şi gol s-a şters. Nu căutaţi adevărul în stereotipii. Raţionamentele umane au tendinţe euclidiene. Tocmai de aceea oamenii au nevoie de clasificări. Amestecând golul şi plinul suntem în plină magie. Imaginile dispar. Autoritatea dispare. Hazardul e aliatul magicianului. Iar magicianul înfăşoară Romanul sub aparenţa unui short-short-story!

RD: Ce părere ai despre Fandomul românesc de după Marea Întâmplare din Decembrie '89?

OB: Punctul de rupere e mai îndepărtat. Iar Fandomul nu trebuie tratat mecanicist. Fandomul este, a fost şi va fi un proces. Că, întâmplător, noi, care purtăm nişte nume, care avem şi nişte biografii, suntem prinşi în acest proces, nu ne asigura un titlu de glorie. Lucrul cel mai teribil, trăsătura fundamentală a Fandomului e că entropia îl stăpâneşte şi îi dă sens. Minţi rătăcite, aflătoare pe epiderma lumesculuI, se zbat neputincioase reclamând varii funcţii fandomiale care nu pot să existe, nefiind trebuincioase adevăratelor spirite. Printre falsele funcţii fandomiale s-ar putea ghici gloria cenaclieră, turismul SF, anchiloza tehnico-ştiinţifică şi aşa mai departe. În zilele noastre, Fandomul se revendică a fi în plină şi mirifică stare entropică. Înţeleg prin aceasta că este aparţinător al individualităţii şi nu ancorat în portul autorităţii fornăitoare şi tembele!

RD: Dacă ar fi să faci o analiză de o jumătate de pagină a personajelor care şi-au făcut apariţia pe scena SF în ultimii zece ani, cam ce ai spune?

OB: Ovidiu Bufnilă nu poate înghesui într-un joben peticit de o jumătate de pagină atâtea şi atâtea destine scânteietoare care luminează Fandomul

românesc. Le-ar putea numi cel mult dar ar fi prea puţin, ar fi penibil şi insuficient. Insuficienţa este marele păcat al SF-istului, oricare ar fi el, rămas în buza realităţii, prins în aroganţă şi nimicnicie. În urmă, voci speriate au cântat prohodul nouăzeciştilor şi au pregătit eşafodul pentru generaţia 2000. Nu s-a întâmplat nenorocirea pentru că Cei Noi/Nou Veniţi sunt nemaipomenit de buni şi de liberi. Eu îi iubesc şi-i invidiez şi îi ador şi nu mi-e frică. Am scris cu plăcere despre aceşti autori remarcabili pe care îi puteţi găsi în reviste şi fanzine, în almanahuri, pe Internet. Unii dintre ei par să lase armele, par să devină simpli cetăţeni, renunţând din varii motive la magicul lor statut. Nu trebuie să-i condamnăm. Eu caut să-i înţeleg dar magia mă cheamă să nu mă opresc. Cu cărţi, fără cărţi, geniali sau doar aiuriţi, ne vom întâlni sub mantia înstelată, punând la cale romanele lor de succes.

RD: Un prieten comun se bucura de faptul că şi-a publicat recent o carte dar era trist pentru că singurii cumpărători pe care i-a avut au fost oamenii din "lumea literară". Poate un scriitor să se facă remarcat dacă nu are cititori?

OB: Întrebarea asta mi-aduce aminte de miile de ani în care s-a discutat despre ce poate să fie SF-ul! Aş zice să nu răspund pentru că este o chestiune minoră. Pentru mine, cel ieşit dintr-un ou filozofal tăiat în două de o spadă magică, e o chestiune minoră. Cred că scriitorul adevărat trebuie să se lupte pe viaţă şi pe moarte şi să înşface cititorul! Declanşaţi operaţiunea ÎNŞFACĂ CITITORUL! Nu aveţi timp de tristeţuri sau de melancolie! Eu scriu nu ca să fiu citit, ci ca să pot citi Absolutul!

RD: Cum se vede Bucureştiul de la Bacău?

OB: Bucureştiul ca şi Bacăul sunt nişte aparenţe. Din punct de vedere ştiinţific sunt nişte pliuri ale spaţiului pe care le poţi traversa prin efectul de tunelare. Încercaţi vă rog, domnule Robert David şi spuneţi-mi cum se vede Bacăul de la Bucureşti! Este încântător să vezi cum, în fiinţarea lor, oamenii se pierd în acţiuni inutile dar glorioase. Pun întrebări şi dau răspunsuri pe măsură, gonflându-se în fel şi chip. Uite-aşa suntem noi doi nişte dirijabile, dragă Robert! Ne întâlnim în văzduh şi ne dăm burtă-n burtă şi râdem în hohote de jalnica şi nepieritoare glorie! Bucureştiul e doar o viziune!

RD: Ce părere are soţia ta despre schiţele bufniliene?

OB: Mihaela sunt eu, iar eu sunt Mihaela. Un androgin perfect. Un androgin încântat de ceea ce face.

RD: Care crezi că a fost cel mai important moment al secolului de care ne despărţim?

OB: 1957, anul magicianului!

RD: Cum te-ai caracteriza într-un singur cuvânt?

OB: Războinic!

RD: Ce ar trebui făcut pentru ca literatura română să se vândă aşa cum se vinde muzica ultimilor ani?

OB: Nimic. Entropia şi hazardul vor guverna astfel de minune maşinaţiunile, căderile şi urcuşurile, gloriile trecătoare, succesul de librărie, gloria zilierilor nărăviţi în a da peste plan tone de literatură! Nu mă interesează vânzarea în sine care nu este decât

o activitate pur comercială. Şi totuşi trăiesc din scris…

DEASUPRA, STELELE

Despre creaţionism...

Unde începe şi cu ce se termină păpuşa rusească?

După toate probabilităţile, trăim într-o rezervaţie. Poate chiar o colonie penitenciară. Problema este simplă: suntem singuri? Mai sunt şi alţii ca noi? Şi dacă da, de ce parte se află?

S-a scris enorm despre vizitele pe care ni le-au făcut reprezentanţii unor presupuse civilizaţii avansate, de-a lungul timpului. Sute de fotografii, mii de pagini. Cu ce suntem mai bogaţi astăzi? Ştim mai multe decât ieri, avem vreun răspuns dătător de siguranţă, ştim cu adevărat cine sunt ei?

Universul este un ocean de stele. Pământul, un fir de praf în imensitatea cosmică. N-avem nevoie de ecuaţii Green Bank pentru a înţelege că trebuie să mai existe cel puţin un loc unde să existe condiţii apropiate de presiune şi temperatură care să fie propice apariţiei vieţii. Să pornim de la premiza că unul din proiectele gen SETI s-ar finaliza cu succes. Ce-ar însemna asta? Am fi noi pregătiţi pentru întâlnire? Cu războaiele noastre, cu mizeria, sărăcia, ipocrizia lumii în care trăim…

În curtea de păsări lucrurile sunt simple. Dacă o boabă de porumb sare de pe cocean, ţinta e clară. Cineva o înghite şi căutarea continuă. Omul priveşte de sus scena şi zâmbeşte. Nu peste mult timp, se va hrăni din pasărea cu pricina.

Viermele se târăşte prin praf. Cocoşul îl observă. Programul e limpede. Se gândeşte stăpânul cotcodăcitoarelor ce sens are viermele în curtea de

păsări? Nici vorbă... Îl înghite şi gata... Va fi o "friptură" delicioasă pentru stăpânul ogrăzii.

Şi atunci apare întrebarea: dar pe noi cine ne mănâncă?

Ei trăiesc*

Singura explicaţie a distanţei păstrate de vizitatori este că nu ne aflăm de aceeaşi parte a baricadei. Dacă am fi, s-ar trece peste diferenţa de tehnologie. În sensul că neputinţa în faţa celui care ne mănâncă, ar prima. Nu cumva... ei sunt?

Cel puternic îl domină pe cel slab. Aşa este în lumea noastră. Aşa este şi din punct de vedere creaţionist. Din punct de vedere darwinist, există variabilitatea şi selecţia naturală. Din punct de vedere sociologic, nu individul e cel selecţionat, ci genele sale. Dar unde se termină acest lanţ? Ce este dincolo? Dacă vorbim în aceşti termeni, avem şansa să aflăm vreodată adevărul? Există un dincolo? Nu cumva trebuie să reconsiderăm situaţia? Să gândim altfel?

O societate foarte avansată tehnologic se sprijină pe indivizi ultra-specializaţi. Din ceea ce cunoaştem, cam aşa stau lucrurile. Robotizarea nu e departe... Şi atunci?... Putem avea pretenţii de omenie de la vizitatorii celeşti? De la cei care au înfruntat mările de spaţiu până la noi. Nu cumva cam asta îi aşteaptă pe copiii noştri? Pentru că în loc de jocul cu trenuleţe electrice, există deja micuţi care plonjează în cyberspaţiu...

Filmul lui John Carpenter* prezintă o idee extrem de interesantă. Un individ obişnuit, punându-şi din întâmplare o pereche de ochelari negri, vede lucruri pe care înainte nu le observase. Vede că există oameni

care nu sunt aşa cum îi păreau, vede obiecte care plutesc în atmosferă şi urmăresc fiecare petic de pământ. Află că totul este o conspiraţie condusă prin televiziune, având ca scop supunerea şi controlul întregii specii umane. Un film remarcabil. Şi dacă e mai mult decât un film?...

O părere asupra modelului atomic

De la Democrit a pornit centrismul. Ideea că electronii se rotesc în jurul atomilor, că atomii alcătuiesc substanţa. În mic, este o reducere a modelului solar. Şi Luna se roteşte în jurul Pământului, care se roteşte în jurul Soarelui, care se roteşte în jurul Marelui Atractor. Aici, ierarhia e clară. Dar dacă modelul atomic se întinde de la substanţă până la modelele solare, nu ar trebui să-l translatăm şi la nivel de relaţii interumane? Sau interspecii? Nu cumva, profan vorbind, există şi pentru noi un mai mare?

Creaţionismul ne opreşte din contemplaţie. În termenii cei mai ambigui cu putinţă, născători de năucitoare instituţii canonice, creaţionismul poate avea şi el propriul scenariu. Un John Carpenter mai puţin bine intenţionat. Un simplu... Espinoza. Vă mai amintiţi de serialul Caracatiţa?...

Mircea Eliade vorbea într-una din nuvelele sale despre limbajul ascuns. Natura nu minte. Pentru cocoşul de munte nu există dubii. Girafa îşi are prietenii şi duşmanii săi. Un tigru nu atacă niciodată un ghepard. Dar noi avem timp pentru a vedea toate lucrurile astea? Nu cumva suntem prea atenţi la câinii vagabonzi şi la patrupedele din parlament, aleşii noştri, pentru a mai avea timp să privim către stele? Nu cumva aici e problema?...

Casca de scafandru, viitorul României, sau de ce se maimuţăreşte NASA când vorbeşte despre cazul Rosswell...

Dacă America ar da publicităţii adevărul gol-goluţ cu privire la implicarea extraterestră în realitatea tridimensională, ar fi posibil să avem surprize. Cum ar fi ca puterea militară nr. 1 a lumii să se recunoască depăşită de forţe necunoscute? Pentru oamenii care privesc stelele nu ar însemna nimic. Dar pentru tranzacţiile cu petrol? Sau pentru viitorul automatelor Kalaşnikov? Pentru reţelele de radio şi televiziune care controlează vânzările la săpunuri roz?

Cunoaşterea noastră este o picătură, iar ignoranţa un ocean. Savanţii ne-au murit pe rug sau sub privirile mămoase ale asistentelor profesioniste. Din România se scurg anual mii de creiere către lumea civilizată. Cui îi pasă? Ajunse acolo, devin surse de nou. Tinerii acestei ţări termină o facultate şi, dacă au noroc, se angajează pe sume de nimic. Schimbarea, deşi promisă de sus în jos, se face cu sporirea proporţională a indemnizaţiilor pentru minciună.

Şi totuşi, în ciuda mizeriei, a sărăciei, a prostiei, sunt momente când vântul bate curat, cerul se limpezeşte şi copacii foşnesc. Atunci nu mai e nevoie de nici o întrebare...

Charles Darwin, Jonathan Swift sau Piri Rheis?

Indiferent ce s-ar spune, există momente când apar breşe în raţional. Aşa a fost şi la sfârşitul secolului al XVI-lea, când autorul Călătoriilor lui Gulliver scria

despre planeta Marte şi ai săi sateliţi, oferind informaţii surprinzătoare cu privire la dimensiunile lor. Nu informaţiile contează. Nu diametrele şi proporţia lor din dublul razei planetei roşii.

De la Piri Rheis ne-au rămas nişte hărţi ale Pământului, întocmite într-o perioadă săracă în descoperiri geografice. De ce trebuie să ne întrebăm mereu cum a fost posibil ? N-ar fi mai frumos şi mai sănătos să acceptăm lucrurile aşa cum sunt şi să rămânem curaţi, privind către stele?

În fond, după cum spunea Ţuţea, a fi liber înseamnă a gândi totul cu mintea ta.

„The Disclosure Project" - rana care nu se vindecă

Conferinţa organizată de organizaţia americană „The Disclosure Project" la Clubul Naţional de Presă din Washington a adus din nou la lumină problema Obiectelor Zburătoare Neidentificate. O problemă pe care chiar dacă nu o putem „palpa", putem aprecia că stârneşte interes celor care au puterea să gândească făcând abstracţie de tradiţionalele considerente... eufemistice...

Considerând autentică ajungerea americanilor pe Lună şi ignorând faptul că prin televiziune se poate transmite orice - receptorul fiind copleşit de imagine şi devenind dependent de sfaturile crainicului bombardier -, readucerea subiectului UFO în atenţia opiniei publice internaţionale poate determina o cotitură semnificativă în evoluţia speciei umane, la fel de bine cum poate însemna o nouă sursă de venit pentru industria show-biz-ului.

Miile de cărţi publicate pe această temă, filmele

care au adus încasări colosale, au putut pregăti oamenii pentru mult aşteptatul contact. Dacă însă gândim puţin acest contact, nu putem trece cu vederea că numai un grup restrâns de persoane se vor fi putut întâlni cu rasele extraterestre din motive care nu mai necesită argumentări. Mi-am pus de multe ori problema cum de au reuşit Statele Unite să producă o tehnologie care să revoluţioneze comunicarea la nivel planetar. Iar cărţile pe care le-am citit despre urme ciudate lăsate de vizitatori la fel de ciudaţi pe planeta pe care trăim, precum şi sugestiile mai mult decât subliminale strecurate de mulţi alţi cercetători ai fenomenului OZN, m-au pus deseori pe gânduri atunci când am legat aceste evenimente de o instituţie pe care nu vreau s-o discreditez câtuşi de puţin în aceste rânduri.

Sentimentul pe care îl am la re-auzul acestor poveşti este unul straniu. Indiferent care ar fi originea noastră, indiferent care ar fi felul în care am evoluat, progresul nostru ca specie a fost dat de oameni care au fost „altfel”. Aceşti ciudaţi care au apărut de multe ori aparent natural nu pot fi decât reprezentanţi ai unor specii care au planurile lor legate de Terra.

Este imposibil să fim singuri în acest ocean de stele. Iar dacă acceptam existenţa unor alte forme de inteligenţă şi tratăm lucrurile din singurul mod în care o putem face - creaţionist, pentru că altfel, acceptând ideea unui creator, ajungem la problema originii acestui creator şi se duce naibii creaţionismul… -, EI au fost dintotdeauna printre noi.

Dacă dezvăluirile vor continua şi se va trece la o prezentare clară a dovezilor, specia asta din care facem şi noi parte va avea de câştigat. Scindarea s-a produs deja. Nu mai e cale de întoarcere.

Unii circulă cu Boeingul 777, iar alţii fac foamea.

Asta e realitatea. Iar câştigul va veni dintr-o prăbuşire a instituţiei care a adus cele mai mari minciuni din istoria umanităţii. Şi totuşi, dincolo de aceasta instituţie, există ceva / cineva în care cred…

Poate ca adevărul despre UFO ne va elibera şi ne va pune în situaţia de a realiza că singurul mod în care putem obţine miracole este să credem în primul rând în noi înşine…

Iluzia realităţii

Uneori, iluzia este cea mai palpabilă realitate. Pentru a susţine aşa ceva, poţi fi drogat sau nu, deşi aprecierea este relativă. Un poet este, de exemplu, prins în picturile imaginaţiei sale, lucru care îl face să devină nereceptiv la realitatea imediata. Un politician poate impune o altă realitate... Şi lista poate continua.

Dar de fapt ce este o iluzie ? Şi ce este realitatea. Poate realitatea depăşi imaginarul ? Poate cineva să-şi închipuie ceva de neînţeles pentru muritorii de rând în aşa fel încât închipuirea sa să poată fi considerată o iluzie ?

Fiecare iluzionist îşi îmbată publicul cu evenimente de neînţeles. În spatele acestei magii, însă, stau elemente obişnuite de recuzită, care, transpuse într-un decor scenic uşor extravagant, provoacă imaginea finală. Care este aici realitatea ? Unde începe şi cu ce se termină iluzia ?

Iluzia, pentru a încerca o definiţie, este ceea ce ne ţine in viaţă, ar putea declara un filozof nihilist. Iluzia este spectacolul plenar al imaginaţiei umane, ar veni cu altă etichetare poetul. Şi totuşi iluzia se naşte din realitate. Iar realitatea nu se construieşte fără o cît de

mică iluzie. Să fie atunci unul şi acelaşi lucru ? Să însemne iluzia şi realitatea unul şi acelaşi suport al evoluţiei umane?

Trecând peste pretenţiile acestei exprimări, cel mai elocvent prim plan al conflictului realitate-iluzie este războiul mediatic ce se desfăşoară în Balcani la sfârşit de secol XX. Aici, un dictator prezintă poporului său imaginea unei realităţi eronate. Iluzia că va veni o zi în care poporul sârb îşi va celebra victoria, iar NATO va pleca acasă cu coada între picioare nu înseamnă altceva decât distorsionarea unei realităţi imediate... A discerne între cele doua extreme "imediat vecine" înseamnă a apela la inteligenţă. Un om instruit face diferenţa fără mare efort...

Dar ce ne-am putea face fără iluzii ? O lume în care visele nu există, se poate imagina. Se poate trai fără iluzia că ziua de mâine nu va aduce o schimbare în bine ? Ne facem iluzii în fiecare moment. Ne clădim viitorul din iluzii. Vrem fiecare altceva, mai bun, pentru care să merite să lupţi. Adevărul este că fără iluzii nu se poate trăi.

Şi totuşi realitatea este, de regulă, preferata iluziei. Pentru că ea este palpabilă. şi mai este o problemă. Oricât de optimist ai fi, între cele două, realitate şi iluzie, stă, ca o pasare de pradă, cu aripile desfăcute peste speranţele oamenilor, captiva coliviei celor care trag sforile în acest spaţiu concav al alunecării in uitare - o pasare a deziluziei.

ÎNTRE ŞTIINŢĂ ŞI CREDINŢĂ ...O PARABOLĂ CARE NU ŢINE APA ...

Credinţa ca paradă

Eşti tânăr şi lucid. Urci. Crezi în cultură, ai întâlnit oameni cu care eşti mândru că trăieşti în acelaşi timp, dar ai văzut şi monştri.

Te-ai născut sub comunism. Ţi s-au spus lucruri pe care ai fost forţat să le crezi, ai văzut chipuri în spatele cărora se ascundea minciuna.

Erai adolescent atunci când s-a produs schimbarea. Te întrebi dacă evenimentele te-au mutilat sau te-au întărit.

Ai citit. Ai vrut să ştii dacă într-adevăr a existat un Cioran, un Eliade, un Noica, un Ţuţea. Fără să minţi, eşti contemporan cu Pleşu, cu Liiceanu, cu Cărtărescu.

Dacă ai fi întrebat ce crezi despre biserică, ai avea două alternative. Să fii sincer sau diplomat. Ai alege-o pe cea din urmă, gândindu-te că vii de jos şi că acolo reperele sunt altele. Cu diplomaţie, vei declara că este o formă de control asupra maselor, că este necesară, că impune o ordine acolo unde este multă nevoie de aşa ceva. N-ai aduce vorba despre diferenţele de credinţă ca principale surse de conflict. Pentru că, te gândeşti, indiferent cât ai fi de naiv, “la montaj” se rezolvă totul. “Iese bine”, apare un sondaj, şi totul este O.K., întărind legenda. Doar faci parte dintr-o... majoritate.

Ştiinţa ca refugiu

Un corp tinde să-şi păstreze starea de repaos câtă vreme nu se acţionează asupra lui din exterior. Masa este o măsură a inerţiei corpurilor. Presiunea exercitată la suprafaţa unui lichid aflat în echilibru se transmite integral şi în toate direcţiile în interiorul lichidului. Forţa centrifugă de inerţie este egala în modul şi de sens contrar cu forţa centripetă. Exista un singur "n" natural astfel încât 3 la puterea "n" plus...

***

"Domnule Newton, ce este gravitaţia? Gravitaţia este Dumnezeu..."

***

Din căruciorul său cu rotile, Stephen Hawking gândeşte lumea. Accident? Mutaţie? Incapabil să mânuiască un creion, savantul dărâmă barierele fizicii moderne.

Într-una din primele luni ale anului 2000 după Christos, cineva, un individ pe care încă nu-l cunoaştem, va da publicităţii câteva cuvinte pe care Albert Einstein nu le-a putut rosti la vremea sa. Era prea riscant...

Soborul

Televiziunea. Slujbele transmise în direct. "Solemnitatea" momentelor.

Ca preşedinte trebuie să fii "al tuturor" daca

doreşti să prinzi şi al doilea mandat. “Pârghiile”. Una din pârghii?... Cum care... Tradiţia...

Civilizaţia pare incompatibilă cu soborul. Niciunde, gândeşte-te, unde omul contează ca individualitate, n-o să întâlneşti soborul. Teoria soborului ridică turma la rang de supremă împlinire. Firescul doarme.

Ca simplu cetăţean ai doua variante: să gândeşti cu mintea ta sau să te integrezi în tradiţie... Daca ai, ca roman, un specific, acesta este...

Dincolo şi dincoace de paranormal

Realitatea e strâmtă. Te împresoară, te apasă, te cocoşează. Ai nevoie de o ieşire. Alegi!

Există destule modele pentru a fi stigmatizat, pentru a primi anatema direct în creştetul capului. Ai uitat? Ce-ar fi dacă peste zece ani se va huli acest timp al “post-tranziţiei” ? Ce-ar fi dacă secolul XXI va fi religios iar tu vei rămâne lucid ? Ţi-ar cam sfârâi pielea pe rug sub privirile soborului. Modulându-şi vocile pe tonalităţi cavernoase, înalt-prea-sfinţii de dincoace îţi vor asigura o neştearsă, poate chiar neştirbită aducere aminte.

Ce aleg elitele

Un sobor de bocitoare.

Ca minoritar, eşti liber să crezi într-un model atomic după care viaţa ar evolua inexorabil. Te vei trezi, peste alte câteva mii de ani, căutând pe sub rocile vulcanice urmele paşilor post-tranziţiei.

Concluzia? Trebuie să existe una. Între ştiinţă şi credinţă, ca o trestie gânditoare, stă clătinându-şi creştetul pleşuv şi ţintindu-te cu ochii mici de sub fruntea prelungă, eventual ţinându-te de cot, produsul secolelor de ignoranţă, care au culminat la sfârşit de mileniu doi cu introducerea telefoniei mobile în sud-estul continentului. El nu alege extremele. El este, pur şi simplu, trăieşte, îşi face prozeliţi şi rămâne în istorie.

Cu noi, lumea se colorează strident.

Parcuri tehnologice

Se dă o populaţie activă formată din fel şi fel de oameni, dintre care o pondere importantă o au creatorii de software. Se mai dă exemplul Indiei care exportă anual software în valoare de 2 miliarde USD. Se mai poate lua în calcul numărul considerabil de proaspeţi absolvenţi, care se adaptează rapid la noua lume informaţională. Aceasta este mulţimea celor care pot forma parcurile tehnologice româneşti.

O altă categorie importantă în acest proces este alcătuită din venerabilii făuritori de legi şi proaspeţii promotori de ordonanţe de urgenţă. Ei sunt cei care conduc destinele parcurilor, inexistente la această oră, un fel de grădinari fără greble... „Am vorbit eu cu Ministrul de Finanţe, şi este de acord să dăm o ordonanţă de urgenţă care să legifereze funcţionarea parcurilor tehnologice, dar tocmai şi-a rupt piciorul, şi n-are cum să semneze...”, declara unul din venerabili. Şi parcă-i văd adunându-se în şedinţă, care mai de care mai stăpân pe situaţie, mai calm şi mai plin de importanţa momentului. Oamenii care lucrează contra unui cronometru fără cadran...

Şi uite-aşa se scurg creierele, spre bucuria unui alt personaj, director de firmă de software, care exultă la ideea că unul din cunoscuţii săi a ajuns director tehnic într-o companie occidentală şi a acumulat astfel un uriaş potenţial de ajutorare a României... Oh...

Dar ce se cere în această problemă? Este sau nu o problemă? Şi dacă are date iniţiale, nu îi trebuie cumva şi o concluzie? Ba da. Concluzia este că se vor

legifera şi aceste concepte. Şi, probabil, mulţi dintre tinerii noştri vor ajunge să lucreze în mult visatele parcuri tehnologice. Dar „cestiunea” e că nimeni nu i-a chemat pe amărâţii ăştia care vor popula parcurile, ciudaţii ăştia care scriu software, care se exprimă codificat şi care au „cuvintele măsurate electronic”… Nu i-a chemat nimeni la o conferinţă în care să-şi exprime şi ei părerile, n-a făcut nimeni tam-tam, de parcă e vorba să se decidă dacă BCR-ul poate să preia activele Bancorex-ului… Explicaţia pe care o găsesc este că problema asta are un miros. Nu de comisioane grase, ci de normalitate. Iar atunci când ceva este normal, se petrece pur şi simplu, fără mult zgomot.

Am un prieten peste mări, ţări şi oceane, care mă invidiază şi îmi plânge de milă pentru că am rămas. Iar eu ştiţi ce fac? Ei bine, plec, vin, până în momentul în care îmi voi băga minţile-n cap şi voi citi despre Parcurile Tehnologice doar pe Internet. „Pâââână când i se tocea.” Pentru că locuitorul de parc tehnologic, asemenea poetului, este în permanenţă cu capul în nori…

Autoritatea electronică

Dacă lucrurile merg aşa cum este normal să meargă, in foarte scurt timp, marea majoritate a tranzacţiilor vor avea loc pe Internet. Comunicarea este deja sigură prin serviciile de e-mail oferite fie de clasicul Microsoft Outlook, fie de diversele domenii web care dau spaţiu virtual, inclusiv adrese de poştă electronică, in schimbul specificării identităţii utilizatorilor.

Din câte se pare, vom deveni sclavii maşinilor pe care le-am creat, dar asta este o consecinţă firească a boom-ului tehnologic care a marcat secolul XX.

Un mare director al unei companii de high-tech din USA declara la un moment dat că, în viitor, firmele ce nu-şi vor desfăşura activitatea pe Internet, vor dispărea. Nimic mai palpabil... Cui îi arde de stat la cozi, de deplasat prin oraşe supra-aglomerate (by the way, daca nu mă credeţi, încercaţi să traversaţi Bucureştiul pe la orele prânzului...), de înfruntat funcţionari publici care te ignoră şi-şi bat joc de tine de parcă asta fac de când se ştiu... Inamicul nr. 1 al acestor funcţionari - prin care nu trebuie decât să priveşti ca prin nişte ferestre transparente pentru a-ţi proteja nervii, pe care îi poţi folosi in activităţi mult mai interesante - este "autoritatea electronică". Fie că ne place, fie că nu, asta este realitatea. Şi ca să supravieţuieşti, trebuie să te adaptezi...

Îmi amintesc şi acum de pumnii primiţi de la tovarăşa dirigintă pentru educarea în spiritul vremurilor dinainte de Decembrie 1989... Oamenii ca ea au rămas în amintirea mea prin această lehamite pe care mi-o provoacă funcţionarul public, pus acolo ca să te ajute, ca să-ţi ia banii, ca să-şi încaseze salariul pe care tu îl plăteşti şi care te tratează ca pe un individ care nu are ce face acasă şi vine să-l deranjeze pe dumnealui din reverie. Pentru că nu te cunoaşte, nu eşti nepotul de soră al verişoarei vecinei de la 5... Ei bine, tehnologia va face curăţenie pe străzile ţărilor care vor înţelege că mileniul viitor nu este al obscurantismului sau al misticilor, ci al tehnologiei...

Canada, Statele Unite şi Europa de Vest "devorează" informaticieni care pleacă din România în valuri, refugiindu-se uneori nu pentru a câştiga mulţi

bani, ci pentru a scăpa de câinii vagabonzi, de ţiganizare, de atitudinea funcţionarului public, de poliţistul care se trezeşte din somnul său de… multe după-amieze cu încetinitorul, deşi Garcea îl satirizează chiar şi de Revelion… De toată mizeria asta, pe care serviciile de salubrizare nu vor putea s-o şteargă în totalitate, se fuge din România… De fapt se fuge din calea absurdului.

Televiziune am avut încă de pe vremea împuşcaţilor. Unii dintre noi au învăţat engleza de la televizor, urmărind filmele care printr-un noroc de neexplicat erau titrate, şi astfel au rămas până în ziua de azi… Iar creierele acestor telespectatori s-au obişnuit să gândească de două ori mai repede decât cele ale oamenilor cu frică de “cele sfinte”, obişnuite să se întrebe întâi cine este persoana din faţa lor şi nu cu ce ar putea s-o ajute… De-aia probabil te izbesc ca nişte perechi de palme zâmbetele profesionale ale funcţionarilor publici sau privaţi din ţările Europei Occidentale… Pentru că ei şi-au făcut curăţenie cu mult timp in urmă şi au înţeles că tehnologia este mai presus de nepotisme… Ce exprimare halucinantă…

Aşa că nu ne rămâne decât să speram că autoritatea electronică va fi respectată şi la noi, de către cei care vor înţelege ceea ce e de înţeles…

Şansa tehnologiei sau şah prin intermediul telegrafului

În “Hector Servadac”, Jules Verne povesteşte cum o bucată din suprafaţa Pământului se desprinde de acesta în urma ciocnirii cu un asteroid. Bucata desprinsă prinde să se rotească în jurul Soarelui pe

propria sa orbită, iar într-un final de poveste, cei rămaşi pe suprafaţa noii planete formate în urma impactului se reîntorc pe Pământ, dacă ţin bine minte, cu ajutorul unui balon. Povestea în sine se petrece însă pe bucăţica desprinsă din Terra, iar locuitorii ei realizează destul de târziu ce se întâmplase de fapt.

La un moment dat, bucăţica desprinsă ajunge în punctul cel mai îndepărtat al traiectoriei solare, iar anotimpul devine iarnă. Distanţele dintre grupurile de oameni erau destul de mari, totul devenise zăpadă şi gheaţă, iar pentru a se deplasa dintr-un loc în altul se foloseau de sănii cu pânze. Un lucru care mi-a rămas în minte ca un amănunt al acestei poveşti este jocul de şah pe care doi dintre supravieţuitorii de pe bucata care gravita acum pe altă orbită decât cea terestră îl jucau prin intermediul telegrafului. Fiecare stătea cu propria sa tablă de şah în faţă, iar mutările şi le trimiteau prin morse, via telegraf.

Sunt doar câteva fragmente disparate care îmi revin în memorie când mă gândesc la ce era lumea înainte să se inventeze internetul.

Un prieten de peste ocean m-a întrebat dacă am citit “Lexus şi Măslinul” de Thomas L. Friedman. Auzind o asemenea întrebare venită pe fondul admiraţiei declarate pe care o am pentru acest editorialist de la New York Times, am făcut tot posibilul să intru în posesia unui exemplar din cartea tradusă în româneşte la Editura Fundaţiei Pro şi, într-un târziu, prin intermediul altui prieten, am reuşit. Asta pentru că am colindat câteva librării sau tarabe de carte, dar nicăieri, nimeni nu auzise de ea. Dar eu auzisem!

Friedman mi s-a părut încă de la începutul lecturii ca un fel de ambasador al liniilor aeriene din pricina numărului mare de călătorii cu avionul făcute în

interes de serviciu. Ca editorialist pe probleme de Foreign Affairs, tot ce poate fi probabil mai interesant în materie de jurnalism,

Friedman a cutreierat lumea în lung şi în lat îi a văzut cu ochii lui ce este şi ce înseamnă globalizarea. Iar volumul său este o ghid extrem de util pentru oricine are întrebări despre acest fenomen mai mult decât economic sau politic, practic un nou tip de orânduire.

Fiecare detaliu surprins de Friedman în "Lexus şi Măslinul" - pentru care a avut un răgaz de patru ani de la editorul său - contează în marele puzzle al evenimentelor care formează definiţia conceptului de globalizare. Citind impresionantul volum de însemnări al lui Friedman înţelegi că aşa cum călătoriile în timp sunt în principiu imposibile din pricina alterării actualului prezent din care se pleacă, la fel şi în anii globalizării, orice acţiune, din orice colţ de lume, influenţează deciziile care se iau în alt colţ de lume cu privire la fluxuri de capital dirijate pe principiul "cine are primul informaţia, are de fapt banii".

Este o carte document despre globalizare şi o recomand cu căldură oricui vrea să-şi facă o idee cu privire la motivele pentru care la noi există o sumedenie de ştiri care nu folosesc la nimic, difuzate cu frenezie pe posturile de televiziune, de ce toate ziarele sunt practic la fel, de ce încă mai avem regii monopoliste, de ce secretarele de la facultăţi formează un fel de stat în stat sau de ce în armată se aşteaptă mici atenţii pentru acordarea de drepturi fireşti soldaţilor etc.

Răspunsul este foarte simplu. Există culturi care caută şi investesc în comunicare, în interconectivitate, în progres, iar globalizarea este rezultatul acestor căutări pornită încă de la Jules Verne, pe când există

şi alte culturi preponderent închise, care sunt forţate să se deschidă, dar care nu pot face trecerea rapid pentru că au în interiorul lor elemente egoiste, şcolite după modelul ceauşist al turnătoriei şi al dispreţului faţă de cel apropiat. Diferenţa dintre cele două culturi este că primele impun normele globalizării, iar cele din ce-a de-a doua categorie fie sunt izolate şi dau naştere unor regimuri teroriste care vor fi anihilate în timp cu preţul unor mari pierderi umane, fie se deschid şi intră în rândul primelor, devenind la rândule motoare pentru progres şi civilizaţie.

Ce-ar fi fost dacă impactul cometei din “Hector Servadac” ar fi avut loc aproape de Bucureşti? Ar mai fi jucat cele două personaje şah prin intermediul telegrafului sau s-ar fi înjurat unul pe celălalt în cel mai autentic cod Morse pe care l-ar fi învăţat într-un fel? Oricare ar fi răspunsul dvs., Thomas L. Friedman ar fi continuat să zboare cu avionul pe cealaltă planetă, rămasă pe orbita terestră, iar cititorii lui ar fi avut în continuare de câştigat din articolele pe care le scrie.

ÎN LOC DE POST SCRIPTUM

Responsabilitatea de a fi sincer cu tine însuţi

Este inacceptabil să trăieşti liniştit, să NU te implici, atunci când vezi cum infractori de drept comun sunt puşi în libertate a doua zi după ce au fost prinşi în flagrant.

Este inacceptabil să NU reacţionezi, într-un fel sau altul, când vezi politicieni declarând aberaţii, ştiind că practic tu îi plăteşti pentru a da legi care să-ti asigure o viaţă mai bună.

Este inadmisibil să NU intri in politică, pretextând că nu ai loc de cei vârstnici, când tocmai tinereţea şi puterea de a vedea lucrurile aşa cum sunt reprezintă atuurile tale.

Este de neconceput să NU te lupţi pentru dreptul tău elementar la o viaţă liniştită când vezi cum presa vuieşte împotriva hoţilor.

Este de neiertat să NU te implici în viaţa comunităţii în care trăieşti.

Implicându-te, îţi poţi spune păsurile, poţi discuta problemele tale cu ale celorlalţi şi, împreună, veţi schimba ceva. Responsabilitatea este esenţa unei evoluţii normale. Folosind alţi termeni, mai puţin pretenţioşi, a fi responsabil înseamnă a-ţi asuma greşelile şi a considera normal să le îndrepţi. În definitiv, responsabilizarea este o lupta cruntă împotriva minciunii.

De la minciună porneşte mizeria. Are acest popor vreo scuză pentru tonele de gunoaie care zac în neştire în majoritatea oraşelor din ţară? Pentru gropile care omoară maşini, împiedicând circulaţia

normală? Pentru haitele de câini vagabonzi, care nu au nici un sens?

Are acest popor vreo scuză pentru indiferenţa cu care îşi priveşte tinerii părăsind ţara? Conştientizează cineva responsabil nevoia enormă de creiere pe care o are România pentru a redeveni normală?

Are vreo scuză ministrul care îşi face publică adresa de e-mail şi nu răspunde, măcar printr-o secretară, la întrebările de bun simţ care i se pun? Trebuie neapărat să fii o cunoştinţă a respectivului ministru pentru a fi luat în seamă?

E uşor să clatini din cap a lehamite şi să treci cu vederea aceste lucruri. Dar mâine va veni o nouă zi. Şi atunci te vei simţi mai nesigur, mai lipsit de încredere, mai murdar. Şi te vei văita că nu ai pe cine să alegi, că toţi sunt nişte mincinoşi, care-şi văd doar propriul interes. Nu e de ajuns să constaţi asta. E nevoie de tine, de puterea ta ca individ.

Pentru toate astea ai şi TU o parte de vină!

Era vărsătorului

Se întâmplă în toate domeniile. E ca o transformare profundă, ca un vis care nu are nevoie decât să fie visat. Ca scriitor nu poţi evolua într-o piaţă care nu te cunoaşte. Ca sportiv nu te poţi afirma dacă nu eşti susţinut. Ca simplu lucrător, nu poţi obţine rezultate dacă nu eşti apreciat. Ca politician poţi împrăştia minciună şi dezbinare numai dacă eşti lăsat s-o faci. Puneţi toate ingredientele la un loc şi descoperiţi România anilor 2000. Un loc al demagogilor şi şarlatanilor ridicaţi la suprafaţă de pe fundul unei mlaştini despre care s-a crezut că nu va seca nicicând.

Mlaştina comunistă.

Amintirile ne răscolesc. Parafrazând refrenul hip-hop, următoarea referire se face la sentimentul straniu care animă viaţa socială de după retragerea preşedintelui Constantinescu din cursa pentru un nou mandat la Cotroceni. Aceste rânduri nu se vor o analiză politică a ceea ce urmează în viitorul apropiat. Ci doar subliniază că gestul Preşedintelui a făcut atâtea valuri tocmai pentru că a surprins pe toată lumea prin firescul său.

Ne-am obişnuit să căutăm dedesubturi pentru orice eveniment. Să ne mirăm când se strânge gunoiul de pe stradă, gândindu-ne că este o acţiune electorală. Să ne bucurăm că ne trezim dimineaţa şi nu am păţit nimic rău în somn. O adevărată psihoză. Întreţinută abil prin mass-media.

Lucrurile stau grav. Materialul uman din care este plămădită România anilor 2000 este alterat. Pusă alături de fenomenul disoluţiei autorităţii statului, imaginea mi se pare o completare la tabloul în care trăim zi de zi. Un tablou în care pictorul ne-a abandonat…

Şerpii îşi agită clopoţeii. Profitorii de profesie nu se retrag. Încă se pot roade hălci de carne. Devine limpede pe zi ce trece că transformarea mediului în care trăim nu poate fi făcută fără implicarea masivă a celor care dintr-un motiv sau altul s-au retras sau au evadat. Chiar şi cei care nu mai sunt fizic aici, nu-şi pot uita rădăcinile. Indiferent cât ar fi de greu.

Visul este să-i învingem pe nemernicii care au mânjit feţele românilor cu tristeţe. Să-i trimitem la puşcărie pe profitorii de profesie. Să nu le mai permitem să debiteze aberaţii în public. Cu alte cuvinte, să nu ne mai minţim pe noi înşine…

Regele sau Clona?

Pornită de sub streaşina casei lui Goran Strofostovici, ciocnindu-se de parbrizul Wartburgului alimentat cu gazolină, ricoşând către cer într-un salt demenţial, violată de palele de vânt, o ştire căzu ca o cârpă în ograda de păsări a lui Ion Ionescovici în chiar seara când se sărbătoresc, o dată pe an, prenumele de trei litere. O ştire şocantă, ameţitoare, cu gust de colofoniu.

De peste ocean, prin tunelele descrise subtil de maestrul Verne, vestea că preşedintele Clinton a interzis (pentru cinci ani din momentul anunţului) clonarea oamenilor pe teritoriul Statelor Unite penetră spaţiul aerian Românesc, oprindu-se sub unul din candelabrele Casei Parlamentului; stătu acolo învârtejindu-se preţ de o moţiune în procedură de urgenţă şi se lipi pe fruntea preşedintelui senatului, născând mânia măscăriciului naţional şi stârnind o altă veste: Vreme de cinci ani din momentul anunţului, se interzic experimentele de clonare a oamenilor pe tot teritoriul României.

Regele amuţi. Principesa înmărmuri. Ministrul cu mustăţi acoperitoare de cascade verbale se şterse cu batista pe fruntea îmbrobonată. Bunicuţa se opri din clătinarea capului şi-l prinse de cot pe măscăriciul postului cu cei mai mulţi bani şi cea mai mare audienţă.

Păi bine, se întrebară ei de-odată, cum e posibil? La ce trebuie să ne gândim noi mai întâi? La Rege? La clone? La decembrie ’89? La Brain Drain? Nu cumva e o provocare?

Dar nimeni nu primi nici un răspuns.

Unul dintre spionii scurşi printre cele lumeşti din cerneala celebrei liste în unic exemplar traversă prin pasajul subteran intersecţia de la Universitate. În mintea lui încolţi un sâmbure de bănuială. Privi către stânga. Nimic. Privi către dreapta. Nimic. Privi către cer, dar întâlni neoanele. Oare ce se întâmpla?

La Roma, într-un loc unde forfota nu se face simţită, un programator de calculatoare descoperi primul leac virtual împotriva bezmeticilor de pe stradă, aceşti zombies ai sfârşitului de mileniu. Bă clonatuleeeee, reverberează sfâşietor gândul, pleznind la rădăcina parietalului stâng al descoperitorului. Şi atunci apăru IDEEA.

Stătu o secundă. Plană. Se roti într-un uluitor vertij. Şi de-acolo, de la Roma, din cetatea Cupolei şi a liderilor cu măşti de umbră, se răspândi peste întreaga lume ca într-un principiu al panspermiei, dezvăluindu-le oamenilor secretul sfârşitului de mileniu.

La o săptămână distanţă, vreme în care ideile s-au împrăştiat pretutindeni, lumea a devenit aşa cum n-a fost niciodată. Adică normală. Şi televiziunile au dat faliment. Şi posturile de radio s-au năruit. Doar câţiva sateliţi de comunicaţii au rămas neimplodaţi. Şi doar internetul, ca o treaptă superioară a telefoniei, devenind un instrument facil de comunicare pentru cei care au lăsat vacile, oile, caii, obsesiile sexuale, fustele ţigăneşti, politica şi cerşitul, devenind locuitori ai statului planetar, adică simple clone ale unui rege clonat, aşa cum numai în poveştile SF se poate întâmpla.

Iar dacă aţi ajuns cu cititul până aici, asumaţi-vă responsabilitatea guvernării propriilor vieţi şi întrebaţi-vă sincer, ocolind gropile: eu a cui clonă sunt?

Cuprins

DANEMARCA.....4
Notele proaste - o provocare la fabricarea unei imagini noi.....4
Plouă mărunt printre morile de vânt.....6
Vagoane de tren şi un cult al statuilor.....9

PICTORUL NECUNOSCUT - OTTO FRELLO...12

O MAŞINĂRIE DIABOLICĂ.....16

MODELE.....18
Lipsa modelelor naşte discuţii sterile.....18
Normalitatea se fabrică.....20
Rinocerul.....23
Ce s-a întâmplat cu modelele Revoluţiei?. .24
Modelul Năstase.....26

PRESA.....31
Jurnalismul electronic - interviu cu Octavian Andronic.....31
Raportul Nicholson, capitolul presă.....35
Chiar vreţi să devenim o ţară de disperaţi? 38
România în presa internaţională?.....42
Crainicul bombardier şi momentele integrării.....43
Cât de proşti suntem?.....47
O revelaţie.....49
Triumful ecranului democratic.....51
Pilula amară de la fundul grămezii.....54

Sărbătorile de imagine.....57
Pompierul atomic şi miliardarul simpatic..59
Realitatea dezarticulată.....62
“Tocşoul” groparilor.....64

POLITICE.....70
Pericol de radioactivitate !.....70
Un popor slab.....72
Bizonul de export.....75
Kafkienii sau mitologia minciunii.....77
Bâlciul deşertăciunilor.....85
O comisie pentru monitorizarea şi controlul ... bunului simţ.....86
Afişele şi lipsa de cvorum.....89
Raportarea la similar.....90
Dreptul la sinceritate.....91
Misterul cabinei de cerşit solidaritate.....94
Furtuna din pahar.....98
Un Prim-Ministru Providenţial.....99
Potenţialul uriaş al unei naţiuni dezorientate.....103
Schimbările din PD.....105
Dezbinare.....107
Diavolul... binefăcător.....108
Singurătatea steagului românesc.....111
Guvernelu.....113
Homo politicus.....116

DIVERSE.....119
Casa Badiu: O călătorie fantastică în inima României.....119
Filmul românesc de la origini până în zilele noastre.....122
Ce l-aş fi întrebat eu pe Sorin Ovidiu Vântu 126

Piramida şi cotorul de măr.....129
Al cincilea anotimp.....131
Garcea şi Pompierul.....134
Domnule poliţist, m-aţi căpiat.....135
Stafia lui Ceauşescu la societatea Electrica 137
Lecţii de supravieţuire printre funcţionarii publici.....139
They.....140
Comentarii la Raportul Armagedon.....142
Semne de întrebare.....147
Războiul lumilor paralele.....153
Câştigurile unei "ambalări".....155

INTERVIURI NECONVENŢIONALE.....160
De vorbă cu Andrei Valachi.....160
Un "transcriptor" de excepţie - Ovidiu Vitan 166
Ovidiu Bufnilă - Un magician al imaginarului.....174

DEASUPRA, STELELE.....180
Despre creaţionism.....180
Ei trăiesc*.....181
O părere asupra modelului atomic.....182
Casca de scafandru, viitorul României, sau de ce se maimuţăreşte NASA când vorbeşte despre cazul Rosswell.....183
Charles Darwin, Jonathan Swift sau Piri Rheis?.....185
„The Disclosure Project" - rana care nu se vindecă.....185
Iluzia realităţii.....188

ÎNTRE ŞTIINŢĂ ŞI CREDINŢĂ ...O PARABOLĂ

CARE NU ŢINE APA 191
Credinţa ca paradă.....191
Ştiinţa ca refugiu.....192
Soborul.....193
Dincolo şi dincoace de paranormal.....193
Ce aleg elitele.....194

TEHNOLOGIA.....196
Parcuri tehnologice.....196
Autoritatea electronică.....198
Şansa tehnologiei sau şah prin intermediul telegrafului.....201

ÎN LOC DE POST SCRIPTUM.....205
Responsabilitatea de a fi sincer cu tine însuţi.....205
Era vărsătorului.....207
Regele sau Clona?.....208

Cuprins.....212